

آزمون آزمایشی خیلی سبز

پایه دهم

مرحله دوم

رشته انسانی

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۰۴

تاریخ برگزاری: ۱۸/آبان/۱۴۰۳

بودجه بندی دروس

ریاضی	زبان و ادبیات فارسی	علوم اجتماعی	زبان عربی
ریاضی و آمار (۱) فصل ۱ درس ۱ و ۲ صفحه ۹ تا ۳۲	علوم و فنون ادبی (۱) درس ۱ و ۲ صفحه ۱۰ تا ۲۵	جامعه‌شناسی (۱) درس ۱ تا ۳ صفحه ۱ تا ۲۸	عربی، زبان قرآن (۱) درس ۱ و ۲ (تا ابتدای اعلما) صفحه ۱ تا ۲۱
تاریخ	جغرافیا	منطق	اقتصاد
تاریخ (۱) درس ۱ تا ۳ صفحه ۲۸ تا ۳۳	جغرافیا (۱) درس ۱ و ۲ صفحه ۱ تا ۱۲	درس ۱ و ۲ صفحه ۱ تا ۱۹	درس ۱ تا ۳ صفحه ۱ تا ۳۳

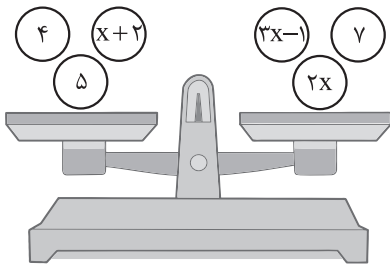
مدت پاسخگویی	تا شماره	از شماره	تعداد سؤال	مواد امتحانی
۱۵ دقیقه	۱۰	۱	۱۰	ریاضی
۱۵ دقیقه	۲۵	۱۱	۱۵	زبان و ادبیات فارسی
۱۰ دقیقه	۳۵	۲۶	۱۰	علوم اجتماعی
۱۵ دقیقه	۵۰	۳۶	۱۵	زبان عربی
۱۰ دقیقه	۶۰	۵۱	۱۰	تاریخ
۱۰ دقیقه	۷۰	۶۱	۱۰	جغرافیا
۱۰ دقیقه	۸۰	۷۱	۱۰	منطق
۱۰ دقیقه	۹۰	۸۱	۱۰	اقتصاد
۹۵ دقیقه		۹۰ سؤال		مجموع

اساتید، مشاوران و دانش‌آموزان گرامی:

نظرات، پیشنهادات، انتقادات و بازخوردهای خود نسبت به سؤالات این آزمون را می‌توانید از طریق آیدی @Kheilisabz_edit در همه پیام‌رسان‌ها با ما به اشتراک بگذارید.

ریاضی و آمار

۱- ترازوی شکل مقابل در حالت تعادل است. x کدام است؟

$$\frac{5}{7} \quad (۲)$$

$$\frac{5}{4} \quad (۱)$$

$$۱ \quad (۴)$$

$$\frac{5}{6} \quad (۳)$$

۲- در یک مدرسه، حقوق ناظم ۸۰٪ حقوق مدیر و حقوق آبدارچی نصف حقوق مدیر است. به علاوه حقوق معلم $\frac{7}{8}$ حقوق ناظم است. این مدرسه یک آبدارچی، پنج معلم، دو ناظم و یک مدیر دارد. اگر مجموع حقوق یک ماه این افراد ۶۶ میلیون تومان باشد، حقوق ماهیانه هر معلم چه قدر است؟

$$۸ / ۵ \quad (۴)$$

$$۸ \quad (۳)$$

$$۷ \quad (۲)$$

$$۶ / ۵ \quad (۱)$$

۳- با توجه به پیش‌بینی درخواست بازار آهن، کارخانه ذوب آهن اصفهان، از روز شنبه هر روز تولید فولاد خود را یک تن بیشتر از دو برابر تولید روز قبل خود می‌کند. اگر مجموع وزن فولادهای تولیدشده از شنبه تا سه‌شنبه ۷۱ تن باشد، میزان تولید فولاد در روز شنبه چند تن بوده است؟

$$۵ \quad (۴)$$

$$۴ / ۵ \quad (۳)$$

$$۴ \quad (۲)$$

$$۳ \quad (۱)$$

۴- جواب بزرگ‌تر معادله $۲۸x^2 - ۲۰x = ۴$ کدام است؟

$$\frac{۵ - \sqrt{۵۳}}{۷} \quad (۲)$$

$$\frac{۵ - \sqrt{۵۳}}{۱۴} \quad (۱)$$

$$\frac{۵ + \sqrt{۵۳}}{۷} \quad (۴)$$

$$\frac{۵ + \sqrt{۵۳}}{۱۴} \quad (۳)$$

۵- علی از مسعود ۱۵ سال بزرگ‌تر است. اگر حاصل ضرب سن آن‌ها ۷۰۰ باشد، نسبت سن علی به مسعود چه قدر است؟

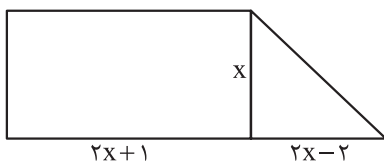
$$\frac{۳}{۲} \quad (۴)$$

$$\frac{۷}{۴} \quad (۳)$$

$$\frac{۷}{۵} \quad (۲)$$

$$\frac{۶}{۵} \quad (۱)$$

۶- در شکل زیر، مساحت مستطیل از چهار برابر مساحت مثلث، سه واحد کم‌تر است. مقدار x کدام است؟

$$۲ \quad (۱)$$

$$۲ / ۵ \quad (۲)$$

$$۳ \quad (۳)$$

$$۵ \quad (۴)$$

محل انجام محاسبات

۷- به ازای چند مقدار طبیعی برای m ، معادله درجه دوم $2x^2 - 8x + m - 3 = 0$ دو ریشه حقیقی متمایز دارد؟

- ۹ (۱) ۱۰ (۲) ۱۱ (۳) ۱۲ (۴)

۸- اگر x_1 و x_2 ریشه‌های معادله $(2x-6)^2 = (3x+1)^2$ باشند به طوری که $x_1 < 0$ و $x_2 > 0$ ، حاصل $2x_2 - x_1$ کدام است؟

- ۹ (۱) ۷ (۲) ۳ (۳) ۵ (۴)

۹- معادله $5x^2 - 7x + c = 0$ را به صورت $(x-b)^2 = 0/09$ نوشته‌ایم. مقدار bc چه قدر است؟

- $\frac{3}{5}$ (۱) $\frac{7}{5}$ (۲) $\frac{3}{10}$ (۳) $\frac{7}{10}$ (۴)

۱۰- در معادله درجه دوم $x^2 + 2mx + m^2 + 4m = 0$ ، اگر حاصل ضرب ریشه‌ها ۱۲ باشد، مجموع ریشه‌ها کدام است؟

- ۴ (۱) -۴ (۲) ۱۲ (۳) -۱۲ (۴)

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی

۱۱- کدام گزینه درباره شباهت شعر و موسیقی درست است؟

- ۱) شعر و موسیقی هر دو از قطعاتی یکسان و هموزن تشکیل شده‌اند.
- ۲) شعر و موسیقی هر دو معمولاً حالت غم و اندوه را برای مخاطب تداعی می‌کنند.
- ۳) شعر و موسیقی هر دو برای برانگیختن حس و حال عاطفی به کار می‌روند.
- ۴) شعر و موسیقی هر دو ابزاری در خدمت دربار و دور از زندگی روزانه مردم عادی بوده است.

۱۲- کدام گزینه اطلاعات نادرستی را درباره وزن و کلام موزون به دست می‌دهد؟

- ۱) وزن در شعر، باعث زیبایی و گوش‌نوازی سخن و آهنگین شدن کلام می‌شود و در واقع، جنبه تزیینی دارد.
- ۲) وزن، امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود ندارد.
- ۳) بیشتر کتاب‌های مقدس از کشش و جاذبه آهنگ و کلام موزون، بهره گرفته‌اند.
- ۴) نمودهای عاطفه حالت‌هایی از قبیل اندوه، شادی، امید و یأس، حیرت و تعجب هستند که شاعر می‌کوشد آن‌ها را به دیگران انتقال دهد.

۱۳- در همه ابیات زیر، شاعر، سخن خود را با وزن و آهنگی درآمیخته که به آسانی، حالت شادی و نشاط درونی او را به

خواننده منتقل می‌کند، به جز

۱) مرده بدم زنده شدم گریه بدم خنده شدم	دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم
۲) دیده سیر است مرا جان دلیر است مرا	زهره شیر است مرا زهره تابنده شدم
۳) هجر رخت سوخت مرا چشم خرد دوخت مرا	خالی از خویش شدم وز غمت آکنده شدم
۴) شکر کند خاک دژم از فلک و چرخ به خم	کز نظر و گردش او نور پذیرنده شدم

۱۴- کدام گزینه اطلاعات نادرستی را درباره جنبه‌های مختلف تحلیل ابیات زیر ارائه می‌کند؟

«معشوقه بسامان شد، تا باد چنین بادا	کفرش همه ایمان شد، تا باد چنین بادا
یاری که دلم خستی در بر رخ ما بستی	غمخواره یاران شد، تا باد چنین بادا
زان خشم دروغینش، زان شیوه شیرینش	عالم شکرستان شد، تا باد چنین بادا»

- ۱) در قلمرو زبانی، کاربرد فعل دعایی «بادا» در ابیات به چشم می‌خورد.
- ۲) در قلمرو ادبی، شاعر از آرایه تشبیه بهره گرفته است.
- ۳) در قلمرو فکری، «توصیه به دینداری و پرهیز از کفر» از پیام‌های این متن است.
- ۴) از نظر نوع ادبی، ابیات در زمره ادبیات غنایی قرار دارند.

۱۵- آرایه نوشته شده در برابر کدام بیت نادرست است؟

۱) به دل، روباه گفتا ترک غم گیر	چو زنده مانده‌ای، یک گوش، کم گیر (کنایه)
۲) بگفت این و به صد دستان و تزویر	بجست از دام، همچون از کمان، تیر (تشبیه)
۳) به دل، روباه گفتا: گر بمانم	نه دندان باش و نه گوش و زبانم (تشخیص)
۴) دگر کس آمد و گفت: اختیار است	دل روبه، که رنجی را به کار است (جناس)

۱۶- کدام گزینه از «مهم‌ترین عامل پیدایش شعر» بهره‌ای ندارد؟

- (۱) من که باشم در آن حرم که صبا پُرده‌دار حریم حرمت اوست
 (۲) او ز من حال‌ها همی پرسید من همی شرح دادم آن چه بدید
 (۳) شاد زی با سیاه‌چشمان، شاد که جهان نیست جز فسانه و باد
 (۴) زُحل از هیبتش نمی‌داند که فلک را چگونه پیماید

۱۷- در همهٔ گزینه‌ها وزن و آهنگ کوبنده و کوتاه در خدمت فضای حماسی شعر قرار دارد؛ به‌جز.....

- (۱) خروش آمد و نالهٔ کرنای دم نای رویین و هندی درای
 (۲) چو برخاست از دشت گرد سپاه کس آمد بر رستم از دیدگاه
 (۳) دو گیسو چو مشک و دو رخ برگ گل یکی همچو قیر و دگر همچو مل
 (۴) ز تیغ دلیران هوا شد بنفش برفتند با کاویانی درفش

۱۸- معنی و کاربرد «آن» در کدام گزینه با معنی و کاربرد این واژه در بیت زیر یکسان است؟

- «ملکی که پریشان شد، از شومی شیطان شد» باز آن سلیمان شد، تا باد چنین بادا»
 (۱) باز آمد آن سلیمان بر تخت پادشاهی جان را نثار او کن آخر نه کم ز موری
 (۲) تو خفته و من گوش به پیغام تو داده تو آن من و من به هوای تو گرفتار
 (۳) نخستین از این دوده بودم به کین از آن من شدم سوی هندو زمین
 (۴) شاهد آن نیست که مویی و میانی دارد بندهٔ طلعت آن باش که آنی دارد

۱۹- «نیم» در کدام گزینه تلفظ و معنایی همانند تلفظ و معنای این واژه در بیت زیر دارد؟

- «گفت که تو شمع شدی، قبلهٔ این جمع شدی» جمع نیم، شمع نیم، دود پراکنده شدم»
 (۱) نیم آن که دستگامم فکند به ورطهٔ خون پیر اگر به هم رسانم به خدنگ می‌فرستم
 (۲) عزم عشق دلستانی داشتم وقف کردم نیم جانی داشتم
 (۳) اگر رامین نبودی غمگسارت نبودی نیم روز آن جا قرارت
 (۴) میان خوف و رجا زاهد است سرگردان دو دل شده دل خود را دو نیم می‌داند

۲۰- با توجه به متن، قلمرو مربوط به چند عبارت در کمانک روبه‌روی آن نادرست آمده است؟

«نظر بر قعر چاه افکند، ازدهایی سهمناک دید؛ دهان گشاده و افتادن او را انتظار می‌کرد. به سر چاه، التفات نمود. موشان سیاه و سپید، بیخ آن شاخ‌ها دائم می‌بریدند و او در اثنای این، تدبیری می‌اندیشید و خلاص خود را طریقی می‌جست. پیش خویش، زنبورخانه‌ای و قدری شهد یافت. چیزی از آن به لب برد. از نوعی در حلاوت آن مشغول گشت که از کار خود غافل ماند.»

جمع بستن کلمهٔ «موش» با نشانهٔ «ان» (زبانی) / کوتاه و قابل فهم بودن جمله‌ها (فکری) / وجود شبکهٔ معنایی میان واژه‌های مرتبط (ادبی) / کاربرد «را» به معنی «برای» (زبانی) / تضاد میان دو واژهٔ «سر و قعر» (ادبی) / به‌کارگیری «شهد» در معنی «عسل» (زبانی) / برجستگی نگرش حکمی و تعلیمی (فکری) / بهره‌گیری از تمثیل برای بیان مفهوم غفلت انسان (ادبی)

(۱) ۴ (۲) ۳

(۳) ۲ (۴) ۱

۲۱- پیام بیت زیر را در کدام گزینه نمی‌یابید؟

«شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل

(۱) که آگه است که کاووس و کی کجا رفتند؟

(۲) حدیث عشق نداند کسی که در همه عمر

(۳) کسی داند که وحشی را چه برق افتاد در خرمن

(۴) تناول سر زلف تو و شبان دراز

کجا دانند حال ما سبکباران ساحل‌ها؟»

که واقف است که چون رفت تخت جم بر باد؟

به سر نکوفته باشد در سرایی را

که داغی بر جگر از تندی خوی کسی بیند

چه داند، آن که گرفتار بند و سودا نیست

۲۲- کدام گزینه با ابیات زیر ارتباط معنایی بیشتری دارد؟

«نهنگی بچه خود را چه خوش گفت:

به موج آویز و از ساحل پیرهیز

(۱) چه خوش گفت اشتری با کره خویش

(۲) مهتری گربه کام شیر در است

(۳) ملامت‌گوی عاشق را چه گوید مردم دانا

(۴) گشته بر خصم تو چون کام نهنگ

به دین ما حرام آمد کرانه

همه دریاست ما را آشیانه»

خنک آن کس که داند کار خود را

شو خطر کن ز کام شیر بجوی

که حال غرقه در دریا نداند خفته بر ساحل

همه آفاق وزو یافته کام

۲۳- مفهوم کدام گزینه به درون مایه بیت «قطره آبی که دارد در نظر گوهر شدن / از کنار ابر تا دریا تنزل بایدش» نزدیک است؟

(۱) افتادگی آموز اگر طالب فیضی

(۲) گوهر خود راهویداکن کمال این است و بس

(۳) برآمد پیلگون ابری ز روی نیلگون دریا

(۴) در دام اجل خصم تو را باد تقید

هرگز نخورد آب زمینی که بلند است

خویش را در خویش پیداکن کمال این است و بس

چو رأی عاشقان گردان چو طبع بیدلان شیدا

بر اوج زحل تحت تو را باد تنزل

۲۴- کدام گزینه با بیت زیر تناسب معنایی دارد؟

«حدیث دل، حدیثی بس شگفت است

(۱) بیا بشنو از من حدیثی شگفت

(۲) دل خانه خداست مکن جای نفس دیو

(۳) ای دل همه خون شوی شکیبایی چیست

(۴) دلی نماند که در عهد او نرفت از دست

که در عالم، حدیثش در گرفته است»

که موری چسان جان پیلی گرفت

جای گهر دریغ که پر خار و خس کنی

وی جان به در آیین همه رعنائی چیست؟

سری نماند که با او نپخت سودایی

۲۵- مفاهیم «مکافات عمل - خوش رفتاری - مبارزه با هوای نفس» به ترتیب در کدام بیت‌ها آمده است؟

(الف) دیو پیش توست پیدا، زو حذر بایدت کرد

(ب) چون نخواهی کت زد دیگر کس جگر خسته شود

(ج) نیک‌خو گفته است یزدان، مر رسول خویش را

چند نالی تو چو دیوانه ز دیو ناپدید

دیگران را خیره خیره دل چرا باید خلیلید

خوی نیک است ای برادر، گنج نیکی را کلید

(۲) الف - ج - ب

(۴) ب - ج - الف

(۱) الف - ب - ج

(۳) ب - الف - ج

جامعه‌شناسی

۲۶- چند مورد از عبارتهای زیر به پیامدهای غیرارادی کنش اشاره دارند؟

الف) احتمالی است، یعنی ممکن است انجام بشود یا نشود.

ب) کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آنها را اراده کند.

ج) نتیجه طبیعی کنش هستند.

د) تغییر هوای اتاق در نتیجه بازکردن در و پنجره به این پیامد اشاره دارد.

ه) پاسخ سلام کسی را دادن به این پیامد اشاره دارد.

۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۷- در کدام گزینه، اطلاعات با تعریف مقابل آن هم‌خوانی ندارد؟

۱) کنش: در علوم انسانی به فعالیتی که انسان انجام می‌دهد، «کنش» و به انجام‌دهنده آن «کنشگر» می‌گویند. کنش، ویژگی‌هایی دارد که آن را از فعالیت سایر مخلوقات متمایز می‌کند.

۲) ارادی بودن کنش: کنش به اراده انسان وابسته است، یعنی تا اراده و خواست انسان نباشد، انجام نمی‌شود؛ پس برای انجام کنش، علاوه بر آگاهی، اراده انسان نیز ضروری است.

۳) پیامد ارادی: در بسیاری از موارد، آدمیان کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی آن انجام می‌دهند و از انجام برخی کنش‌ها به دلیل پیامدهای نامطلوبشان خودداری می‌کنند.

۴) هدف‌دار بودن کنش: پرسش «چرا چنین کاری کردی؟» را می‌توان از هر کنشگری پرسید، زیرا فعالیت انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود؛ اگرچه ممکن است همیشه به آن نرسد.

۲۸- کدام گزینه به ترتیب به «کنش اجتماعی بیرونی»، «هنجار اجتماعی» و «پدیده اجتماعی» اشاره می‌کند؟

۱) شرکت در انتخابات - داشتن پوشش شرعی - جامعه‌پذیری

۲) انتخابات - گذاشتن وسایلمان در جای مناسب - شرکت در انتخابات

۳) رفتن به مدرسه - فرزندآوری - داشتن پوشش شرعی

۴) مدرسه - پاسخ سلام دیگران را دادن - کنترل اجتماعی

۲۹- پیامد هر یک از عبارتهای زیر در کدام گزینه آمده است؟

• اصل قرار دادن پدیده‌های اجتماعی توسط انسان

• افزایش جمعیت یک قوم، فرهنگ و آیین

• عدم تمایل خانواده‌ها به فرزندآوری در کشورهای صنعتی

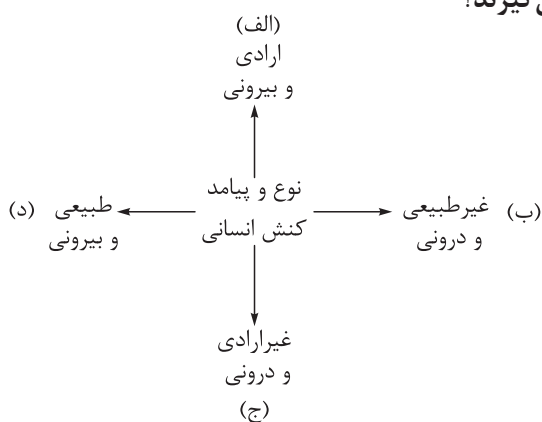
۱) قرارگرفتن پدیده‌های اجتماعی در خدمت سعادت بشر - فراهم‌شدن زمینه پویایی و بالندگی جامعه - کم‌ترشدن تعداد مرگ و میر نسبت به موالید

۲) قرارگرفتن انسان در خدمت پدیده‌های اجتماعی - افزایش امکان تأثیرگذاری آنها بر سایر فرهنگ‌ها و اقوام و آیین‌ها - رشد منفی جمعیت

۳) در حاشیه قرارگرفتن رفع نیازها و تأمین سعادت انسان - کاهش امکان تأثیرگذاری آنها بر سایر فرهنگ‌ها و اقوام و آیین‌ها - کم‌ترشدن تعداد موالید نسبت به مرگ و میر

۴) قرارگرفتن در خدمت رفع نیازها و تأمین سعادت انسان - پیدایش ایده یا طرح و برنامه‌ای نو برای طیف گسترده‌ای از انسان‌ها - رشد طبیعی جمعیت

۳۰- هر یک از موارد زیر به ترتیب در کدام قسمت از نمودار قرار می‌گیرند؟

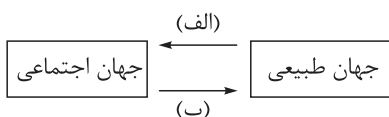

- خوشحالی بعد از قبولی در امتحان
- شرکت کردن در المپیک
- تصور فرد از معلم کلاس اول ابتدایی
- افسردگی پس از شکست
- (۱) «ج» - «الف» - «ب» - «ج»
- (۲) «ب» - «ج» - «الف» - «د»
- (۳) «د» - «ب» - «د» - «ج»
- (۴) «ج» - «د» - «ج» - «الف»

۳۱- به ترتیب هر یک از موارد زیر، علت، معنا و مفهوم و نتیجه چیست؟

- عمل کردن افراد براساس ارزش‌ها و هنجارها
- تا سال ۲۰۵۰ بیش از یک چهارم از جمعیت ایران، سالخورده خواهد بود.
- افزایش هزینه‌های دولت در بخش بهداشت و درمان
- (۱) تحقق یافتن کنش‌های اجتماعی - نرخ رشد طبیعی جمعیت - چندفرزندی و افزایش جمعیت
- (۲) تداوم و استقرار عقاید و ارزش‌ها - نرخ جایگزینی جمعیت - تک‌فرزندی و کاهش جمعیت
- (۳) ضروری ساختن جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - افزایش جمعیت سالمند کشور - انفجار عمودی سالخوردگی
- (۴) تداوم و استقرار ارزش‌ها و هنجارها - انفجار عمودی سالخوردگی - افزایش جمعیت سالمند کشور

۳۲- کدام گزینه به ترتیب با موارد «الف» و «ب» در نمودار مرتبط است؟

- (۱) انسان‌ها برای مقابله با زلزله، خانه‌هایی مقاوم می‌سازند. - در مناطقی که آب‌وهوای خشک دارد، انسان راه‌هایی برای رسیدن به ذخایر آب زیرزمینی ابداع می‌کند.
- (۲) انسان‌ها برای مقابله با خشکسالی، انبارها و سیلوهای بنا می‌کنند. - کنش‌های نابخردانه انسان موجب آلودگی طبیعت و محیط زیست می‌شود.
- (۳) شناخت خداوند، فرشتگان و جهان طبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد. - سنت‌ها و قوانین الهی با انسان‌های شاکر و ناسپاس یکسان عمل نمی‌کنند.
- (۴) اقدامات شتاب‌زده انسان می‌تواند طبیعت را تخریب کند. - انسان‌ها برای مقابله با زلزله و خشکسالی، قواعد خاصی وضع می‌کنند.

۳۳- پاسخ سؤالات زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- جهان اجتماعی چگونه تداوم می‌یابد؟
- بخشی از فرهنگ که مربوط به قوم، قشر و صنف خاصی است. چه نام دارد؟
- عضویت اعضا در بدن موجودات زنده و نظم آن‌ها چگونه است؟
- گستره جهان اجتماعی به اندازه چیست؟
- (۱) از طریق وراثت - ضد فرهنگ - طبیعی و تکوینی - دانش و آگاهی آن
- (۲) از طریق انتقال عقاید و ارزش‌ها - خرده‌فرهنگ موافق - قراردادی و اعتباری - وسعت فکر آن
- (۳) از طریق انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد - خرده‌فرهنگ - تکوینی - دانش و آگاهی آن
- (۴) از طریق زاد و ولد - فرهنگ عمومی - طبیعی و قراردادی - وسعت فکر آن

۳۴- جاهای خالی جدول زیر را به ترتیب «ب»، «الف» و «ج» کامل کنید.

«الف»	«ب»
کنش‌ها و پیامدهای آن‌ها	پدیده‌هایی که انسان آن‌ها را ایجاد «ج»
خانواده، ترافیک	دریا، فرشتگان و ...

(۱) پدیده‌های اجتماعی - پدیده‌های تکوینی - نمی‌کند، اما به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند، به جهان انسانی راه می‌یابند.

(۲) پدیده‌های اعتباری - کنش‌های اجتماعی - می‌کند و با ورود آن‌ها به جهان اجتماعی، گستره این جهان افزایش می‌یابد.

(۳) پدیده‌های تکوینی - پدیده‌های اعتباری - نمی‌کند، اما به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند، به جهان اجتماعی راه می‌یابند.

(۴) کنش‌های اجتماعی - پدیده‌های اجتماعی - می‌کند و با ورود آن‌ها به جهان انسانی، گستره این جهان افزایش می‌یابد.

۳۵- درستی یا نادرستی عبارات‌های زیر را مشخص کنید.

- آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، نوعی آگاهی مشترک و خصوصی است.
- هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن را به نسل بعد منتقل سازد، جهان اجتماعی آن فرو می‌ریزد یا دگرگون شده و به جهان دیگری تبدیل می‌شود.
- عدم پذیرش مسئولیت والدگری و محدود شدن بُعد خانواده به خانواده بی‌فرزند یا تک‌فرزند، پدیده «رشد منفی جمعیت» را به دنبال خواهد داشت.
- کتاب «مفاتیح الحیاة» اثر آیت‌الله جوادی آملی، کتابی در باب آشنایی با آداب مناسبات و ارتباطات انسان با دیگران است.

(۲) درست - درست - درست - نادرست

(۱) درست - نادرست - نادرست - درست

(۴) نادرست - درست - نادرست - درست

(۳) نادرست - نادرست - درست - نادرست

عربی، زبان قرآن

• عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية: (۳۶-۴۲)

۳۶- ﴿وَيَنْفَكِرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا﴾:

- (۱) و تفکر در خلق آسمانها و زمین این است که پروردگار ما اینها را باطل نیافریده است!
- (۲) و می‌اندیشند که پروردگارمان با آفرینش آسمانها و زمین این جهان را بیهوده خلق نکرده است!
- (۳) و در خلقت آسمانها و زمین اندیشه می‌کنند، ای پروردگار ما این جهان را بیهوده نیافریدی!
- (۴) و در آفریدن آسمان و زمین فکر می‌کنند، پروردگارا این را باطل خلق نکرده‌ای!

۳۷- «هُؤُلَاءِ الطَّلَابُ يَعْمَلُونَ بِوَأَجِبَاتِهِمْ كُمُاطِنِينَ يَشْعُرُونَ بِالْمَسْئُولِيَّةِ!»:

- (۱) اینها دانش‌آموزانی هستند که مانند شهروندانی که احساس مسئولیت می‌کنند به تکلیف‌هایشان عمل می‌کنند!
- (۲) این دانش‌آموزان مانند شهروندان احساس مسئولیت می‌کنند و به تکالیفشان عمل می‌کنند!
- (۳) این دانش‌آموزان به وظایفشان عمل می‌کنند و مانند شهروندان احساس مسئولیت می‌کنند!
- (۴) این دانش‌آموزان مانند شهروندانی که احساس مسئولیت می‌کنند به تکلیف‌هایشان عمل می‌کنند!

۳۸- «كَمَا تَعْمَلُونَ لِدُنْيَاكُمْ كَمَا تَعْمَلُونَ لِدُنْيَاكُمْ أَعْمَلُوا أَيْضًا لِآخِرَتِكُمْ كَمَا تَعْمَلُونَ الْيَوْمَ!»:

- (۱) همان‌گونه که برای دنیایان چنان کار می‌کنید که گویی برای همیشه زندگی می‌کنید، برای آخرت نیز چنان عمل کنید گویی امروز می‌میرید!
- (۲) همان‌طوری که برای دنیای خود طوری کار می‌کنید که انگار تا ابد زنده خواهید ماند، برای آخرت خود نیز طوری کار کنید که انگار امروز می‌میرید!
- (۳) برای دنیایان چنان کار کنید مثل این که همیشه زندگی خواهید کرد، همان‌طور که برای آخرتتان چنان کار کردید که گویی امروز خواهید مرد!
- (۴) همان‌گونه که برای دنیای خود طوری کار کردید که گویی تا ابد زنده می‌مانید، برای آخرت خود نیز طوری کار کنید که گویی امروز می‌میرید!

۳۹- «هَذَا اقْتِرَاحٌ حَسَنٌ وَلَكِنَّ تَعَاوُنَ كُلِّ الطَّلَابِ سَوْفَ يَجْعَلُنَا نَاجِحِينَ فِي الْعَمَلِ بِهَذَا الْحَدِيثِ!»:

- (۱) این پیشنهاد خوب است اما همکاری همه دانش‌آموزان در عمل به این حدیث ما را موفق قرار خواهد داد!
- (۲) این پیشنهاد نیکویی است ولی کل دانش‌آموزان همکاری کنند تا در عمل به این حدیث موفق شویم!
- (۳) این پیشنهاد خوبی است ولی همکاری تمام دانش‌آموزان در عمل به این حدیث ما را موفق خواهد کرد!
- (۴) این پیشنهاد نیکوست و با همکاری هر یک از دانش‌آموزان در عمل به این حدیث موفق خواهیم شد!

۴۰- عین الخطأ:

- (۱) حاولت الطالبة فتح باب الحجرة الفارغة، فوجدته مغلقاً: دانش‌آموز تلاش کرد در اتاق خالی را باز کند؛ پس آن را بسته یافت!
- (۲) هؤلا الزوار ذهبوا إلى زيارة مرقد أمير المؤمنين علي (ع): اینها زائر هستند و به زیارت آرامگاه امیر مؤمنان علی (ع) رفتند!
- (۳) إرحم من في الأرض يرحمك من في السماء: به کسی که در زمین است رحم کن تا کسی که در آسمان است به تو رحم کند!
- (۴) أنظر إلى ما يقول ولا أنظر إلى من يقول: به چیزی که می‌گوید می‌نگرم و به کسی که می‌گوید نمی‌نگرم!

۴۱- عین الصحیح:

- (۱) مَنْ ذَا الَّذِي يُخْرِجُ مِنْهَا النَّوْمَةَ النَّصْرَةَ: این چیست که از آن میوه تازه خارج می‌شود؟!
- (۲) ﴿رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ﴾: پروردگار ما را همراه قوم ستمگر قرار نمی‌دهد!
- (۳) كَانَتْ فَاطِمَةُ تَذْهَبُ لِإِعْلَاقِ حَنْفِيَّةِ الْمَاءِ الَّتِي مَفْتُوحَةٌ قَلِيلًا: فاطمه برای بستن شیر آبی که کمی باز بود می‌رفت!
- (۴) الْحِفَاطُ عَلَى الْمُرَافِقِ الْعَامَّةِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُوَاطِنٍ: بر هر شهروندی واجب است که از تأسیسات عمومی نگه‌داری کند!

۴۲- « بعد از پایان ساعت کار مدرسه، مدیر ما خودش برای خاموش کردن چراغها و کولر رفت! »:

- (۱) بَعْدَ انْتِهَاءِ الدَّوَامِ الْمَدْرَسِيِّ ذَهَبَ مَدِيرُنَا نَفْسُهَا لِإِطْفَاءِ الْمَصَابِيحِ وَ الْمُكَيِّفَاتِ!
- (۲) مَدِيرُنَا ذَهَبَ نَفْسُهَا أَطْفَأَتِ الْمَصَابِيحَ وَ الْمُكَيِّفَ بَعْدَ نِهَائَةِ الدَّوَامِ الْمَدْرَسِيِّ!
- (۳) بَعْدَ نِهَائَةِ الدَّوَامِ الْمَدْرَسِيِّ ذَهَبَتْ نَفْسُ الْمُدِيرَةِ لِإِطْفَاءِ الْمَصْبَاحِ وَ الْمُكَيِّفِ!
- (۴) ذَهَبَ مَدِيرُنَا نَفْسَهُ لِإِطْفَاءِ الْمَصَابِيحِ وَ الْمُكَيِّفِ بَعْدَ انْتِهَاءِ الدَّوَامِ الْمَدْرَسِيِّ!

• اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ: (۴۳-۴۵)

المرافق العامة هي الأماكن التي تملكها الدولة، و ينتفع بها الناس جميعاً. المراكز التعليمية العامة و المكتبات و الحدائق العامة و مراكز الطاقة و الشوارع و حتى الأشجار على الرصيف كلها مرافق عامة. للحفاظ على المرافق العامة يجب مراعاة الأمور الآتية: المحافظة على النظافة، حماية المباني و الأثاث، الصيانة الدورية للمرافق العامة بحيث تبقى مناسبة دائماً للإستخدام و أخيراً، الشعور بمسؤولية جميع الناس في الحفاظ عليها. و من فوائد المرافق العامة للناس، التعليم و النقل الرخيص، جذب السياح، الإهتمام بسلامة و أمن المشاة. تشجيع استخدام وسائل النقل العام، الرعاية الصحية العامة، تقليل الغازات الضارة و حماية البيئة (: محيط زیست)!

۴۳- عین الخطأ في المرافق العامة على حسب النص:

- (۱) تُشجَعُ النَّاسُ عَلَى اسْتِخْدَامِ الْحَافِلَاتِ وَ الْقَطَارَاتِ! (۲) تُجَذَّبُ السِّيَاحُ بِسَبَبِ رَخِصِهَا!
- (۳) النُّقْلُ اِقْتِصَادِيٌّ لِلنَّاسِ! (۴) تَزْدَادُ الْغَازَاتُ الضَّارَّةُ فِي الْبِيئَةِ!

۴۴- عین الصحیح على حسب النص:

- (۱) الصِّانَةُ الدَّوْرِيَّةُ لِلْأَثَاثِ هِيَ إِحْدَى وَاجِبَاتِ النَّاسِ!
- (۲) تَفْتِيْشُ الْمُرَافِقِ الْعَامَةِ وَ اصْلَاحُهَا مِنْ وَاجِبَاتِ الْحُكُومَةِ!
- (۳) إِنْ الْإِهْتِمَامُ بِأَمْنِ الْمَشَاةِ هُوَ مَسْئُولِيَّةُ النَّاسِ أَنْفُسِهِمْ!
- (۴) لَا يَسْتِطِيعُ كُلُّ الْأَشْخَاصِ اسْتِخْدَامَ الْمُرَافِقِ الْعَامَةِ!

۴۵- عین الخطأ للكلمات المعينة في النص:

- (۱) الحدائق: اسم - جمع مكسر - مذكر - موصوف و صفته «العامة»
- (۲) تبقى: فعل مضارع - صيغته مفرد مؤنث غائب
- (۳) ينتفع: فعل مضارع على وزن «يقتعل» - للمفرد المذكر الغائب
- (۴) الإهتمام: مصدر على وزن «افتعال» - مفرد - مذكر

• عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ: (٦-٤٠-٥٠)

٤٦- عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْمَفْهُومِ:

- (١) مَنْ زَرَعَ الْعُدُونَ حَصَدَ الْخُسْرَانَ!:
- دشمن دانا که غم جان بود
- (٢) الْكَلَامُ كَالدَّوَاءِ؛ قَلِيلُهُ يَنْفَعُ وَكَثِيرُهُ قَاتِلٌ!:
- کم گوی و گزیده گوی چون دُر
- (٣) قَوْلُ «لَا أَعْلَمُ» نِصْفُ الْعِلْمِ!:
- نمی‌دانم چه می‌خواهم بگویم
- (٤) إِذَا مَلَكَ الْأَرَاذِلُ هَلَكَ الْأَفْاضِلُ!:
- آدمی‌خوارند اغلب مردمان
- از سلام علیکشان کم جو امان!

٤٧- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمُرَادِفُ أَوْ الْمْتَضَادُ:

- (١) أَنْظُرْ إِلَى مَا قَالَ وَ لَا تَنْظُرْ إِلَى مَنْ قَالَ!
- (٢) ظَنَّ الطَّالِبُ أَنَّ بَابَ الصِّفِّ مَفْتُوحٌ فَوَجَدَهُ مُغْلَقًا!
- (٣) الشَّمْسُ مِثْلُ الشَّرَرَةِ وَ جَذْوَتُهَا فِي الْجَوِّ مُسْتَعْرَةٌ!
- (٤) أَشْعَلُ أَخِي النَّارَ فِي الْغَابَةِ وَ أَطْفَأْتُهَا!

٤٨- عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنِ الضَّمِيرِ (حَسَبَ مَرْجِعِهِ):

- (١) تِلْكَ الَّتِي تَنْصَحُ مَنْ يَرْمِي النُّفَايَاتِ فِي غَيْرِ مَكَانِهِنَّ بِكَلَامٍ طَيِّبٍ!
- (٢) الطَّالِبَةُ الَّتِي تَدْخُلُ مَكْتَبَةَ الْمَدْرَسَةِ فَتُحَافِظُ عَلَى الْهُدُوءِ فِيهَا وَ عَلَى نِظَافَةِ الْكُتُبِ وَ تَرْتِيْبِهِمْ!
- (٣) شَكَرَتْ مُدِيرَةَ الْمَدْرَسَةِ فِي كَلَامِهَا سُمِّيَّةً وَ فَاطِمَةَ لِاهْتِمَامِهِمَا بِالْمُرَافِقِ الْعَامَّةِ!
- (٤) أَنْظُرْ إِلَى اللَّيْلِ فَمَنْ أَوْجَدَ فِيهِ الْقَمَرَ وَ زَانَهَا بِأَنْجَمٍ ضِيَاؤُهَا جَمِيلٌ!

٤٩- عَيْنُ اسْمِ الْإِشَارَةِ يُتْرَجَمُ بِصِيغَةِ الْجَمْعِ:

- (١) هَذِهِ الزَّرَافَاتُ تَشْرَبُ مَاءَ النَّهْرِ!
- (٢) هُوَ لَاءُ الْبِنَاتِ يَعْمَلْنَ فِي الْمُخْتَبَرِ!
- (٣) ظَنَّ أَنَّ أَوْلَادَكَ الطَّلَابُ فِي حِصَّةِ تَقْوِيَةٍ!
- (٤) هَذِهِ أَمْتِلَةٌ لِلْمُرَافِقِ الْعَامَّةِ تَمْتَلِكُهَا الدَّوْلَةُ!

٥٠- عَيْنُ «لَا» نَاهِيَةٌ:

- (١) بَعْضُ الْمُدْرَسِينَ لَا يَنْتَظِرُونَ أَنْ تَفْرَعَ الْمَدْرَسَةُ مِنَ الطَّالِبَاتِ!
- (٢) أَجَابَنِي الزَّائِرُ: لَا؛ أَحِبُّ أَنْ أُسَافِرَ!
- (٣) يَا طَالِبُ، لَا تُتْرَجِمِ النُّصُوصَ الْعَرَبِيَّةَ دُونَ الْإِسْتِعَانَةِ بِالْقَامُوسِ!
- (٤) «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ»

تاریخ

۵۱- عبارت «جنگ حرّان در زمان اشکانیان بین ایران و روم رخ داد»، کدام ویژگی رویدادهای تاریخی را دارد؟

الف) اگرچه دور از دسترس است، اما به طور مستقیم قابل درک است.

ب) از حوادث قبل و پس از خود، مستقل نیست.

ج) این رویداد قابل تجربه و بعضاً قابل تکرار است.

د) با حوادث دیگر رابطه علت و معلولی دارد.

(۱) «الف» - «ج»

(۲) «ب» - «د»

(۳) «الف» - «د»

(۴) «ب» - «ج»

۵۲- کدام گزینه به ترتیب مربوط به مرحله دوم، پنجم و اول از مراحل پژوهش در تاریخ است؟

(۱) داشتن اثر و فایده - مشخص کردن هدف پژوهش - شباهت داشتن به کار کارآگاهان پلیس

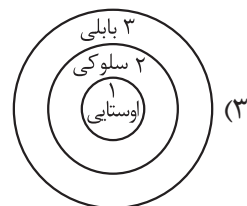
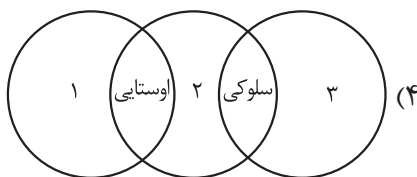
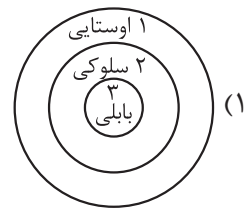
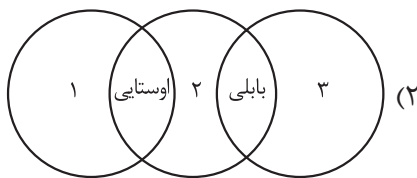
(۲) مانع شدن از به بیراهه رفتن پژوهشگر از راه درست - شباهت بسیار داشتن به کار کارآگاهان پلیس - داشتن منابع

و اطلاعات کافی در مورد تحقیق

(۳) ارزیابی میزان اعتبار، دقت و صحت منابع - استخراج، تنظیم و دسته‌بندی اطلاعات - مشخص کردن هدف پژوهش

(۴) استخراج، تنظیم و دسته‌بندی اطلاعات - شباهت بسیار داشتن به کار کارآگاهان پلیس - تازه و تکراری نبودن موضوع تحقیق

۵۳- کدام شکل در مورد گاه‌شماری در ایران باستان در عهد ساسانیان (۱)، اشکانیان (۲) و هخامنشیان (۳) درست است؟

۵۴- کدام موارد در مورد تقویم رایج در بین‌النهرین درست است؟

الف) سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد.

ب) هر چهار سال یک روز به سال می‌افزودند.

ج) هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.

د) ماه‌های آن براساس فرهنگ و آیین ایرانی نام‌گذاری شده بود.

(۱) «ب» - «ج»

(۲) «الف» - «د»

(۳) «ب» - «د»

(۴) «الف» - «ج»

۵۵- در کدام مورد «وجه اشتراک» بین چگونگی تعیین سن آثار باستانی و گاه‌شماری درست بیان شده است؟

- ۱) در هر دو مورد نشانه‌هایی از به‌کارگیری علم تاریخ را می‌توان مشاهده کرد.
- ۲) هر دو برای اندازه‌گیری دقیق زمان (ماه و سال) ابداع شده است.
- ۳) در هر دو مورد از علم فیزیک استفاده شده است.
- ۴) در هر دو از روش‌های علمی پیشرفته بهره گرفته شده است.

۵۶- با توجه به گزاره زیر درباره گاه‌شماری در عصر باستان، کدام گزینه درست است؟

- الف) پنج روز اضافی به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌شد.
- ب) مبدأ گاه‌شماری به تخت نشستن هر پادشاه بود.
- ج) سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد.
- ۱) «الف» و «ب» وجه مشترک گاه‌شماری مصری و اوستایی ساسانی و «ج» ویژگی گاه‌شماری اوستایی ساسانی است.
- ۲) «الف» و «ج» وجه مشترک گاه‌شماری مصری و اوستایی ساسانی و «ب» ویژگی گاه‌شماری اوستایی ساسانی است.
- ۳) «الف» و «ب» وجه مشترک گاه‌شماری مصری و اوستایی ساسانی و «ج» ویژگی گاه‌شماری مصری است.
- ۴) «الف» و «ج» وجه مشترک گاه‌شماری مصری و اوستایی ساسانی و «ب» ویژگی گاه‌شماری مصری است.

۵۷- هر یک از عبارتهای داده‌شده، در کدام گزینه به درستی و به ترتیب مرحله آن آورده شده است؟

- الف) نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است.
- ب) آثار و یا بناهای کشف‌شده به لحاظ قدمت، مواد و مصالح به‌کاررفته مورد بررسی و مطالعه قرار می‌گیرند.
- ۱) اگر به شیئی برخورد کنند، نخست در همان وضعیت از آن عکس‌برداری می‌کنند. - از طریق مقایسه آثار و بناهای باستانی در زمان‌های مختلف می‌کوشند تا سیر پیشرفت‌های فنی، هنری و فرهنگی مردمان گذشته را درک کنند.
- ۲) علاوه بر رجوع به کتاب‌های تاریخی و سفرنامه‌ها، از ابزارها و فناوری‌های جدید و پیشرفته استفاده می‌کنند. - هنگام برخورد با یک بنای تاریخی، نخست نقشه آن بنا را مشخص می‌کنند.
- ۳) از طریق مقایسه آثار و بناهای باستانی در زمان‌های مختلف می‌کوشند تا سیر پیشرفت‌های فنی، هنری و فرهنگی مردمان گذشته را درک کنند. - علاوه بر رجوع به کتاب‌های تاریخی و سفرنامه‌ها، از ابزارها و فناوری‌های جدید و پیشرفته استفاده می‌کنند.
- ۴) هنگام برخورد با یک بنای تاریخی، نخست نقشه آن بنا را مشخص می‌کنند. - اگر به شیئی برخورد کنند، نخست در همان وضعیت از آن عکس‌برداری می‌کنند.

۵۸- در کدام گزینه علت کمک باستان‌شناسی به مطالعه دوره تاریخی به درستی آورده شده است؟

- الف) اطلاعات باستان‌شناسی نسبت به منابع مکتوب دقیق‌تر است.
- ب) دوران تاریخی به دلیل طولانی بودن آن، نیازمند یاری گرفتن از علوم دیگر است.
- ج) عمده اطلاعات مکتوب در دوره تاریخی مربوط به رویدادهای سیاسی و نظامی است.
- د) منابع مکتوب برای شناخت دوره تاریخی کافی نیست.

- ۱) «الف» - «ب»
- ۲) «الف» - «ج»
- ۳) «ج» - «د»
- ۴) «ب» - «د»

۵۹- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«باستان‌شناسان از طریق مقایسه آثار و بناهای باستانی سرزمین‌ها و تمدن‌های گوناگون،»

(۱) ابعاد مختلف زندگی اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی مردمان و جوامع را مطالعه می‌کنند

(۲) می‌کوشند تا سیر پیشرفت‌های فنی، هنری و فرهنگی مردمان گذشته را درک کنند

(۳) تلاش می‌کنند تا با استفاده از روش‌های علمی پیشرفته، قدمت این تمدن‌ها را به دست آورند

(۴) روابط جوامع گذشته و تأثیرات فرهنگی و اقتصادی آن‌ها بر یکدیگر را توضیح می‌دهند

۶۰- هر یک از موارد داده‌شده به ترتیب مربوط به کدام مرحله از مراحل کار باستان‌شناسان است؟

الف) روش‌های الکترومغناطیسی

ب) روش پتاسیم - آرگون

ج) سامانه اطلاعات جغرافیایی

(۱) «الف» و «ج» ← گام اول، «ب» ← گام سوم

(۲) «ب» و «ج» ← گام دوم، «الف» ← گام اول

(۳) «الف» و «ج» ← گام سوم، «ب» ← گام دوم

(۴) «ب» و «ج» ← گام سوم، «ب» ← گام اول

جغرافیا

۶۱- جغرافی دان برای جمع آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات مورد نیاز خود، از کدام علم کمک می‌گیرد و این علم در

کدام شاخه جغرافیا به کمک جغرافی دان می‌آید و مفاهیم اساسی دانش جغرافیا کدام‌اند؟

(۱) هندسه - کارتوگرافی - مکان و روابط متقابل انسان و محیط

(۲) آمار و فناوری اطلاعات - روش‌های کمی در جغرافیا - مکان و روابط متقابل انسان و محیط

(۳) هندسه - روش‌های کمی در جغرافیا - انسان و محیط

(۴) آمار و فناوری اطلاعات - کارتوگرافی - انسان و محیط

۶۲- کدام گزینه با توجه به عبارت داده شده درست است؟

«جغرافی دان با هدف توسعه یک شهر به مطالعه همه جانبه می‌پردازد.»

(۱) با تهیه نقشه شهر، امکان گسترش فیزیکی شهر را بررسی می‌کند. (نقشه کشی)

(۲) با مطالعه میزان جمعیت شهر، میزان رشد آن و امکان مهاجریذیری آن را حدس می‌زند. (جغرافیای جمعیت)

(۳) با مطالعه میزان منابع آب شهر، امکان توسعه شهر را پیش‌بینی می‌کند. (جغرافیای آب‌ها)

(۴) با مطالعه تولید، توزیع و مصرف کالاها و خدمات و عرضه و تقاضا، امکان رشد اقتصادی شهر را مطالعه می‌کند.

(جغرافیای اقتصادی)

۶۳- کدام گزینه به ترتیب به پاسخ دو سؤال کلیدی «چرا» و «چه چیز» در ارتباط با «خشک شدن درختان شهر تهران»

اشاره می‌کند؟

(۱) افزایش آلودگی هوا در چند دهه اخیر - افزایش جمعیت و تعداد خودروها

(۲) افزایش آلودگی هوا در چند دهه اخیر - ریزش برگ درختان در فصل بهار و اوایل تابستان

(۳) افزایش جمعیت و تعداد خودروها - بالارفتن میزان دی‌اکسید کربن هوا

(۴) افزایش جمعیت و تعداد خودروها - بی‌توجهی به هرس کردن هر ساله درختان

۶۴- عبارت‌های زیر حاصل تحقیق پژوهشگری است که بر روی «افزایش تعداد بیکاران در کرمانشاه» مطالعه کرده است.

با توجه به مراحل پژوهش جغرافیایی، کدام موارد را می‌توان به ترتیب در گام «دوم» و «چهارم» قرار داد؟

الف) بین تعطیلی کارخانه‌های شهر و تعداد بیکاران رابطه‌ای مستقیم وجود دارد.

ب) پژوهشگر به پخش پرسش‌نامه بین متقاضیان کار اقدام کرده است.

ج) به نظر می‌رسد که مهاجرت از روستاها و شهرهای کوچک به کرمانشاه عامل بیکاری باشد.

د) درصد تغییرات جمعیت و درصد بیکاران در دو دهه اخیر در کرمانشاه با استفاده از روش‌های آماری مورد تجزیه

و تحلیل قرار گرفته است.

(۲) «ب» و «د»

(۱) «الف» و «ب»

(۴) «الف» و «ج»

(۳) «ج» و «د»

۶۵- کدام مورد ارتباط سوالات کلیدی در جغرافیا را با متن زیر به ترتیب از «الف» تا «د» به درستی مطرح کرده است؟
 «شاهعباس برای حفظ مرزهای شمالی ایران، تعدادی از قبایل گرد را، که به رزم‌آوری و سلحشوری مشهور بودند، به نواحی شمال شرقی کشور فرستاد.»

الف) «چرا»، علت وقوع این پدیده چیست؟

ب) «چه کسانی» یا «چه کسی»، چه کسی یا کسانی در این فرایند اثر داشته‌اند؟

ج) «کجا»، این پدیده در کدام مکان اتفاق افتاده است؟

د) «چه چیز»، چه چیزی اتفاق افتاده است؟

۱) حفظ مرزهای شمالی ایران - شاهعباس - شمال شرقی - جابه‌جایی قبایل گرد

۲) رزم‌آوری و سلحشوری - شاهعباس - شمال - حفظ مرزهای شمالی ایران

۳) حفظ مرزهای شمالی ایران - قبایل گرد - شمال شرقی - رزم‌آوری و سلحشوری

۴) رزم‌آوری و سلحشوری - قبایل گرد - شمال - جابه‌جایی قبایل گرد

۶۶- در کدام گزینه با توجه به عبارت زیر، «مسئله پژوهش» به درستی تدوین شده است؟

«ریزش‌های جوی شدید کوه‌ها را فرسایش می‌دهد و مواد آن در دسترس رودها قرار می‌گیرد.»

۱) چگونه ریزش‌های جوی شدید کوه‌ها را فرسایش می‌دهد؟

۲) مواد فرسایش‌یافته در اختیار رودها قرار می‌گیرد.

۳) دلیل فرسایش کوه‌ها و افزایش مواد معلق رودها چیست؟

۴) چه چیزی موجب ریزش‌های جوی شدید می‌شود؟

۶۷- کدام مورد در خصوص مراحل روش تحقیق در جغرافیا، عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«ممکن نیست قبل از مرحله پردازش اطلاعات تحقیق، پژوهشگر...»

۱) ابزار سنجش و اطلاعاتی خود را به مکان مورد نظر ببرد.

۲) ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه‌های خود بپردازد.

۳) پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندانه خود را ارائه دهد.

۴) مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان کند.

۶۸- به ترتیب هر یک از موارد زیر مربوط به کدام سؤال کلیدی در جغرافیاست؟

• پرداختن به سیر تکوین و تحول پدیده

• توجه به روابط متقابل انسان و محیط

• بررسی علت وقوع پدیده

• توجه به ماهیت هر پدیده یا مسئله

۱) چه چیز - کجا - چرا - چه طور - چرا

۲) چه چیز - کجا - چرا - چه طور - چرا

۳) چه چیز - کجا - چرا - چه طور - چرا

۴) چه چیز - کجا - چرا - چه طور - چرا

۶۹- پژوهشگری پس از بررسی نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات خود درباره علت سیلاب‌های اخیر در استان‌های غربی متوجه شده است که فرضیه او مبنی بر نقش پدیده «قطع درختان جنگلی» در سال‌های اخیر در مورد سیلاب‌ها نادرست بوده است. به نظر شما چرا نباید از رد شدن فرضیه خود دلسرد و ناامید شود؟

- ۱) چون می‌تواند با ارائه فرضیه‌های جدید و تجزیه و تحلیل آن‌ها بالاخره به جواب درست برسد.
 - ۲) زیرا او باید بداند افراد دیگری می‌توانند با ارائه فرضیه‌های جدید به حل مسئله کمک کنند.
 - ۳) زیرا این پژوهش به کسانی که با این سؤال مواجه شده‌اند پاسخ می‌دهد و از طرح دوباره آن جلوگیری می‌کند.
 - ۴) چون می‌تواند فرضیه مطرح‌شده خود را یک بار دیگر مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار دهد تا بتواند آن را به اثبات برساند.
- ۷۰- در پژوهشی تحت عنوان «عوامل مؤثر در بروز سیلاب در استان مازندران» موارد زیر مطرح شده است. در این میان کدام گزینه به مطالب درستی اشاره دارد؟

الف) پژوهشگر با بررسی عکس‌های هوایی و ماهواره‌ای، میزان تخریب جنگل‌های استان مازندران را در چند دهه اخیر بررسی می‌کند.

ب) پژوهشگر به مطالعه، سابقه، پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران نیاز دارد.

۱) در صورتی که «الف» جمع‌آوری اطلاعات و «ب» طرح سؤال و بیان مسئله باشد، لازم است حد فاصل این دو گام پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندان محقق به سؤال تحقیق ارائه شود.

۲) در صورتی که «الف» جمع‌آوری اطلاعات و «ب» طرح سؤال و بیان مسئله باشد، لازم است حد فاصل این دو گام پژوهشگر تجزیه و تحلیل اطلاعات را آغاز کند.

۳) در صورتی که «الف» پردازش اطلاعات و «ب» تدوین فرضیه باشد، پژوهشگر لازم است حد فاصل این دو گام به مکان مورد تحقیق برود و با افراد یا محیط ارتباط مستقیم برقرار کند.

۴) در صورتی که «الف» پردازش اطلاعات و «ب» تدوین فرضیه باشد، لازم است پژوهشگر پژوهش دیگران را مورد بررسی قرار دهد.

منطق

۷۱- وجه شباهت منطق و پزشکی در کدام گزینه دقیق تر بیان شده است؟

- (۱) قواعد منطق و پزشکی در سراسر زندگی انسان لازم هستند.
- (۲) هر دو به دنبال جلوگیری از امری نامطلوب هستند.
- (۳) تأکید هر دو بر آموزش و تشخیص است.
- (۴) هر دو ابزاری در خدمت سایر دانش‌ها هستند.

۷۲- در تکمیل عبارت زیر کدام گزاره کاملاً درست است؟

«با به‌کارگیری علم منطق،»

- (۱) احتمال خطا در اندیشه فقط در تعریف دقیق اصطلاحات خاص وجود دارد
- (۲) مغالطه‌های غیرعمد به صفر می‌رسند و با مغالطه‌های عمدی نیز می‌توان مبارزه کرد
- (۳) قواعدی جدید در حیطة تفکر بنیاد گذاشته می‌شود که باعث اعتلای اندیشه بشری است
- (۴) می‌توان تا حد زیادی از تشخیص عوامل خطاهای ذهن اطمینان یافت

۷۳- در کدام گزینه به ترتیب یک تصدیق و یک تصور آمده است؟

- (۱) بیا تا جهان را به بد نسپریم - آشوبم، آرامشم تویی
- (۲) بتی که گرد گل - ز سنبل سایبان دارد
- (۳) نفس بر سینۀ طاهر رسیده - دم رفتن عزیز ما کجایی
- (۴) به اول آن همه مهر و محبت - به آخر راه و رسم بی‌وفایی

۷۴- در میان عبارت‌های زیر چند تصدیق وجود دارد؟

- (الف) از کفم رها شد قرار دل
 (ب) صوفیان جمله حریفند و نظرباز ولی
 (ج) هر که در دایره گردش ایام افتاد
 (د) خواب نوشین بامداد رحیل
- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۷۵- در مورد علم منطق و بخش‌های مختلف آن، کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) در بخش تعریف می‌کوشیم تا جایی که می‌توانیم تعاریف درست پدیده‌ها را ارائه دهیم.
- (۲) در بخش استدلال می‌کوشیم با توسل به داده‌های منطقی از استدلال اشتباه پرهیز کنیم.
- (۳) برای پرداختن به بخش استدلال در علم منطق نیاز به پیش‌زمینه‌هایی از جمله مبحث قضیه داریم.
- (۴) به کمک استدلال از تصدیق‌های معلوم به شناخت تصدیق‌های مجهول می‌رسیم.

۷۶- درستی یا نادرستی عبارات زیر در کدام گزینه بیان شده است؟

(الف) اهمیت مبحث الفاظ در منطق به خاطر احتمال تأثیر خطای لفظی بر خطای اندیشه است و قواعد صرف و نحو نیز در منطق از این‌رو اهمیت دارند.

(ب) به کار بردن دو کلمه که هم‌شکل و هم‌آوا باشند، اما معنایشان متفاوت باشد، لزوماً منجر به مغالطه اشتراک لفظ نمی‌شود.

- (۱) درست - نادرست (۲) نادرست - درست (۳) نادرست - نادرست (۴) درست - درست

۷۷- نوع دلالت کلمه «گوسفندان» در عبارت زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

«چوپانی می‌گفت: از گوسفندانم هیچ نمانده است جز مشتی استخوان. گرگ به گله زد و گوشت گوسفندان را نوش جان کرد. چوپان دیگر خندید و گفت: برو خدایت را شکر کن که دست کم چند تکه استخوان برایت مانده است، من چه بگویم که گوسفندانم را دزد برد؟»

- (۱) تضمنی - تضمنی - مطابقی
 (۲) مطابقی - مطابقی - مطابقی
 (۳) مطابقی - التزامی - تضمنی
 (۴) مطابقی - التزامی - تضمنی

۷۸- مغالطه احتمالی در کدام گزینه به درستی ذکر نشده است؟

- (۱) آگوستین قدیس اندیشمند بزرگ فلسفه مسیحی است. (نگارشی)
 (۲) آن یکی شیر است کادم می‌خورد. (ابهام در مرجع ضمیر)
 (۳) آقای معلم گفت خودم تعیین خواهم کرد چه کسی مبصر کلاس شود. (ابهام در مرجع ضمیر)
 (۴) تو به هیچ‌وجه نمی‌توانی از این صخره عبور کنی. (اشتراک لفظ)

۷۹- در مورد مغالطه‌های ناشی از الفاظ کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) در عبارت «امروز بیشتر، این کتاب را خوانده‌ام.» احتمال مغالطه وجود ندارد.
 (۲) در عبارت «امروز بیشتر وقتم را تلویزیون دیدم.» احتمال مغالطه توسل به معنای ظاهری وجود دارد.
 (۳) در عبارت «من و او دو سال اختلاف داریم.» ممکن است دلالت التزامی را به جای دلالت مطابقی به کار ببریم.
 (۴) اگر کل چیزی را به جای یک جزء آن به کار ببریم دلالت تضمنی و اگر جزئی از چیزی را به جای کل آن به کار ببریم، دلالت التزامی به کار برده‌ایم.

۸۰- دلالت لفظ مشخص شده در کدام گزینه بر مدلولش با دلالت کلمه مشخص شده در بیت زیر یکسان است؟

- «پیش دیوار آنچه گویی گوش دار تا نباشد در پس دیوار گوش»
 (۱) خسته‌ای، بیا برویم خانه ما یک لقمه نان بخور.
 (۲) بیا! این ماشین را دیگر نمی‌خواهم، ارزانی خودت!
 (۳) خانه را تخلیه کردم، می‌توانید کار رنگ‌آمیزی را شروع کنید.
 (۴) این‌قدر به بدنت فشار نیاور، آخر دیسک کمر می‌گیری.

اقتصاد

۸۱- خانم کمالی یک شرکت تجهیزات پزشکی راه اندازی کرده است. او تمام تلاش خود را می کند تا بتواند به درآمد بیشتری برسد. خانم کمالی از چه طریقی می تواند درآمد خود را افزایش دهد؟

- (۱) استخدام نیروی کار لازم
(۲) صرفه جویی در مواد اولیه و انرژی
(۳) کاهش هزینه های شرکت
(۴) برای محصولات خود، بازار خوبی فراهم کند.

۸۲- برای راه اندازی یک کسب و کار شخصی چه مواردی را باید مطالعه کنیم؟

- (۱) اسناد مربوط به هزینه ها و درآمد را مطالعه کنیم.
(۲) قوانین و مقررات مربوط به کسب و کار شخصی را مطالعه کنیم.
(۳) محتوای مربوط به گواهی نامه یا پروانه فعالیت رسمی را مطالعه کنیم.
(۴) اساسنامه مربوط به شرکت را مطالعه کنیم.

۸۳- اطلاعات زیر، از صورت مالی یک کارگاه تولیدی استخراج شده است. با توجه به این اطلاعات سود اقتصادی سالانه (با احتساب هزینه فرصت) این کارگاه تولیدی چند میلیون تومان است؟

- حقوق ماهانه هر یک از ۱۰ کارگر استخدامی: ۲ میلیون تومان
 - هزینه سالانه خرید ماشین آلات: ۶۳ میلیون تومان
 - هزینه ماهانه خرید مواد اولیه: یک سوم هزینه سالانه خرید ماشین آلات
 - ماهیانه ۴۵۰ عدد محصول تولید و با قیمت هر واحد ۸۲۵ هزار تومان فروخته می شود.
 - درآمد کارفرما اگر انتخاب کرده بود در یک شرکت دولتی شروع به کار کند: ۳۵۰ میلیون تومان
- (۱) ۳۲۵۰ (۲) ۲۵۲۰ (۳) ۳۹۰۰ (۴) ۳۵۵۰

۸۴- چند مورد از عبارات زیر در رابطه با واقعیت، درست است؟

- (الف) فعالیت بنگاه های معاملات ملکی از نوع کسب و کار تعاونی است.
(ب) نحوه اداره تعاونی ها به تناسب مالکیت سهام است؛ یعنی هر کدام از اعضا با توجه به این که چه قدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده اند، حق رأی خواهند داشت.
(ج) در ساختار سازمانی شرکت سهامی، بعد از «رئیس هیئت مدیره»، نهاد مدیرعامل قرار دارد.
(د) هزینه فرصت یک انتخاب، مجموع ارزش بهترین گزینه های بعدی است که شما هنگام انتخاب آن ها را از دست داده اید.
(ه) تنها هزینه ای که نباید بر تصمیم گیری تان مؤثر باشد، هزینه هایی است که در زمان تصمیم گیری شما به وجود می آیند.
(و) همیشه مقایسه هزینه ها و منافع براساس اطلاعاتی که از آن ها داریم، انجام می شود.

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

محل انجام محاسبات

۸۵- احسان تصمیم دارد برای تقویت درس عربی در یک آموزشگاه ثبت نام کند. مشاور آموزشگاه به او می گوید هزینه ثبت نام در آموزشگاه های دیگر ۶۷۲ هزار تومان است و ثبت نام در آموزشگاه ما ۹۶۰ هزار تومان است، ولی اگر تا آخر همین هفته ثبت نام کنید ۳۰ درصد تخفیف خواهید داشت. احسان ثبت نام می کند. ولی علی رغم این که کلاس عربی مذکور هیچ تأثیری در یادگیری و پیشرفت او ندارد، تا جلسات آخر در کلاس حضور می یابد. احسان دچار کدام خطاهای رایج در تصمیم گیری شده است؟

(۱) چسبیدن به وضعیت فعلی و خودرأی بودن

(۲) اثرگذاری حقه های فروش بر تصمیم گیری و خودرأی بودن

(۳) اثرگذاری حقه های فروش بر تصمیم گیری و توجه به هزینه های هدررفته

(۴) اثرگذاری حقه های فروش بر تصمیم گیری و چسبیدن به وضعیت فعلی

۸۶- ۴ نفر کل سهام یک شرکت فرضی را خریداری کرده اند. اگر مبلغ هر سهم ۲۵۰ تومان باشد و سهام شرکت مطابق جدول زیر بین این ۴ نفر تقسیم شده باشد و اگر نفر چهارم (D) مبلغ ۵۵۰۰ تومان برای خرید سهام هزینه کرده باشد، آن گاه:

سهمداران شرکت	میزان مالکیت افراد از دارایی شرکت
A	۲۰ درصد
B	۳۵ درصد
C	۲۵ درصد
D	

(الف) کل سرمایه شرکت چند تومان است؟

(ب) فرد دوم (B) چند تومان برای خرید سهام هزینه کرده است؟

(ج) اگر سود شرکت در پایان سال ۸۰۰ تومان باشد، سهم فرد دوم (B) و فرد سوم (C) از سود چند تومان است؟

(د) تعداد سهام های ارائه شده توسط شرکت کدام است؟

(۱) الف (۲۵۲۰۰ / ب) / ۸۵۰۰ (ج) / ۲۸۰ - ۲۰۰ (د) / ۱۱۰

(۲) الف (۲۵۲۰۰ / ب) / ۹۶۲۵ (ج) / ۲۲۰ - ۲۳۰ (د) / ۱۲۰

(۳) الف (۲۷۵۰۰ / ب) / ۸۵۰۰ (ج) / ۲۲۰ - ۲۳۰ (د) / ۱۲۰

(۴) الف (۲۷۵۰۰ / ب) / ۹۶۲۵ (ج) / ۲۸۰ - ۲۰۰ (د) / ۱۱۰

محل انجام محاسبات

۸۷- به ترتیب درست یا نادرست بودن عبارتهای زیر در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) از معایب کسب و کار شخصی می توان به منافع مالیاتی اشاره کرد.
 (ب) از مزایای ایجاد شرکت می توان به مسئولیت نامحدود برای سهامداران اشاره کرد.
 (ج) یک مؤسسه غیرانتفاعی نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی سودآور شکل گرفته است.
 (د) مقایسه منافع و هزینهها بخشی از تصمیم گیری منطقی است، اما بهترین رویکرد به نوع تصمیم شما بستگی دارد.
 (ه) در تصمیم گیری غیرمنطقی نظیران درباره هزینه و منفعت تغییر نکرده است.

(۱) الف) نادرست / ب) درست / ج) نادرست / د) درست / ه) درست

(۲) الف) درست / ب) درست / ج) درست / د) درست / ه) درست

(۳) الف) نادرست / ب) نادرست / ج) نادرست / د) درست / ه) درست

(۴) الف) نادرست / ب) نادرست / ج) درست / د) درست / ه) نادرست

۸۸- اگر سرمایه یک شرکت سهامی ۲۵۰ میلیون ریال و مبلغ هر برگه سهم برابر با ۵۰ هزار ریال باشد، و سه فرد A، B و C کل سهام شرکت را خریداری کرده باشند و سهم فرد A در مالکیت شرکت ۲۵ درصد باشد و مبلغ هزینه شده توسط فرد B، ۱۲۵ میلیون ریال باشد، اگر در پایان سال مالی شرکت ۳۵۰ میلیون ریال سود کرده باشد،

(الف) آن گاه تعداد سهام خریداری شده توسط فرد B چه قدر است؟

(ب) سهم فرد C از سود شرکت چند میلیون ریال است؟

(۱) الف) ۲۵۰۰ / ب) ۸۷ / ۵

(۲) الف) ۳۵۰۰ / ب) ۷۸ / ۵

(۳) الف) ۲۵۰۰ / ب) ۶۸ / ۵

(۴) الف) ۳۵۰۰ / ب) ۸۷ / ۵

۸۹- فردی با میزانی از بودجهای مشخص برای خرید دو محصول A و B به

بازار می رود و نمودار قید بودجه او نیز به صورت زیر ترسیم شده است. با

توجه به این نمودار: (قیمت هر واحد کالای B ۱,۰۰۰ تومان است).

(الف) بودجه فرد و قیمت هر واحد کالای A، به ترتیب برابر با و

..... است.

(ب) هزینه فرصت انتقال از نقطه «الف» به نقطه «ب»، هزار ریال است.

(ج) واحد کالای A، در نقطه «ب» خریداری می شود.

(د) اگر فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای A اختصاص دهد، حداکثر واحد از این کالا را می تواند

خریداری کند.

(۱) الف) ۱۵ هزار تومان - ۲۵۰۰ تومان / ب) ۵۴ / ج) ۴ / د) ۶

(۲) الف) ۱۰ هزار تومان - ۲۰۰۰ تومان / ب) ۴۰ / ج) ۴ / د) ۶

(۳) الف) ۱۰ هزار تومان - ۲۰۰۰ تومان / ب) ۴۰ / ج) ۳ / د) ۵

(۴) الف) ۱۵ هزار تومان - ۲۵۰۰ تومان / ب) ۵۴ / ج) ۳ / د) ۵

محل انجام محاسبات

۹۰- پاسخ صحیح پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- الف) برای این که شما یک تصمیم خوب بگیرید، تشخیص کدام یک از موارد بر تصمیم شما تأثیرگذار است؟
 ب) امکان افزایش سرمایه تأمین مالی در یک شرکت، از کدام یک در موارد زیر محقق نمی‌شود؟
 ج) امیر در یک رشته دانشگاهی در یک شهر دیگر که از محل سکونت او دور است قبول شده؛ هزینه‌های جابه‌جایی و گرفتن خوابگاه و سایر هزینه‌های سالانه معادل ۲۰ میلیون تومان است و اگر در شهر خود دانشگاه برود، هزینه‌های سالانه او ۱۰ میلیون تومان است. احسان با توجه به مقایسه هزینه‌ها، تصمیم می‌گیرد در شهر محل سکونت خود مشغول به تحصیل شود. کدام گزینه در مورد تصمیم‌گیری احسان صحیح است؟
- ۱) الف) ارزیابی هزینه فرصت هر انتخاب / ب) افزایش سهامداران / ج) ارزیابی هزینه فرصت هر انتخاب
 ۲) الف) بررسی قید بودجه و بده / بستان بین منابع کمیاب و انتخاب‌ها / ب) وام‌های بانکی / ج) ارزیابی هزینه‌های هدرفته هر انتخاب
 ۳) الف) تشخیص تفاوت هزینه‌های مؤثر بر تصمیم‌گیری / ب) قرض از دوستان / ج) ارزیابی هزینه‌ها تنها بخشی از گرفتن یک تصمیم خوب است.
 ۴) الف) تشخیص تفاوت هزینه‌ها / ب) امکان رقابت بالاتر به دلیل مقیاس تولید بالا که باعث تأمین مالی می‌شود. / ج) فهمیدن این که هزینه‌ها را چه‌طور ارزیابی کنیم تنها بخشی از گرفتن یک تصمیم خوب است؛ باید هزینه‌ها در مقابل منافع سنجیده شوند.

مهم‌ترین ویژگی‌های آزمون‌های خیلی سبز در پایه‌های دهم و یازدهم:

- ۱- برگزاری دست کم یک آزمون در ماه بر اساس روال تدریس در مدرسه
- ۲- برگزاری آزمون‌های ویژه برای زمان‌های خاص (میان ترم، ترم، پس از عیدو...)
- ۳- امکان جبران عقب ماندگی‌ها یا دوره‌مطالب برای تثبیت آن‌ها

پاسخ‌نامه تشریحی آزمون را ساعت ۱۶ از صفحه شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

azmoon.kheilisabz.com

محل انجام محاسبات

پاسخ نامہ آزمون آزمائشی خلی سبز

پایہ دہم

مرحلہ دوم

رشتہ انسانی

سال تحصیلی ۰۴-۱۴۰۳

تاریخ برگزاری: ۱۸/آبان/۱۴۰۳

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	مسعود شفیعی
زبان و ادبیات فارسی	مهدی نظری قهرودی
علوم اجتماعی	الهام رضایی
زبان عربی	اسرافیل قربان پور
تاریخ	بہروز یحیی
جغرافیا	بہروز یحیی
منطق	محمدابراہیم مازنی
اقتصاد	نوشین خدایی نیا - سارا شریفی

نام درس	مستقل درس	گزینشگر	مؤلف پاسخ نامہ	کارشناسان علمی	ویراستاران به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	مسعود شفیعی	مسعود شفیعی	مسعود شفیعی	علی شہرایی	عاطفہ خان محمدی پگاہ نادری آسیاب
زبان و ادبیات فارسی	مهدی نظری قهرودی	مهدی نظری قهرودی	مهدی نظری قهرودی	نگار کاتبی	مانندہ سہل الدین
علوم اجتماعی	فروغ نجمی تیموریان	فروغ نجمی تیموریان	فروغ نجمی تیموریان	فرناز سلیمانی	علی سلوکی مرتضی عزیزی
زبان عربی	اسرافیل قربان پور	اسرافیل قربان پور	اسرافیل قربان پور	مختار حسامی	فاطمہ جان محمدی
تاریخ	بہروز یحیی	بہروز یحیی	بہروز یحیی	خدیجہ جنت علیپور	وجیہہ صادقی مالواجردی
جغرافیا	بہروز یحیی	بہروز یحیی	بہروز یحیی	مریم صالحی	لیدا علی اکبری کیانا یوسفزادہ
منطق	محمدابراہیم مازنی	محمدابراہیم مازنی	محمدابراہیم مازنی	پارسا پور کمال	محمد مہدی بادامہ
اقتصاد	علی محسنی	علی محسنی	علی محسنی	مہدی ضیایی	تارا کریمی شاہین محمدی

سرپرست محتوایی: فاطمہ آفاجانپور

مشاور محتوایی: مریم صالحی

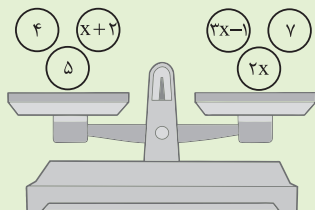
آزمون آزمائشی خلی سبز

الناز علی یاری زاده	سرپرست تولید
منیژه حق دوست - راضیہ سادات خلدی نسب زہرا صفری - محیا غنی فرد زہرا فرہادی مہر - مریم مسلمی زادہ ساعده نمازی - مریم نوری نیا	ویراستاران فنی
مونا آندستا سارا گنجی آزادپور	رسام
سحر ازلی تاش - فاطمہ بخششی مریم حسین زادہ - سپیدہ سخایی مائدہ صبری - نیلوفر فرخجستہ مہدیہ گل پور - لیلا نعمت پور	صفحه آرایی

ریاضی و آمار

ترازوی شکل زیر در حالت تعادل است. x کدام است؟

۱) $\frac{5}{4}$

۲) $\frac{5}{7}$

۳) $\frac{5}{6}$

۴) ۱

زیرمبث: ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۱

کافی است وزن کفه سمت چپ را برابر با وزن کفه راست قرار دهید.

Hint

پاسخ خیلی تشریحی ✓

$$4 + x + 2 + 5 = x + 11$$

گام اول: وزن کفه سمت چپ برابر است با:

$$3x - 1 + 7 + 2x = 5x + 6$$

گام دوم: وزن کفه سمت راست برابر است با:

$$5x + 6 = x + 11$$

گام سوم: ترازو در حالت تعادل است، پس وزن دو کفه با هم برابر است:

گام چهارم: مقادیر مجهول را سمت چپ تساوی و اعداد را سمت راست تساوی می‌بریم:

$$5x + 6 = x + 11 \Rightarrow 5x - x = 11 - 6 \Rightarrow 4x = 5 \Rightarrow x = \frac{5}{4}$$

در یک مدرسه، حقوق ناظم 80% حقوق مدیر و حقوق آبدارچی نصف حقوق مدیر است. به علاوه حقوق معلم $\frac{7}{8}$ حقوق ناظم است. این مدرسه یک آبدارچی، پنج معلم، دو ناظم و یک مدیر دارد. اگر مجموع حقوق یک ماه این افراد ۶۶ میلیون تومان باشد، حقوق ماهیانه هر معلم چه قدر است؟

۸ / ۵ (۴)

۸ (۳)

۷ (۲)

۶ / ۵ (۱)

زیرمبحث: ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۱

حقوق مدیر را X فرض کنید و حقوق مابقی افراد را بر حسب X بنویسید.

گام اول: فرض می‌کنیم حقوق ماهیانه مدیر X باشد. حقوق آبدارچی نصف حقوق مدیر است:

$$\text{حقوق آبدارچی} = \frac{1}{2} X = \text{حقوق مدیر} \times \frac{1}{2}$$

گام دوم: حقوق ناظم 80% حقوق مدیر است:

$$\text{حقوق ناظم} = \frac{80}{100} \times \text{حقوق مدیر} = \frac{80}{100} X = \frac{4}{5} X$$

گام سوم: حقوق ماهیانه معلم، $\frac{7}{8}$ حقوق ماهیانه ناظم است:

$$\text{حقوق معلم} = \frac{7}{8} \times \text{حقوق ناظم} = \frac{7}{8} \times \frac{4}{5} X = \frac{7}{10} X$$

گام چهارم: مجموع حقوق یک ماه یک آبدارچی، پنج معلم، دو ناظم و یک مدیر ۶۶ میلیون تومان است:

$$66 = \underbrace{\text{حقوق آبدارچی}}_{\frac{1}{2}X} + \underbrace{\text{حقوق ۵ معلم}}_{5 \times \frac{7}{10}X} + \underbrace{\text{حقوق ۲ ناظم}}_{2 \times \frac{4}{5}X} + \underbrace{\text{حقوق مدیر}}_X$$

$$\Rightarrow X + \frac{1}{2}X + \frac{35}{10}X + \frac{1}{2}X = 66$$

گام پنجم: طرفین را در 10 ضرب می‌کنیم تا مخرج‌ها از بین بروند:

$$10 \times (X + \frac{1}{2}X + \frac{35}{10}X + \frac{1}{2}X) = 10 \times 66$$

$$\Rightarrow 10X + 5X + 35X + 5X = 660$$

$$\Rightarrow 10X + 16X + 35X + 5X = 660 \Rightarrow 66X = 660 \Rightarrow X = 10$$

گام ششم: بنابراین حقوق هر ماه یک معلم برابر $7 = \frac{7}{10} \times 10 = \frac{7}{10} X$ میلیون تومان در ماه است.

۳

با توجه به پیش‌بینی درخواست بازار آهن، کارخانه ذوب آهن اصفهان، از روز شنبه هر روز تولید فولاد خود را یک تن بیشتر از دو برابر تولید روز قبل خود می‌کند. اگر مجموع وزن فولادهای تولیدشده از شنبه تا سه‌شنبه ۷۱ تن باشد، میزان تولید فولاد در روز شنبه چند تن بوده است؟

۵ (۴)

۴/۵ (۳)

۴ (۲)

۳ (۱)

زیرمبحث: ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۱

Hint

اگر میزان فولاد تولیدشده در روز شنبه را x فرض کنیم، میزان فولاد تولیدشده در روز یکشنبه $2x + 1$ ، در دوشنبه $2(2x + 1) + 1$ و در روز سه‌شنبه $2(2(2x + 1) + 1) + 1$ می‌شود.

گام اول: میزان فولاد تولیدشده در روز شنبه را x در نظر می‌گیریم. میزان فولاد تولیدشده در روز یکشنبه، از دو برابر میزان فولاد تولید شده در شنبه، یک تن بیشتر است:

فولاد تولیدشده در روز یکشنبه: $2x + 1$

گام دوم: میزان فولاد تولیدشده در روز دوشنبه، از دو برابر میزان فولاد تولیدشده در روز یکشنبه، یک تن بیشتر است:

فولاد تولیدشده در روز دوشنبه: $2(2x + 1) + 1 = 4x + 2 + 1 = 4x + 3$

گام سوم: میزان فولاد تولیدشده در روز سه‌شنبه، از دو برابر فولاد تولیدشده در روز دوشنبه، یک تن بیشتر است:

فولاد تولیدشده در روز سه‌شنبه: $2(4x + 3) + 1 = 8x + 6 + 1 = 8x + 7$

گام چهارم: مجموع فولاد تولیدشده از روز شنبه تا روز سه‌شنبه ۷۱ تن است:

$71 = \text{فولاد تولید شده در روز شنبه} + \text{فولاد تولید شده در روز دوشنبه} + \text{فولاد تولید شده در روز سه‌شنبه}$

$$\Rightarrow x + 2x + 1 + 4x + 3 + 8x + 7 = 71 \Rightarrow 15x + 11 = 71$$

$$\Rightarrow 15x = 71 - 11 \Rightarrow 15x = 60 \Rightarrow x = 4$$

بنابراین میزان فولاد تولیدشده در روز شنبه ۴ تن بوده است.

۴ جواب بزرگ‌تر معادله $28x^2 - 20x = 4$ کدام است؟

$$\frac{5 - \sqrt{53}}{7} \quad (2)$$

$$\frac{5 - \sqrt{53}}{14} \quad (1)$$

$$\frac{5 + \sqrt{53}}{7} \quad (4)$$

$$\frac{5 + \sqrt{53}}{14} \quad (3)$$

زیرمبحث: ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۲

عدد ۴ را سمت چپ تساوی ببرید و سپس طرفین را بر ۴ تقسیم کنید. بعد با کمک روش دلتا، ریشه‌های معادله را محاسبه کنید.

روش دلتا برای حل معادله درجه دوم

برای مثال حل معادله $6x^2 - 15x = 6$	حل معادله درجه دوم به روش دلتا
$6x^2 - 15x = 6$ $\Rightarrow 6x^2 - 15x - 6 = 0 \xrightarrow{\div 3} 2x^2 - 5x - 2 = 0$	<p>مرحله اول:</p> <p>ابتدا همه چیز را به سمت چپ معادله می‌بریم و در صورت امکان، معادله را ساده می‌کنیم.</p>
$\boxed{2}x^2 + \boxed{-5}x + \boxed{-2} = 0$ $\Rightarrow \Delta = (-5)^2 - 4 \times 2 \times (-2) = 25 + 16 = 41$ <div style="display: flex; justify-content: space-around; width: 100%;"> A B C </div>	<p>مرحله دوم: حالا معادله به شکل $Ax^2 + Bx + C = 0$ درآمده است. برای معادله، دلتا را محاسبه می‌کنیم که برابر است با:</p> $\Delta = B^2 - 4AC$
<p>دلتا مثبت است، پس معادله دو ریشه متمایز دارد:</p> $\begin{cases} x_1 = \frac{-(-5) + \sqrt{41}}{2 \times 2} = \frac{5 + \sqrt{41}}{4} \\ x_2 = \frac{-(-5) - \sqrt{41}}{2 \times 2} = \frac{5 - \sqrt{41}}{4} \end{cases}$	<p>مرحله سوم: سه حالت برای دلتا داریم:</p> <p>حالت اول: اگر $\Delta < 0$، معادله ریشه ندارد.</p> <p>حالت دوم: اگر $\Delta > 0$، معادله دو ریشه متمایز دارد که این ریشه‌ها برابر هستند با:</p> $\begin{cases} x_1 = \frac{-B + \sqrt{\Delta}}{2A} \\ x_2 = \frac{-B - \sqrt{\Delta}}{2A} \end{cases}$ <p>حالت سوم: اگر $\Delta = 0$، معادله یک ریشه مضاعف دارد که مقدار آن برابر $-\frac{B}{2A}$ است.</p>

پاسخ خیلی تشریحی ✓ گام اول: همه چیز را به سمت چپ معادله می‌بریم:

$$28x^2 - 20x = 4 \Rightarrow 28x^2 - 20x - 4 = 0$$

گام دوم: طرفین معادله را بر ۴ تقسیم می‌کنیم:

$$28x^2 - 20x - 4 = 0 \xrightarrow{\div 4} 7x^2 - 5x - 1 = 0$$

گام سوم: دلتا را حساب می‌کنیم:

$$\boxed{7}x^2 + \boxed{-5}x + \boxed{-1} = 0 \Rightarrow \Delta = B^2 - 4AC = (-5)^2 - 4 \times 7 \times (-1) = 25 + 28 = 53$$

A
B
C

گام چهارم: دلتا مثبت است، پس معادله دو ریشه متمایز دارد:

$$\begin{cases} x_1 = \frac{-B + \sqrt{\Delta}}{2A} = \frac{-(-5) + \sqrt{53}}{2 \times 7} = \frac{5 + \sqrt{53}}{14} \\ x_2 = \frac{-B - \sqrt{\Delta}}{2A} = \frac{-(-5) - \sqrt{53}}{2 \times 7} = \frac{5 - \sqrt{53}}{14} \end{cases}$$

از طرفی واضح است که $\frac{5 + \sqrt{53}}{14}$ ریشه بزرگ‌تر است.

علی از مسعود ۱۵ سال بزرگ تر است. اگر حاصل ضرب سن آن‌ها ۷۰۰ باشد، نسبت سن علی به مسعود چه قدر است؟

$$\frac{3}{2} (4)$$

$$\frac{7}{4} (3)$$

$$\frac{7}{5} (2)$$

$$\frac{6}{5} (1)$$

زیرمبث: ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۲

سن مسعود را x و سن علی را $x + 15$ در نظر بگیرید. بعد کافی است معادله $x(x + 15) = 700$ را حل کنید.

Hint

حل معادله درجه دوم به روش تجزیه:

درستی Box

برای حل معادله درجه دوم $Ax^2 + Bx + C = 0$ به روش تجزیه، ابتدا باید به کمک اتحاد جمله مشترک، معادله را به شکل $() \times () = 0$ بنویسیم؛ سپس هر کدام از پرانتزها را برابر صفر قرار دهیم تا ریشه‌های معادله حاصل شوند، برای مثال:

$$x^2 + 10x - 39 = 0 \Rightarrow (x + 13)(x - 3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x + 13 = 0 \Rightarrow x = -13 \\ x - 3 = 0 \Rightarrow x = 3 \end{cases}$$

پاسخ خیلی تشریحی ✓ روش اول:

گام اول: سن مسعود را x می‌گیریم. علی از مسعود ۱۵ سال بزرگ تر است، پس سن علی $x + 15$ می‌شود.

گام دوم: حاصل ضرب سن مسعود و علی برابر ۷۰۰ است:

$$x(x + 15) = 700 \Rightarrow x^2 + 15x = 700 \Rightarrow x^2 + 15x - 700 = 0$$

گام سوم: حالا معادله را به روش تجزیه حل می‌کنیم:

$$x^2 + 15x - 700 = 0 \Rightarrow (x + 35)(x - 20) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x + 35 = 0 \Rightarrow x = -35 \text{ (چون سن نمی‌تواند منفی باشد)} \\ x - 20 = 0 \Rightarrow x = 20 \end{cases}$$

گام چهارم: سن مسعود برابر $x = 20$ و سن علی برابر $x + 15 = 35$ است. نسبت سن علی به مسعود برابر است با:

$$\frac{35}{20} = \frac{7}{4}$$

روش دوم:

می‌توانستیم معادله $x^2 + 15x - 700 = 0$ را با روش دلتا هم حل کنیم:

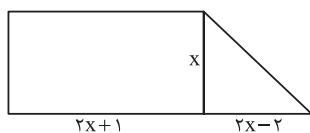
$$\boxed{1}x^2 + \boxed{15}x + \boxed{-700} = 0 \Rightarrow \Delta = B^2 - 4AC = 15^2 - 4 \times 1 \times (-700) = 225 + 2800 = 3025$$

دلتا مثبت است، پس معادله دو ریشه دارد:

$$\begin{cases} x_1 = \frac{-B + \sqrt{\Delta}}{2A} = \frac{-15 + \sqrt{3025}}{2} = \frac{-15 + 55}{2} = \frac{40}{2} = 20 \quad \checkmark \\ x_2 = \frac{-B - \sqrt{\Delta}}{2A} = \frac{-15 - \sqrt{3025}}{2} = \frac{-15 - 55}{2} = \frac{-70}{2} = -35 \quad \times \end{cases}$$

مابقی راه حل مانند روش اول است.

در شکل زیر، مساحت مستطیل از چهار برابر مساحت مثلث، سه واحد کم تر است. مقدار x کدام است؟

۲ (۱)

۲/۵ (۲)

۳ (۳)

۵ (۴)

زیرمبث: ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓ گام اول: مساحت مستطیل برابر است با:

$$\text{مساحت مستطیل} = \text{عرض} \times \text{طول} = (2x+1) \times x = 2x^2 + x$$

گام دوم: مساحت مثلث برابر است با:

$$\text{مساحت مثلث} = \frac{\text{ارتفاع} \times \text{قاعده}}{2} = \frac{(2x-2) \times x}{2} = \frac{2x^2 - 2x}{2} = x^2 - x$$

گام سوم: مساحت مستطیل، از چهار برابر مساحت مثلث، سه واحد کم تر است:

$$4 \times \text{مساحت مثلث} = \text{مساحت مستطیل} - 3$$

$$2x^2 + x = 4(x^2 - x) - 3$$

معادله را ساده می کنیم:

$$2x^2 + x = 4x^2 - 4x - 3 \Rightarrow 2x^2 - 4x^2 + x + 4x + 3 = 0$$

$$\Rightarrow -2x^2 + 5x + 3 = 0$$

گام چهارم: معادله را با روش دلتا حل می کنیم:

$$-2x^2 + 5x + 3 = 0 \Rightarrow \Delta = B^2 - 4AC = 5^2 - 4 \times (-2) \times 3 = 25 + 24 = 49$$

گام پنجم: دلتا مثبت است؛ پس معادله دو ریشه دارد:

$$\begin{cases} x_1 = \frac{-B + \sqrt{\Delta}}{2A} = \frac{-5 + \sqrt{49}}{2 \times (-2)} = \frac{-5 + 7}{-4} = -\frac{1}{2} \\ x_2 = \frac{-B - \sqrt{\Delta}}{2A} = \frac{-5 - \sqrt{49}}{2 \times (-2)} = \frac{-5 - 7}{-4} = \frac{-12}{-4} = 3 \quad \checkmark \end{cases}$$

غ.ق.ق. (چون طول ضلع نمی تواند منفی باشد)

به ازای چند مقدار طبیعی برای m ، معادله درجه دوم $2x^2 - 8x + m - 3 = 0$ دو ریشه حقیقی متمایز دارد؟

۱۲ (۴)

۱۱ (۳)

۱۰ (۲)

۹ (۱)

زیرمبث: ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۲

Hint باید $\Delta > 0$ باشد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓ **گام اول:** همان طور که در درس نامه سؤال (۴) گفتیم، یک معادله درجه دوم دو ریشه حقیقی متمایز دارد، هرگاه $\Delta > 0$ باشد.

گام دوم: دلتا را محاسبه می کنیم:

$$\boxed{2}x^2 + \boxed{-8}x + \boxed{m-3} = 0 \Rightarrow \Delta = B^2 - 4AC = (-8)^2 - 4 \times 2 \times (m-3) = 64 - 8(m-3)$$

A B C

گام سوم: نامعادله $\Delta > 0$ را حل می کنیم:

$$\Delta > 0 \Rightarrow 64 - 8(m-3) > 0 \xrightarrow{\div 8} 8 - (m-3) > 0$$

$$\Rightarrow 8 - m + 3 > 0 \Rightarrow 11 - m > 0 \Rightarrow 11 > m$$

گام چهارم: بنابراین m می تواند برابر مقادیر طبیعی ۱ تا ۱۰، یعنی برابر ۱۰ مقدار طبیعی باشد.

اگر x_1 و x_2 ریشه‌های معادله $(3x+1)^2 = (2x-6)^2$ باشند به طوری که $x_1 < 0$ و $x_2 > 0$ ، حاصل $2x_2 - x_1$ کدام است؟

۵ (۴)

۳ (۳)

۷ (۲)

۹ (۱)

زیرمبث: ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۱

نکته: اگر $A^2 = B^2$ ، آن‌گاه $A = B$ یا $A = -B$.

پاسخ خیلی تشریحی ✓ روش اول:

گام اول: با توجه به نکته بالا داریم:

$$(3x+1)^2 = (2x-6)^2 \Rightarrow \begin{cases} 3x+1 = 2x-6 \Rightarrow 3x-2x = -6-1 \Rightarrow x = -7 \\ 3x+1 = -2x+6 \Rightarrow 3x+2x = 6-1 \Rightarrow 5x = 5 \Rightarrow x = 1 \end{cases}$$

گام دوم: $x_1 < 0$ و $x_2 > 0$ ، یعنی x_1 ریشه منفی و x_2 ریشه مثبت است، پس $x_1 = -7$ و $x_2 = 1$.

گام سوم: حالا داریم:

$$2x_2 - x_1 = 2 \times 1 - (-7) = 2 + 7 = 9$$

روش دوم:

گام اول: طرفین معادله را به کمک اتحاد مربع دو جمله‌ای باز می‌کنیم:

$$(3x+1)^2 = (2x-6)^2 \Rightarrow 9x^2 + 6x + 1 = 4x^2 - 24x + 36$$

$$\Rightarrow 9x^2 - 4x^2 + 6x + 24x + 1 - 36 = 0$$

$$\Rightarrow 5x^2 + 30x - 35 = 0$$

گام دوم: طرفین معادله را بر ۵ تقسیم می‌کنیم:

$$\Rightarrow x^2 + 6x - 7 = 0 \Rightarrow (x+7)(x-1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x+7=0 \Rightarrow x=-7 \\ x-1=0 \Rightarrow x=1 \end{cases}$$

ادامه راه حل مانند روش اول است.

معادله $5x^2 - 7x + c = 0$ را به صورت $(x-b)^2 = \frac{a}{c}$ نوشته‌ایم. مقدار bc چه قدر است؟

$\frac{7}{10} (4)$

$\frac{3}{10} (3)$

$\frac{7}{5} (2)$

$\frac{3}{5} (1)$

زیرمبtest: ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۲

درسی Box

حل معادله درجه دوم به روش مربع کامل

حل معادله درجه دوم به روش دلتا	برای مثال حل معادله $8x^2 - 20x + 8 = 0$
مرحله اول: عبارتهای شامل x^2 و x را به سمت چپ معادله و عدد ثابت را به سمت راست معادله می‌بریم.	$8x^2 - 20x + 8 = 0$ $\Rightarrow 8x^2 - 20x = -8$
مرحله دوم: طرفین را بر ضریب x^2 تقسیم می‌کنیم:	$8x^2 - 20x = -8 \xrightarrow{\div 8} x^2 - \frac{5}{2}x = -1$
مرحله سوم: $(\text{نصف ضریب } x)$ را به طرفین اضافه می‌کنیم.	در معادله $x^2 - \frac{5}{2}x = -1$ ، ضریب x برابر $-\frac{5}{2}$ است که نصف آن برابر $-\frac{5}{4}$ می‌شود. حالا $(-\frac{5}{4})^2 = \frac{25}{16}$ (نصف ضریب x) که آن را به طرفین معادله اضافه می‌کنیم:
مرحله چهارم: در سمت چپ یک اتحاد مربع دوجمله‌ای داریم.	$x^2 - \frac{5}{2}x + \frac{25}{16} = -1 + \frac{25}{16}$ $\Rightarrow x^2 - \frac{5}{2}x + \frac{25}{16} = \frac{9}{16}$ $x^2 - \frac{5}{2}x + \frac{25}{16} = \frac{9}{16}$ $(x - \frac{5}{4})^2 = \frac{9}{16}$
مرحله پنجم: در آخر ریشه‌های معادله را به کمک روش ریشه‌گیری پیدا می‌کنیم.	$(x - \frac{5}{4})^2 = \frac{9}{16} \Rightarrow \begin{cases} x - \frac{5}{4} = \frac{3}{4} \Rightarrow x = \frac{3}{4} + \frac{5}{4} = \frac{8}{4} = 2 \\ x - \frac{5}{4} = -\frac{3}{4} \Rightarrow x = -\frac{3}{4} + \frac{5}{4} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2} \end{cases}$

پاسخ خیلی تشریحی ✓ گام اول: معادله $5x^2 - 7x + c = 0$ را به روش مربع کامل حل می‌کنیم. c عدد ثابت است، پس آن را به سمت راست معادله

می‌بریم: $5x^2 - 7x + c = 0 \Rightarrow 5x^2 - 7x = -c$

گام دوم: طرفین را بر ۵ تقسیم می‌کنیم: $5x^2 - 7x = -c \xrightarrow{\div 5} x^2 - \frac{7}{5}x = -\frac{c}{5}$

گام سوم: $(\text{نصف ضریب } x)$ را به طرفین اضافه می‌کنیم:

x ضریب $x = -\frac{7}{5} \Rightarrow$ نصف ضریب $x = \frac{-7}{10} \Rightarrow (\text{نصف ضریب } x)^2 = \frac{49}{100}$

یعنی باید به طرفین $\frac{49}{100}$ را اضافه کنیم: $x^2 - \frac{7}{5}x = -\frac{c}{5} \Rightarrow x^2 - \frac{7}{5}x + \frac{49}{100} = \frac{49}{100} - \frac{c}{5}$

گام چهارم: در سمت چپ، اتحاد مربع دوجمله‌ای داریم: $(x - \frac{7}{10})^2 = \frac{49}{100} - \frac{c}{5}$

گام پنجم: حالا دقت کنید طبق گفته سؤال، معادله را به صورت $(x-b)^2 = \frac{a}{c}$ نوشته‌ایم، پس $(x - \frac{7}{10})^2 = \frac{49}{100} - \frac{c}{5}$ و $(x-b)^2 = \frac{9}{100}$ برابرند:

$$\Rightarrow \begin{cases} b = \frac{7}{10} \\ \frac{9}{100} = \frac{49}{100} - \frac{c}{5} \Rightarrow \frac{c}{5} = \frac{49}{100} - \frac{9}{100} = \frac{40}{100} = \frac{2}{5} \Rightarrow \frac{c}{5} = \frac{2}{5} \Rightarrow c = 2 \end{cases}$$

گام ششم: بنابراین $bc = \frac{7}{10} \times 2 = \frac{14}{10} = \frac{7}{5}$ است.

در معادله درجه دوم $x^2 + 2mx + m^2 + 4m = 0$ ، اگر حاصل ضرب ریشه‌ها ۱۲ باشد، مجموع ریشه‌ها کدام است؟

۱۰

-۱۲ (۴)

۱۲ (۳)

-۴ (۲)

۴ (۱)

زیرمبث: ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۲

دروس Box

در معادله درجه دوم $Ax^2 + Bx + C = 0$ ، اگر x_1 و x_2 ریشه‌های معادله باشند، برای پیدا کردن مجموع و حاصل ضرب آن‌ها داریم:

$$\text{مجموع ریشه‌ها: } x_1 + x_2 = \frac{-B}{A}$$

$$\text{حاصل ضرب ریشه‌ها: } x_1 x_2 = \frac{C}{A}$$

تذکر: دقت کنید اگر در یک معادله درجه دوم، دلتا منفی باشد، معادله ریشه ندارد و بنابراین صحبت در مورد مجموع یا حاصل ضرب ریشه‌ها بی‌معنی است!

پاسخ خیلی تشریحی ✓ گام اول: حاصل ضرب ریشه‌های معادله $x^2 + 2mx + m^2 + 4m = 0$ برابر ۱۲ است:

$$\text{حاصل ضرب ریشه‌ها: } \frac{C}{A} = 12 \Rightarrow \frac{m^2 + 4m}{1} = 12 \Rightarrow m^2 + 4m = 12$$

گام دوم: ریشه‌های معادله $m^2 + 4m = 12$ را پیدا می‌کنیم:

$$m^2 + 4m = 12 \Rightarrow m^2 + 4m - 12 = 0 \Rightarrow (m+6)(m-2) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} m+6=0 \Rightarrow m=-6 \\ m-2=0 \Rightarrow m=2 \end{cases}$$

گام سوم: حالا در معادله $x^2 + 2mx + m^2 + 4m = 0$ ، یک بار به جای m ۲ و بار دیگر -6 را قرار می‌دهیم:

$$x^2 + 2mx + m^2 + 4m = 0 \Rightarrow \begin{cases} m=2 \Rightarrow x^2 + 4x + 12 = 0 \Rightarrow \Delta = 16 - 48 = -32 \times \\ m=-6 \Rightarrow x^2 - 12x + 12 = 0 \Rightarrow \Delta = 144 - 48 = 96 \checkmark \end{cases}$$

$m=2$ غیر قابل قبول است، چون به ازای آن دلتا منفی می‌شود.

$m=-6$ قابل قبول است.

گام چهارم: پس معادله $x^2 + 2mx + m^2 + 4m = 0$ به صورت $x^2 - 12x + 12 = 0$ شد که مجموع ریشه‌های آن برابر است با:

$$\frac{C}{A} = -\frac{B}{A} = -\frac{-12}{1} = 12$$

علوم و فنون ادبی

۱۱

کدام گزینه درباره شباهت شعر و موسیقی درست است؟

- (۱) شعر و موسیقی هر دو از قطعاتی یکسان و هم وزن تشکیل شده‌اند.
- (۲) شعر و موسیقی هر دو معمولاً حالت غم و اندوه را برای مخاطب تداعی می‌کنند.
- (۳) شعر و موسیقی هر دو برای برانگیختن حس و حال عاطفی به کار می‌روند.
- (۴) شعر و موسیقی هر دو ابزاری در خدمت دربار و دور از زندگی روزانه مردم عادی بوده است.

زیرمبحث: درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓

شعر و موسیقی هر دو برای برانگیختن حس و حال عاطفی به کار می‌روند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): قطعات تشکیل‌دهنده شعر و موسیقی لزوماً هم وزن نیستند.

گزینه (۲): حالاتی که شعر و موسیقی برای مخاطب تداعی می‌کنند، ممکن است غم و اندوه یا به عکس، شادی و نشاط و نیز حالات روحی دیگر باشد.

گزینه (۴): شعر و موسیقی مانند هر هنر دیگری می‌تواند در خدمت دربار و نیز در مورد زندگی روزانه مردم عادی دور یا نزدیک بوده باشد، اما قطعاً در همه دوران عمر خود، درباری و غیرمردمی نبوده است.

گول نخوری ✗

دقت کن که در گزینه (۱)، چه قطعات تشکیل‌دهنده شعر را هجا در نظر بگیری و چه رکن یا مصراع، در هر حال، این ارکان لزوماً برابر نیستند؛ حتی مصراع‌ها نیز در همه انواع شعر، برابر نیستند (مثلاً در شعر نو)؛ درباره قطعات موسیقی هم، وضع به همین صورت است.

کدام گزینه اطلاعات نادرستی را درباره وزن و کلام موزون به دست می‌دهد؟

۱۲

- ۱) وزن در شعر، باعث زیبایی و گوش‌نوازی سخن و آهنگین شدن کلام می‌شود و در واقع، جنبه تزئینی دارد.
- ۲) وزن، امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود ندارد.
- ۳) بیشتر کتاب‌های مقدس از کشش و جاذبه آهنگ و کلام موزون، بهره گرفته‌اند.
- ۴) نمودهای عاطفه حالت‌هایی از قبیل اندوه، شادی، امید و یأس، حیرت و تعجب هستند که شاعر می‌کوشد آن‌ها را به دیگران انتقال دهد.

زیرمبحث: درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓ بر خلاف گزینه (۱)، وزن در شعر، جنبه تزئینی ندارد؛ بلکه جزئی از ذات شعر است.

در گزینه (۱) بخشی از عبارت درست و بخش دیگر آن نادرست است. دقت کن که درستی بخش اول، تو را در تشخیص خطای بخش دوم به اشتباه نیندازد. وزن شعر، همان‌طور که در بخش اول عبارت آمده، باعث زیبایی و گوش‌نوازی سخن و آهنگین شدن کلام می‌شود، اما برخلاف چیزی که در بخش دوم گفته شده، به هیچ عنوان جنبه تزئینی ندارد؛ بلکه وجود شعر به وزن وابسته است.

گول نخوری ✗

در همه ابیات زیر، شاعر، سخن خود را با وزن و آهنگی درآمیخته که به آسانی، حالت شادی و نشاط درونی او را به خواننده منتقل می‌کند.

۱۳

به جز

(۱) مرده بدم زنده شدم گریه بدم خنده شدم	دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم
(۲) دیده سیر است مرا جان دلیر است مرا	زهره شیر است مرا زهره تابنده شدم
(۳) هجر رخت سوخت مرا چشم خرد دوخت مرا	خالی از خویش شدم وز غمت آکنده شدم
(۴) شکر کند خاک دژم از فلک و چرخ به خم	کز نظر و گردش او نور پذیرنده شدم

مشاوره در چنین سؤالاتی علاوه بر توجه به وزن، ضرورت تناسب آن با محتوا را هم باید مورد توجه قرار بدهی. همه ابیات بر یک وزن سروده شده‌اند تا تفاوت وزن نتواند به تو در تشخیص پاسخ کمک کند. با عبور از این مرحله (بررسی وزن) و پرداختن به حال و هوا و مضمون بیت‌ها می‌توانی گزینه متفاوت را تشخیص بدهی.

زیرمبش: درس ۲

در این گزینه با وجود وزن نشاط‌آور، مفهوم تلخ بیت، نشان می‌دهد که حالت درونی شاعر را نمی‌توان «شادی و نشاط» دانست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): علاوه بر وزن نشاط‌آور، زنده شدن، خنده شدن، آمدن دولت عشق و دولت پاینده شدن، نشان‌دهنده حالات نشاط و شادی است.

گزینه (۲): علاوه بر وزن نشاط‌آور، زهره تابنده شدن، گویای نشاط درونی شاعر است.

گزینه (۴): علاوه بر وزن نشاط‌آور، شکر کردن و نور پذیرنده شدن، از شادمانی درونی شاعر حکایت دارد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

۱۴

کدام گزینه اطلاعات نادرستی را درباره جنبه‌های مختلف تحلیل ابیات زیر ارائه می‌کند؟

«معشوقه بسامان شد، تا باد چنین بادا کفرش همه ایمان شد، تا باد چنین بادا
یاری که دلم خستی در بر رخ ما بستی غمخواره یاران شد، تا باد چنین بادا
زان خشم دروغینش، زان شیوه شیرینش عالم شکرستان شد، تا باد چنین بادا»

(۱) در قلمرو زبانی، کاربرد فعل دعایی «بادا» در ابیات به چشم می‌خورد.

(۲) در قلمرو ادبی، شاعر از آرایه تشبیه بهره گرفته است.

(۳) در قلمرو فکری، «توصیه به دینداری و پرهیز از کفر» از پیام‌های این متن است.

(۴) از نظر نوع ادبی، ابیات در زمره ادبیات غنایی قرار دارند.

زیرمبش: درس ۱

دربش Box

سه نوع ادبی مهم که لازم است با آن‌ها آشنا باشید، این‌ها هستند:

- ادبیات حماسی: شامل توصیف نبرد و دلاوری
- ادبیات تعلیمی: شامل مفاهیم پندآموز و اخلاقی
- ادبیات غنایی: شامل توصیف عشق و طبیعت و به طور کلی هر مضمونی که در دو دسته حماسی و تعلیمی نگنجد.

همان‌طور که در گزینه‌ها اشاره شده، متن جزء گروه «ادبیات غنایی» است، اما مفهوم آن «توصیف وصال» است و ربطی به کفر و دین ندارد؛

بلکه کاربرد کفر و دین در بیت اول، در خدمت توصیف معشوق است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): کاربرد فعل زیرمجموعه قلمرو زبانی است.

گزینه (۲): تشبیه: عالم به شکرستان

گزینه (۴): توصیف وصال معشوق جزئی از موضوعات ادبیات غنایی به شمار می‌آید.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

۱۵ آرایه نوشته شده در برابر کدام بیت نادرست است؟

- (۱) به دل، روباه گفتا ترک غم گیر
 (۲) بگفت این و به صدستان و تزویر
 (۳) به دل، روباه گفتا: گر بمانم
 (۴) دگر کس آمد و گفت: اختیار است
- چو زنده مانده‌ای، یک گوش، کم گیر (کنایه)
 بجست از دام، همچون از کمان، تیر (تشبیه)
 نه دندان باش و نه گوش و زیانم (تشخیص)
 دل روبه، که رنجی را به کار است (جناس)

مشاوره در سؤالی که آرایه پیشنهادی در برابر هر بیت نوشته شده، بیت‌ها را از آخر بخوان! یعنی اول، آرایه را ببین، تا بدانی در بیت باید دنبال چه چیزی بگردی! این کار به‌ویژه در بیت‌های «پُرآرایه» باعث می‌شود ذهنت درگیر آرایه‌هایی که مورد سؤال نیستند، نشود.

زیرمبحث: درس ۱

در بیت گزینه (۴)، آرایه جناس دیده نمی‌شود. جناس به مقداری از مشابهت ظاهری بین واژه‌ها نیاز دارد که در بیت اتفاق نیفتاده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): کنایه: ترک غم گرفتن کنایه از اندوهگین نبودن / کم گرفتن کنایه از نادیده‌انگاشتن.

گزینه (۲): تشبیه: جستن روباه از دام به جستن تیر از کمان.

گزینه (۳): تشخیص: جان‌بخشی به دل و سخن گفتن با آن.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

۱۶

کدام گزینه از «مهم‌ترین عامل پیدایش شعر» بهره‌ای ندارد؟

- (۱) من که باشم در آن حرم که صبا پرده‌دار حریم حرمت اوست
 (۲) او ز من حال‌ها همی پرسید من همی شرح دادم آن چه بدید
 (۳) شاد زی با سیاه‌چشمان، شاد که جهان نیست جز فسانه و باد
 (۴) زُحل از هیبتش نمی‌داند که فلک را چگونه پیماید

زیرمبحث: درس ۲

درتس Box

مهم‌ترین عامل پیدایش شعر، «عاطفه» است و شعری که عاطفه ندارد، صرفاً یک عبارت منظوم است.

موضوع گزینه (۲)، یک جمله عادی و غیرادبیاتی است و نشانه‌ای از احساس و عاطفه ندارد. نشانه‌های عاطفه در گزینه‌های دیگر را ببین.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): فضای عاشقانه شعر و جان‌بخشی به صبا.

گزینه (۳): مضمون عاشقانه بیت و توصیف دلبران و کاربرد کنایه و تشبیه (فسانه و باد بودن جهان).

گزینه (۴): ستایش خیال‌انگیز ممدوح و این‌که سیاره زحل از هیبت او دست و پای خود را گم می‌کند!

پاسخ خیلی تشریحی ✓

۱۷

در همهٔ گزینه‌ها وزن و آهنگ کوبنده و کوتاه در خدمت فضای حماسی شعر قرار دارد؛ به‌جز

(۱) خروش آمد و نالهٔ کرنای	دم نای رویین و هندی درای
(۲) چو برخاست از دشت گرد سپاه	کس آمد بر رستم از دیدگاه
(۳) دو گیسو چو مشک و دورخ برگ گل	یکی همچو قیر و دگر همچو مل
(۴) ز تیغ دلیران هوا شد بنفش	برفتند با کایانی درفش

زیرمبدا: درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓ در گزینهٔ (۳) درست است که وزن، مانند سایر گزینه‌ها کوبنده و کوتاه است، اما این وزن، در خدمت حماسه نیست و اصولاً فضا و مضمون شعر، حماسی نیست؛ بلکه توصیف چهرهٔ یار است.

در سه گزینهٔ دیگر، وزن و آهنگ کوبنده و کوتاه بیت، کاملاً در خدمت فضای حماسی شعر قرار دارد و آن را تقویت می‌کند.

گول نخوری ✗ دقت کن که یکسانی وزن چهار گزینه تو را به اشتباه نیندازد. وزن به تنهایی حماسه‌آفرین نیست؛ بلکه به شرط وجود فضا و مضمون حماسی، وزن هم می‌تواند در خدمت این حماسه قرار بگیرد.

۱۸

معنی و کاربرد «آن» در کدام گزینه با معنی و کاربرد این واژه در بیت زیر یکسان است؟

- «ملکی که پریشان شد، از شومی شیطان شد
باز آمد آن سلیمان بر تخت پادشاهی
تو خفته و من گوش به پیغام تو داده
تو آن من و من به هوای تو گرفتار
نخستین از این دوده بودم به کین
از آن من شدم سوی هندو زمین
شاهد آن نیست که مویی و میانی دارد
بنده طلعت آن باش که آنی دارد

زیرمبحث: درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓

واژه «آن» در بیت سؤال و گزینه (۲) به معنی «برای، مال» به کار رفته است. در سایر گزینه‌ها «آن» معانی دیگری دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): آن: صفت اشاره برای اشاره به دور

گزینه (۳): آن: ضمیر اشاره

گزینه (۴): آن (اول و دوم): ضمیر اشاره / آن (سوم): گونه‌ای زیبایی باطنی که دیده نمی‌شود، ولی درک می‌شود.

گول نخوری ✗

برای تشخیص معنی متناسب با بیت، در کلمات چندمعنایی، لازم است به سایر کلمات بیت و نیز مضمون آن توجه کنی. در بسیاری موارد شباهت‌های فریبنده‌ای میان واژه‌ها دیده می‌شود که باید مراقب باشی تو را به اشتباه نیندازد؛ مثلاً در بیت سؤال و گزینه (۱)، هر دو، «آن سلیمان» دیده می‌شود؛ درحالی‌که «آن» در این دو بیت، از دو نوع کاملاً متفاوت است. ترتیب «آن من» در گزینه‌های (۲) و (۳) هم همین‌طور است.

«نیم» در کدام گزینه تلفظ و معنایی همانند تلفظ و معنای این واژه در بیت زیر دارد؟

- «گفت که تو شمع شدی، قبله این جمع شدی
 (۱) نیم آن که دستگامم فکند به ورطه خون
 (۲) عزم عشق دلستانی داشتم
 (۳) اگر رامین نبودی غمگسارت
 (۴) میان خوف و رجا زاهد است سرگردان
- جمع نیم، شمع نیم، دود پراکنده شدم»
 پر اگر به هم رسانم به خدنگ می فرستم
 وقف کردم نیم جانی داشتم
 نبودی نیم روز آن جا قرارت
 دو دل شده دل خود را دو نیم می داند

مشاوره یکی از مباحث مهم در درک معنی و مفهوم بیت و عبارت، مهارت خواندن است. مهارت خواندن کمک می کند تا پیش از هر چیز، خوانش درست واژه ها را بدانی تا در ادامه بتوانی مفهوم درست متن را استخراج کنی. بسیاری از کلمات در زبان، ظاهراً به هم شبیه اند و به یک صورت نوشته می شوند، اما تلفظ و معنای متفاوتی دارند. این تفاوت را در شعر و نثر، از طریق رابطه همنشینی، یعنی واژه های دور و بر آن ها تشخیص می دهیم.

زیرمبحث: درس ۲

واژه «نیم» در بیت سؤال و گزینه (۱)، با تلفظ «نیم» و به معنی نیستیم، فعل اسنادی است. در گزینه های دیگر، این واژه «نیم»

خوانده می شود و به معنی «نصف» و «نیمه» است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه (۲): نیم جان: نیمه جان، نصف جان

گزینه (۳): نیم روز: نصف روز

گزینه (۴): دو نیم: دو نیمه شده

پاسخ خیلی تشریحی ✓

۲۰ با توجه به متن، قلمرو مربوط به چند عبارت در کمانک روبه‌روی آن نادرست آمده است؟

«نظر بر قعر چاه افکنند، ازدهایی سهمناک دید؛ دهان گشاده و افتادن او را انتظار می‌کرد. به سر چاه، التفات نمود. موشان سیاه و سپید، بیخ آن شاخ‌ها دائم می‌بریدند و او در اثنای این، تدبیری می‌اندیشید و خلاص خود را طریقی می‌جست. پیش خویش، زنبورخانه‌ای و قدری شهد یافت. چیزی از آن به لب برد. از نوعی در حلاوت آن مشغول گشت که از کار خود غافل ماند.»

جمع‌بستن کلمه «موش» با نشانه «ان» (زبانی) / کوتاه و قابل فهم بودن جمله‌ها (فکری) / وجود شبکه معنایی میان واژه‌های مرتبط (ادبی) / کاربرد «را» به معنی «برای» (زبانی) / تضاد میان دو واژه «سر و قعر» (ادبی) / به‌کارگیری «شهد» در معنی «عسل» (زبانی) / برجستگی نگرش حکمی و تعلیمی (فکری) / بهره‌گیری از تمثیل برای بیان مفهوم غفلت انسان (ادبی)

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

زیرمبهمت: درس ۱

درس‌Box

در هر یک از قلمروهای تحلیل متن به این موارد پرداخته می‌شود:

- قلمرو زبانی: معنی و کاربرد واژه‌ها و نیز دستور زبان
- قلمرو ادبی: آرایه‌های ادبی و قالب‌ها
- قلمرو فکری: مضمون، پیام و درون‌مایه متن

کوتاه و قابل فهم بودن جمله‌ها مربوط به قلمرو زبانی است. ✓ پاسخ خیلی تشریحی

گول‌نخوری ✗ درست است که درک مفهوم و بررسی پیام و محتوای متن، در قلمرو فکری بررسی می‌شود، اما «قابل فهم بودن جمله‌ها» که معمولاً نتیجه سادگی آن‌هاست، مربوط به قلمرو زبانی است.

۲۱

پیام بیت زیر را در کدام گزینه نمی‌یابید؟

«شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل

کجا دانند حال ما سبکباران ساحل‌ها؟»

(۱) که آگه است که کاووس و کی کجا رفتند؟

که واقف است که چون رفت تخت جم بر باد؟

(۲) حدیث عشق نداند کسی که در همه عمر

به سر نکوفته باشد در سرایی را

(۳) کسی داند که وحشی را چه برق افتاد در خرمن

که داغی بر جگراز تندی خوی کسی بیند

(۴) تطاول سر زلف تو و شبان دراز

چه داند، آن‌که گرفتار بند و سودا نیست

زیرمبحث: درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓

پیام گزینه (۱): ناپایداری قدرت دنیوی.

پیام مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: حال عاشق را تنها عاشق می‌فهمد.

برای تشخیص درست و مطمئن پاسخ به سؤالات قرابت معنایی، نشانه‌های مشترک میان بیت سؤال و گزینه درست را پیدا کن. واژه‌های

گول نخوری ✗

کلیدی و شباهت‌ها، یک راهنمای بسیار مهم و مؤثرند، اما گاهی همین شباهت‌ها فریبنده‌اند. مراقب باش فریب غلط‌اندازها را نخوری!

در گزینه (۱)، صرف وجود پرسش انکاری و اشاره به «کسی که حقیقتی را نمی‌داند»، دلیل کافی برای هم‌مفهوم‌بودن آن با بیت سؤال نیست.

۲۲

کدام گزینه با ابیات زیر ارتباط معنایی بیشتری دارد؟

«نهنگی بچه خود را چه خوش گفت:
به موج آویز و از ساحل پرهیز
(۱) چه خوش گفت اشتری باکره خویش
(۲) مهتری گر به کام شیر در است
(۳) ملامت گوی عاشق را چه گوید مردم دانا
(۴) گشته بر خصم تو چون کام نهنگ

به دین ما حرام آمد کرانه
همه دریاست ما را آشیانه»
خنک آن کس که داند کار خود را
شو خطر کن ز کام شیر بجوی
که حال غرقه در دریانند خفته بر ساحل
همه آفاق وزو یافته کام

زیرمبحث: درس ۱

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۲): نکوهش عافیت‌طلبی و توصیه به خطر کردن برای رسیدن به مقصود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): توصیه به کاردانی.

گزینه (۳): حال عاشق را تنها عاشق می‌فهمد.

گزینه (۴): دعا برای غلبه ممدوح بر دشمنان.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

مراقب باش که واژه‌های کلیدی و مفید در تشخیص مفهوم را با غلط‌اندازها اشتباه‌نگیری! گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴) کلمات و ترکیبات مشترکی با بیت سؤال دارند، اما مفهومشان کاملاً با بیت سؤال، بی‌ارتباط است.

گول نخوری ✗

مفهوم کدام گزینه به درون‌مایه بیت «قطره‌آبی که دارد در نظر گوهر شدن / از کنار ابر تا دریا تنزل بایش» نزدیک است؟

۳۳

- (۱) افتادگی آموز اگر طالب فیضی
 (۲) گوهر خود را هویدا کن کمال این است و بس
 (۳) برآمد پیلگون ابری ز روی نیلگون دریا
 (۴) در دام اجل خصم تو را باد تقید
- هرگز نخورد آب زمینی که بلند است
 خویش را در خویش پیدا کن کمال این است و بس
 چو رأی عاشقان گردان چو طبع بیدلان شیدا
 بر اوج زحل تحت تو را باد تنزل

زیرمبث: درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی ✓ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۱): خاکساری (افتادگی) لازمه کام‌یابی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): توصیه به عرضه کردن گوهر وجودی

گزینه (۳): توصیف پدیدارشدن ابر بزرگ در آسمان

گزینه (۴): دعا برای شکوهمندی ممدوح و نابودی دشمنان او

گول نخوری ✗ دقت کن که موضوع مشترک میان بیت سؤال و گزینه (۱)، «خاکساری» است و شباهت‌های ظاهری میان بیت سؤال و سایر گزینه‌ها

کمکی به قرابت معنایی میان آن‌ها نمی‌کند.

۲۴

کدام گزینه با بیت زیر تناسب معنایی دارد؟

- «حدیث دل، حدیثی بس شگفت است
 (۱) بیا بشنو از من حدیثی شگفت
 (۲) دل خانه خداست مکن جای نفس دیو
 (۳) ای دل همه خون شوی شکیبایی چیست
 (۴) دلی نماند که در عهد او نرفت از دست
- که در عالم، حدیثش درگرفته است»
 که موری چسان جان پیلی گرفت
 جای گهر دریغ که پر خار و خس کنی
 وی جان به در آ این همه رعنائی چیست؟
 سری نماند که با او نپخت سودایی

مشاوره در تشخیص مفهوم، لازم

است به «مضمون کلی» هر بیت و عبارت توجه کنیم و از جزئیات چشم ببوشیم. نگاه کلی به مفهوم بیت، باعث می‌شود تفاوت‌های ناچیز بیت‌های هم‌مفهوم را به غلط، تفاوت مفهومی تصور نکنی و بتوانی ارتباط میان بیت‌های متناسب را به درستی تشخیص بدهی.

زیرمبحث: درس ۱

پاسخ‌خیلی تشریحی ✓ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۲): ارزشمندی دل

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): توصیف پدیده‌ای برخلاف عادت

گزینه (۳): توصیف غم جانکاه دل

گزینه (۴): فراگیربودن دلدادگان معشوق

۲۵

مفاهیم «مکافات عمل - خوش رفتاری - مبارزه با هوای نفس» به ترتیب در کدام بیت‌ها آمده است؟

الف) دیو پیش توست پیدا، زو حذر بایدت کرد	چند نالی تو چو دیوانه ز دیو ناپدید
ب) چون نخواهی کت ز دیگر کس جگر خسته شود	دیگران را خیره خیره دل چرا باید خلید
ج) نیکخو گفته است یزدان، مر رسول خویش را	خوی نیک است ای برادر، گنج نیکی را کلید
- (۱) الف - ب - ج
(۲) الف - ج - ب
(۳) ب - الف - ج
(۴) ب - ج - الف

زیرمبحث: درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- به ترتیب مفاهیم نام برده در سؤال در بیت‌های گزینه (۴) دیده می‌شود.
 ب) نتیجه آزار دادن دیگران، آزار دیدن است: مکافات عمل.
 ج) خوی نیکو، عامل رسیدن به نیکی است: خوش رفتاری.
 الف) عامل اصلی انحراف (دیو) در درون آدمی است: مبارزه با هوای نفس.

جامعه‌شناسی

۲۶

چند مورد از عبارتهای زیر به پیامدهای غیرارادی کنش اشاره دارند؟

- الف) احتمالی است، یعنی ممکن است انجام بشود یا نشود.
 ب) کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آنها را اراده کند.
 ج) نتیجه طبیعی کنش هستند.
 د) تغییر هوای اتاق در نتیجه بازکردن در و پنجره به این پیامد اشاره دارد.
 ه) پاسخ سلام کسی را دادن به این پیامد اشاره دارد.

چهار (۴)

سه (۳)

دو (۲)

یک (۱)

زیرمبحث: درس ۱

درس‌باکس

همه پیامدهای کنش، به اراده افراد انسانی بستگی ندارند. به همین دلیل به آنها «پیامدهای غیرارادی» (طبیعی) می‌گویند. این دسته از پیامدها، کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آنها را اراده کند، بلکه نتیجه طبیعی کنش‌اند. وقتی شما در و پنجره‌ها را باز می‌کنید، هوای کلاس تغییر می‌کند. فردی که وضو می‌گیرد، دست و صورت او پاکیزه می‌شود. پیامدهای غیرارادی کنش، قطعی است؛ یعنی حتماً انجام می‌شود.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- عبارتهای «الف» و «ه» به پیامدهای ارادی کنش اشاره دارند.
- عبارتهای «ب»، «ج» و «د» مربوط به پیامدهای غیرارادی یا طبیعی کنش هستند.

گول نخوری ✗

پس دقت کن که پیامدهای غیرارادی، کنش نیستند؛ مثل هوای تازه‌ای که بعد از بازکردن در اتاق وارد آن می‌شود یا پاکیزگی دست و صورت که پس از شستن اتفاق می‌افتد.

۲۷ در کدام گزینه، اطلاعات با تعریف مقابل آن هم خوانی ندارد؟

- ۱) کنش: در علوم انسانی به فعالیتی که انسان انجام می‌دهد، «کنش» و به انجام‌دهنده آن «کنشگر» می‌گویند. کنش، ویژگی‌هایی دارد که آن را از فعالیت سایر مخلوقات متمایز می‌کند.
- ۲) ارادی بودن کنش: کنش به اراده انسان وابسته است، یعنی تا اراده و خواست انسان نباشد، انجام نمی‌شود؛ پس برای انجام کنش، علاوه بر آگاهی، اراده انسان نیز ضروری است.
- ۳) پیامد ارادی: در بسیاری از موارد، آدمیان کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی آن انجام می‌دهند و از انجام برخی کنش‌ها به دلیل پیامدهای نامطلوبشان خودداری می‌کنند.
- ۴) هدف‌دار بودن کنش: پرسش «چرا چنین کاری کردی؟» را می‌توان از هر کنشگری پرسید، زیرا فعالیت انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود؛ اگرچه ممکن است همیشه به آن نرسد.

مشاوره معمولاً در آزمون‌ها، سؤالاتی نمی‌بینید که تعریف ویژگی‌های کنش را از شما بخواهد! بیشتر کاربرد آن‌ها و تشخیص آن در مصادیق و مثال‌ها مورد توجه طراحان سؤال است، اما دانستن تعریف دقیق و توجه به کلیدواژه‌ها و فهم آن‌ها، در تشخیص مصادیق بسیار مفید است. از این‌رو به این تست و تعاریف اصطلاحاتش بیشتر توجه کنید.

زیرمبحث: درس ۱

درس‌Box

تعریف کنش و کنشگر در علوم انسانی و زبان فارسی با یکدیگر تفاوت دارد. چهار ویژگی کنش: آگاهانه بودن ارادی بودن، هدف دار بودن و معنادار بودن مهم‌ترین مواردی می‌باشند که حتماً باید به مفهوم آن پرداخته شود.

در بسیاری از موارد، آدمیان کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی و غیرارادی آن انجام می‌دهند و از انجام برخی کنش‌ها به دلیل پیامدهای نامطلوبشان خودداری می‌کنند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کدام گزینه به ترتیب به «کنش اجتماعی بیرونی»، «هنجار اجتماعی» و «پدیده اجتماعی» اشاره می‌کند؟

۲۸

- ۱) شرکت در انتخابات - داشتن پوشش شرعی - جامعه‌پذیری
- ۲) انتخابات - گذاشتن وسایلمان در جای مناسب - شرکت در انتخابات
- ۳) رفتن به مدرسه - فرزندآوری - داشتن پوشش شرعی
- ۴) مدرسه - پاسخ سلام دیگران را دادن - کنترل اجتماعی

زیرمبحث: درس ۲

درس‌نویس Box

- کنش‌هایی که محسوس و قابل دیدن باشند کنش بیرونی هستند، مانند شانه‌کردن مو، شرکت در انتخابات، راه‌رفتن و ...
- کنش‌هایی که نامحسوس هستند، درونی هستند مانند فکر کردن یا تصمیم‌گرفتن.
- به کنش اجتماعی و پیامدهای آن پدیده اجتماعی می‌گویند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- کنش اجتماعی بیرونی ← شرکت در انتخابات، رفتن به مدرسه
- هنجار اجتماعی ← داشتن پوشش شرعی، گذاشتن وسایل در جای مناسب، پاسخ سلام دیگران را دادن
- پدیده اجتماعی ← انتخابات، مدرسه، جامعه‌پذیری، کنترل اجتماعی

گول نخوری ✗

- دقت کنید که هر هنجار اجتماعی خودش، کنش اجتماعی نیز هست، بنابراین عبارت‌های «شرکت در انتخابات»، «رفتن به مدرسه»، «داشتن پوشش شرعی»، «گذاشتن وسایل در جای مناسب» و «پاسخ سلام دیگران را دادن» همگی هم کنش اجتماعی بیرونی و هم هنجار اجتماعی هستند.
- فرزندآوری، ارزش اجتماعی است.
- کنش اجتماعی و پیامدهای آن پدیده‌های اجتماعی هستند.

پیامد هر یک از عبارت‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- اصل قرار دادن پدیده‌های اجتماعی توسط انسان
- افزایش جمعیت یک قوم، فرهنگ و آیین
- عدم تمایل خانواده‌ها به فرزندآوری در کشورهای صنعتی

۱) قرار گرفتن پدیده‌های اجتماعی در خدمت سعادت بشر - فراهم شدن زمینه پویایی و بالندگی جامعه - کم‌تر شدن تعداد مرگ و میر نسبت به موالید

۲) قرار گرفتن انسان در خدمت پدیده‌های اجتماعی - افزایش امکان تأثیرگذاری آن‌ها بر سایر فرهنگ‌ها و اقوام و آیین‌ها - رشد منفی جمعیت

۳) در حاشیه قرار گرفتن رفع نیازها و تأمین سعادت انسان - کاهش امکان تأثیرگذاری آن‌ها بر سایر فرهنگ‌ها و اقوام و آیین‌ها - کم‌تر شدن تعداد موالید نسبت به مرگ و میر

۴) قرار گرفتن در خدمت رفع نیازها و تأمین سعادت انسان - پیدایش ایده یا طرح و برنامه‌ای نو برای طیف گسترده‌ای از انسان‌ها - رشد طبیعی جمعیت

زیرمبحث: درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓

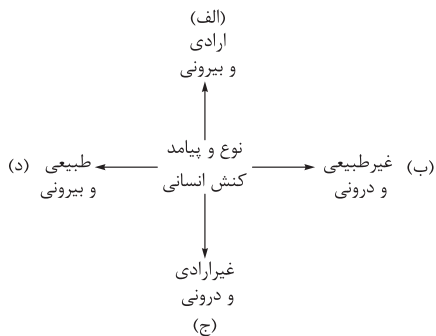
• افزایش جمعیت یک قوم، فرهنگ و آیین، امکان تأثیرگذاری آن بر سایر فرهنگ‌ها، اقوام و آیین‌ها را افزایش می‌دهد. (رد) گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴)

• در حال حاضر در برخی کشورها، به‌ویژه کشورهای صنعتی، رشد جمعیت منفی است. در این کشورها به دلیل عدم تمایل خانواده‌ها به فرزندآوری، تعداد موالید در مقایسه با مرگ و میر، کم‌تر است. (رد گزینه‌های (۱) و (۴))
انسان‌ها پدیده‌های اجتماعی را برای رفع نیازها و تأمین سعادت خود پدید می‌آورند، ولی چه‌بسا در مواردی، انسان آن‌ها را اصل قرار می‌دهد و رفع نیازها و تأمین سعادت او در حاشیه قرار می‌گیرد. به عبارتی به جای این‌که این پدیده‌ها در خدمت سعادت بشر باشند، انسان‌ها را به خدمت می‌گیرند. (رد گزینه‌های (۱) و (۴))

شاخصی که با عنوان نرخ جایگزینی وجود دارد به این معنی است که هر زن در طول عمر خود چه تعداد فرزند به دنیا می‌آورد. جمعیت‌شناسان رقم جایگزینی را بین ۱/۲ تا ۲/۲ تعیین می‌کنند.

۳۰ هر یک از موارد زیر به ترتیب در کدام قسمت از نمودار قرار می‌گیرند؟

- خوشحالی بعد از قبولی در امتحان
- شرکت کردن در المپیک
- تصور فرد از معلم کلاس اول ابتدایی
- افسردگی پس از شکست

- ۱) «ج» - «الف» - «ب» - «ج»
- ۲) «ب» - «ج» - «الف» - «د»
- ۳) «د» - «ب» - «د» - «ج»
- ۴) «ج» - «د» - «د» - «الف»

زیرمبحث: درس ۱ و ۲

درس‌Box

زمانی که ما در هر کاری دیگران را در نظر می‌گیریم کنش فردی ما به یک کنش اجتماعی تبدیل می‌شود. برخی کنش‌ها درونی و برخی بیرونی هستند و برخی از آن‌ها فردی و برخی اجتماعی هستند؛ مثلاً تصور کردن، خوشحالی و افسردگی احساسی درونی است و شرکت کردن در بازی المپیک یا امتحان مدرسه یک کنش بیرونی است. کنش‌های بیرونی محسوس و قابل دیدن هستند و کنش‌های درونی نامحسوس‌اند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

خوشحالی بعد از قبولی در امتحان ← خوشحالی پیامد طبیعی و غیرارادی کنش امتحان دادن است که به صورت درونی بعد از قبولی در امتحان رخ می‌دهد. (ج)

شرکت کردن در المپیک ← کنش اجتماعی بیرونی است و پیامد ارادی می‌تواند ورزش حرفه‌ای کردن هم باشد. (الف)

تصور فرد از معلم کلاس اول ابتدایی ← تصور کردن کنشی درونی است و از طرفی پیامد ارادی یا غیرطبیعی کنش نیز هست. (ب)

افسردگی پس از شکست ← افسردگی احساسی درونی است و پیامد طبیعی و غیرارادی کنش است. (ج)

منظور از درونی و بیرونی بودن، نوع کنش است و طبیعی و غیرطبیعی یا ارادی بودن به پیامد کنش اشاره دارد. عبارت‌هایی که خودشان کنش نیستند، نمی‌توانند به پیامدهای ارادی اشاره کنند؛ مثل خوشحالی یا افسردگی.

گول نخوری ✗

به اصطلاحات مترادف دقت کنید. ارادی همان غیرطبیعی و غیرارادی همان طبیعی است.

تیزپای

۳۱

به ترتیب هر یک از موارد زیر، علت، معنا و نتیجه چیست؟

- عمل کردن افراد براساس ارزش‌ها و هنجارها
- تا سال ۲۰۵۰ بیش از یک‌چهارم از جمعیت ایران، سالخورده خواهد بود.
- افزایش هزینه‌های دولت در بخش بهداشت و درمان

(۱) تحقق یافتن کنش‌های اجتماعی - نرخ رشد طبیعی جمعیت - چندفرزندی و افزایش جمعیت

(۲) تداوم و استقرار عقاید و ارزش‌ها - نرخ جایگزینی جمعیت - تک‌فرزندی و کاهش جمعیت

(۳) ضروری ساختن جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - افزایش جمعیت سالمند کشور - انفجار عمودی سالخوردگی

(۴) تداوم و استقرار ارزش‌ها و هنجارها - انفجار عمودی سالخوردگی - افزایش جمعیت سالمند کشور

زیرمبحث: درس ۲

درس‌Box

ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق می‌یابند و جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی را ضروری می‌سازند تا از طریق تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه، ارزش‌ها و هنجارها را به افراد منتقل کنند، افراد با عمل کردن براساس ارزش‌ها و هنجارها موجب تداوم و استمرار آن‌ها می‌شوند.

پاسخ خیلی تشریحی

- عمل کردن افراد براساس ارزش‌ها و هنجارها ← (علت) تداوم و استمرار آن‌ها (معلول).
- تا سال ۲۰۵۰ بیش از یک‌چهارم از جمعیت ایران، سالخورده خواهد بود ← (نتیجه) انفجار عمودی سالخوردگی
معنا و مفهوم
- افزایش هزینه‌های دولت در بخش بهداشت و درمان (معلول) ← (نتیجه) افزایش جمعیت سالمند کشور (علت) می‌باشد.

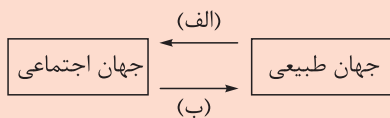
تیزبازی

در سؤالاتی که به شما «علت» را داده است، باید در گزینه‌ها به دنبال «معلول» و «نتیجه» باشید و برعکس، در سؤالاتی که «نتیجه» را به شما داده است، باید به دنبال «علت» و «عامل شکل‌گیری» باشید. دقیقاً در این تست در بخش اول، باید به دنبال معلول و در بخش سوم آن باید به دنبال علت باشید.

گول نخوری

اگر جمعیت بالای ۶۵ سال بیش از ۱۰ درصد جمعیت کل کشور باشد، کشور پیر محسوب می‌شود. این پدیده یک زنگ خطر بزرگ برای آینده ماست!
این پدیده مسن‌شدن جمعیت، تبعات فراوانی به همراه دارد.

۳۲ کدام گزینه به ترتیب با موارد «الف» و «ب» در نمودار مرتبط است؟

(۱) انسان‌ها برای مقابله با زلزله، خانه‌هایی مقاوم می‌سازند. - در مناطقی که آب‌وهوای خشک دارد، انسان راه‌هایی برای رسیدن به ذخایر آب زیرزمینی ابداع می‌کند.

(۲) انسان‌ها برای مقابله با خشکسالی، انبارها و سیلوهایی بنا می‌کنند. - کنش‌های نابخردانه انسان موجب آلودگی طبیعت و محیط زیست می‌شود.

(۳) شناخت خداوند، فرشتگان و جهان طبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد. - سنت‌ها و قوانین الهی با انسان‌های شاکر و ناسپاس یکسان عمل نمی‌کنند.

(۴) اقدامات شتاب‌زده انسان می‌تواند طبیعت را تخریب کند. - انسان‌ها برای مقابله با زلزله و خشکسالی، قواعد خاصی وضع می‌کنند.

زیرمبحث: درس ۳

دروس Box

زلزله یا خشکسالی با این‌که پدیده‌های طبیعی‌اند، اما تأثیرات تعیین‌کننده‌ای در کنش‌های اجتماعی انسان دارند. انسان‌ها برای مقابله با زلزله و خشکسالی، قواعد خاصی وضع می‌کنند و کنش‌های مناسبی انجام می‌دهند. آن‌ها خانه‌های خود را به گونه‌ای می‌سازند که در برابر زلزله مقاوم باشد. آلودگی طبیعت و محیط زیست، نتیجه کارهای شتاب‌زده و نابخردانه انسان‌هاست.

پاسخ خیلی تشریحی ✓ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): جهان طبیعی بر جهان اجتماعی - جهان طبیعی بر جهان اجتماعی

گزینه (۲): جهان ماوراءطبیعی بر جهان اجتماعی - جهان ماوراءطبیعی بر جهان اجتماعی

گزینه (۴): جهان اجتماعی بر جهان طبیعی - جهان طبیعی بر جهان اجتماعی

ورود پدیده‌های طبیعی به جهان اجتماعی باعث گسترش آن می‌شود، ولی جهان اجتماعی می‌تواند از این هم گسترده‌تر شود.

سنت‌ها و قوانین الهی با انسان‌های شاکر و ناسپاس و جوامع عادل و ظالم، یکسان عمل نمی‌کند و درهای آسمان را بر عدالت‌پیشگان می‌گشاید و ستم‌پیشگان را در قهر و انتقام الهی فرو می‌گذارد.

قبل از پاسخ‌دادن به سؤال به نمودار دقت کنید و جهت فلش‌ها که تأثیرگذاری را نشان می‌دهند، ارزیابی کنید. «الف» به تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی و «ب» به تأثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی اشاره دارد. منظور از تأثیر جهان اجتماعی تأثیری است که مردم بر طبیعت می‌گذارند.

تیزبازی

گول‌نخوری ✗

۳۳ پاسخ سؤالات زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- جهان اجتماعی چگونه تداوم می‌یابد؟
 - بخشی از فرهنگ که مربوط به قوم، قشر و صنف خاصی است. چه نام دارد؟
 - عضویت اعضا در بدن موجودات زنده و نظم آن‌ها چگونه است؟
 - گستره جهان اجتماعی به اندازه چیست؟
- ۱) از طریق وراثت - ضد فرهنگ - طبیعی و تکوینی - دانش و آگاهی آن
- ۲) از طریق انتقال عقاید و ارزش‌ها - خرده‌فرهنگ موافق - قراردادی و اعتباری - وسعت فکر آن
- ۳) از طریق انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد - خرده‌فرهنگ - تکوینی - دانش و آگاهی آن
- ۴) از طریق زاد و ولد - فرهنگ عمومی - طبیعی و قراردادی - وسعت فکر آن

زیرمبحث: درس ۳

دربسی Box

مقایسه جهان اجتماعی با موجود زنده:

- شباهت: هر دو اعضای مختلفی دارند.
- در هر دو، اعضا در ارتباط با هم از نوعی نظم برخوردارند.
- تفاوت: نظم موجود زنده تکوینی، اما نظم جهان اجتماعی قراردادی، ارادی و اعتباری است.
- عضویت اعضا در بدن موجود زنده تکوینی است، اما جهان اجتماعی با اراده و آگاهی انسان و قرارداد آن‌ها به وجود می‌آید.
- تداوم موجود زنده از طریق وراثت، اما جهان اجتماعی از طریق انتقال فرهنگ به نسل‌های بعد صورت می‌گیرد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- جهان اجتماعی از طریق انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد تداوم می‌یابد.
- بخش‌هایی از فرهنگ که مربوط به یک قوم، قشر، صنف یا گروه است «خرده‌فرهنگ» نامیده می‌شود.
- عضویت اعضا و نظم آن‌ها در بدن موجودات زنده، تکوینی است.
- گستره جهان اجتماعی به اندازه دانش و آگاهی آن است.

تیزبازی

هر یک از موجوداتی که بیرون از جهان اجتماعی قرار دارند، یعنی موجودات طبیعی و ماورای طبیعی به واسطه ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان پیدا می‌کنند، در گستره جهان اجتماعی قرار می‌گیرند.

گول نخوری ✗

آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی نیست، بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است.

جاهای خالی جدول زیر را به ترتیب «ب»، «الف» و «ج» کامل کنید. **۳۴**

«ب»	«الف»
پدیده‌هایی که انسان آن‌ها را ایجاد «ج»	کنش‌ها و پیامدهای آن‌ها
دریا، فرشتگان و ...	خانواده، ترافیک

- (۱) پدیده‌های اجتماعی - پدیده‌های تکوینی - نمی‌کند، اما به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند، به جهان انسانی راه می‌یابند.
- (۲) پدیده‌های اعتباری - کنش‌های اجتماعی - می‌کند و با ورود آن‌ها به جهان اجتماعی، گستره این جهان افزایش می‌یابد.
- (۳) پدیده‌های تکوینی - پدیده‌های اعتباری - نمی‌کند، اما به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند، به جهان اجتماعی راه می‌یابند.
- (۴) کنش‌های اجتماعی - پدیده‌های اجتماعی - می‌کند و با ورود آن‌ها به جهان انسانی، گستره این جهان افزایش می‌یابد.

زیرمبحث: درس ۳

جهان اجتماعی و نظم آن تکوینی نیست بلکه اعتباری است؛ یعنی با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد.

ترتیب سؤال را دقت کنید؛ طبق صورت سؤال باید ابتدا «ب»، بعد «الف» و در آخر «ج» را پیدا کنیم؛ سپس با توجه به مثال‌های جدول، می‌توانیم جاهای خالی را تکمیل کنیم.

(ب) پدیده‌های تکوینی (طبیعی و ماوراءطبیعی)

(الف) پدیده‌های اعتباری (اجتماعی)

(ج) پدیده‌های تکوینی، پدیده‌هایی هستند که انسان آن‌ها را ایجاد نمی‌کند، اما به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند، به جهان اجتماعی راه می‌یابند.

به مجموعه آگاهی‌های مشترک فرهنگ می‌گویند.

همه موجودات طبیعی و ماوراءطبیعی به واسطه ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان پیدا می‌کنند در گستره جهان اجتماعی قرار می‌گیرند.

درس‌نویس Box

پاسخ خیلی تشریحی ✓

تیزبازی

درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

- آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، نوعی آگاهی مشترک و خصوصی است.
- هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن را به نسل بعد منتقل سازد، جهان اجتماعی آن فرو می‌ریزد یا دگرگون شده و به جهان دیگری تبدیل می‌شود.
- عدم پذیرش مسئولیت والدگری و محدودشدن بُعد خانواده به خانواده بی‌فرزند یا تک‌فرزند، پدیده «رشد منفی جمعیت» را به دنبال خواهد داشت.

• کتاب «مفاتیح‌الحیة» اثر آیت‌الله جوادی آملی، کتابی در باب آشنایی با آداب مناسبات و ارتباطات انسان با دیگران است.

(۱) درست - نادرست - نادرست - درست - درست - نادرست

(۲) درست - درست - درست - نادرست - درست - نادرست

(۳) نادرست - نادرست - درست - نادرست

مشاوره دقت کنید که جاهای خاص کتاب مثل زیرنویس تصاویر و بخوانیم و بدانیم را در مطالعه کتاب بسیار جدی بگیرید! عبارت سوم و چهارم در این سؤال از همین جاهای خاص آمده است.

زیرمبف: درس ۲ و ۳

درس‌Box

در کنش اجتماعی، آگاهی و اراده کنشگر ناظر به دیگران و اعمال آن‌هاست. برای شناخت عمیق‌تر کنش اجتماعی، لازم است واژه دیگران را بیشتر در نظر بگیریم. کسانی که کنشگران با توجه به آن‌ها، دست به کنش می‌زنند، متفاوت هستند؛ مانند ارتباط ما با غریبه و آشنا، دوست و دشمن؛ کنشی که ناظر به هر کدام از این افراد باشد آداب و قواعد خاص خود را می‌خواهد و نوع ارتباط ما با افراد مختلف متفاوت است.

بررسی عبارات نادرست:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

عبارت اول: آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، نوعی آگاهی مشترک و عمومی است.
عبارت سوم: عدم پذیرش مسئولیت والدگری و محدودشدن بُعد خانواده به خانواده بی‌فرزند یا تک‌فرزند، پدیده «سالمندی جمعیت» را در پی خواهد داشت.

عربی زبان قرآن

عَبَّيْنِ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (٣٦-٤٢)

﴿ وَ يَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا ﴾

- ١) و تفکر در خلق آسمانها و زمین این است که پروردگار ما اینها را باطل نیافریده است!
- ٢) و می‌اندیشند که پروردگارمان با آفرینش آسمانها و زمین این جهان را بیهوده خلق نکرده است!
- ٣) و در خلقت آسمانها و زمین اندیشه می‌کنند، ای پروردگار ما این جهان را بیهوده نیافریدی!
- ٤) و در آفریدن آسمان و زمین فکر می‌کنند، پروردگارا این را باطل خلق نکرده‌ای!

۳۶

مشاوره توی آزمون‌های تستی اولین سؤال آیه است، پس باید ترجمه آیه‌های فصل یا فصل‌های مشخص شده از کتاب درسی رو بخونی؛ برای پاسخ به تست‌های ترجمه، به نوع فعل (ماضی، مضارع، آینده، امر، نهی و ...) و صیغه‌اش (غایب، مخاطب و متکلم)، اسم مفرد و جمع به‌ویژه جمع مکسر، ضمیر به‌ویژه ضمیرهای متصل دقت کن.

زیرمبحث: درس ۱

ترجمه فعل‌های آیه رو بررسی کن! بعد هم برو سراغ اسم‌ها، بین مفردن یا جمع!

Hint

درتس Box

- ١) فعل مضارع ساده در عربی به شکل مضارع اخباری فارسی (می + بن مضارع + شناسه) ترجمه می‌شود.

مثال: يَذْهَبُ: می‌رود.

تَجْلِسُونَ: می‌نشینید.

أَكْتُبُ: می‌نویسم.

- ٢) فعل ماضی منفی در عربی به شکل ماضی ساده منفی ترجمه می‌شود؛ در صیغه غایب معمولاً ماضی نقلی منفی هم ترجمه می‌شود.

مثال: مَا ذَهَبَ: نرفت، نرفته است.

مَا أَكَلَ: نخورد، نخورده است.

کلمات مهم: «يَتَفَكَّرُونَ» (فعل مضارع): می‌اندیشند، فکر می‌کنند، اندیشه می‌کنند (رد گزینه (١)) - «السَّمَاوَاتِ» (جمع مؤنث سالم): آسمانها (رد گزینه (٢)) حرف «که» در گزینه‌های (١) و (٢) اضافه آمده. / «رَبَّنَا»: ای پروردگار ما، پروردگارا (رد گزینه‌های (١) و (٢)) / «مَا خَلَقْتَ» (ماضی منفی للمخاطب): خلق نکرده‌ای، نیافریدی (رد گزینه‌های (١) و (٢)) خطاهای سایر گزینه‌ها:

گزینه (١): «تفکر» برای فعل مضارع «يَتَفَكَّرُونَ» - «اینها» برای «هذا» - «که پروردگار ما اینها را ... نیافریده است» برای «رَبَّنَا ما خَلَقْتَ هذا» خطاست.

گزینه (٢): «که پروردگارمان با» هم خطاست هم در جای نامناسب آمده - «خلق نکرده است» برای «مَا خَلَقْتَ» خطاست.

گزینه (٤): «آسمان» برای جمع مؤنث «السَّمَاوَاتِ» خطاست.

تذکر: فعل نمی‌تواند به شکل مصدر ترجمه شود.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

«هُؤَلَاءِ الطَّلَابِ يَعْمَلُونَ بِوَأَجَابَتِهِمْ كَمُؤَاطِنِينَ يَشْعُرُونَ بِالْمَسْئُولِيَّةِ!» ۳۷

- ۱) این‌ها دانش‌آموزانی هستند که مانند شهروندانی که احساس مسئولیت می‌کنند به تکلیف‌هایشان عمل می‌کنند!
- ۲) این دانش‌آموزان مانند شهروندان احساس مسئولیت می‌کنند و به تکالیفشان عمل می‌کنند!
- ۳) این دانش‌آموزان به وظایفشان عمل می‌کنند و مانند شهروندان احساس مسئولیت می‌کنند!
- ۴) این دانش‌آموزان مانند شهروندانی که احساس مسئولیت می‌کنند به تکلیف‌هایشان عمل می‌کنند!

مشاوره اسم اشاره پای ثابت بیشتر آزمونا و حتی کنکوره! حتماً اسم بعدش رو ببین، چون اونه که تعیین‌کننده است. به وقتایی طراح به جای این‌که روی ترجمه کلمه‌ها مانور بده میاد اونا رو جابه‌جا می‌کنه که بسیار چالشیه.

زیرمبحث: درس ۲

اسم اشاره رو با اسم بعدش ببین. روی جابه‌جایی جمله‌ها و حروف عطف و ربط تمرکز کن.

بعد از اسم اشاره جمع، اسم «أل» دار بیاید، اسم اشاره، مفرد ترجمه می‌شود، ولی اگر اسم بدون «أل» بیاید، اسم اشاره، جمع ترجمه می‌شود.

مثال: أُولَئِكَ الطَّالِبَاتُ نَاجِحَاتٌ. آن دانش‌آموزان، موفق هستند.

أُولَئِكَ طَالِبَاتٌ نَاجِحَاتٌ. آنان، دانش‌آموزانی موفق هستند.

کلمات مهم: «هُؤَلَاءِ الطَّلَابِ» (اسم اشاره جمع + اسم «أل» دار): این دانش‌آموزان (رد گزینه ۱) - حرف «و» در گزینه‌های (۲) و (۳) اضافه آمده و در واقع ساختار عبارت رو تغییر داده. «مُؤَاطِنِينَ يَشْعُرُونَ بِ...» (اسم عام بدون «أل» + فعل): شهروندانی که احساس ... می‌کنند (رد گزینه‌های (۲) و (۳)).

اگر بعد از اسم عام مفرد تنوین دار (ئِ) و جمع بدون «أل»، فعل بیاید در ترجمه، اسم عام با حرف «ی» ناشناس و حرف ربط «که» می‌آید. «طَالِبٌ يَجْتَهِدُ يَنْجَحُ»: دانش‌آموزی که تلاش می‌کند، موفق می‌شود.

خطاهای سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «این‌ها دانش‌آموزانی هستند که»، برای «هُؤَلَاءِ الطَّلَابِ» خطاست.

گزینه ۲: «و» اضافه آمده.

گزینه ۳: «و» اضافه آمده.

«كَمَا تَعْمَلُونَ لِدُنْيَاكُمْ كَاتِكُمْ سَتَعْمَلُونَ أَبَدًا إِعْمَلُوا أَيْضًا لِآخِرَتِكُمْ كَاتِكُمْ تَمُوتُونَ الْيَوْمَ!»

- (۱) همان گونه که برای دنیایان چنان کار می‌کنید که گویی برای همیشه زندگی می‌کنید، برای آخرت نیز چنان عمل کنید گویی امروز می‌میرید!
- (۲) همان طوری که برای دنیای خود طوری کار می‌کنید که انگار تا ابد زنده خواهید ماند، برای آخرت خود نیز طوری کار کنید که انگار امروز می‌میرید!
- (۳) برای دنیایان چنان کار کنید مثل این که همیشه زندگی خواهید کرد، همان طور که برای آخرتتان چنان کار کردید که گویی امروز خواهید مرد!
- (۴) همان گونه که برای دنیای خود طوری کار کردید که گویی تا ابد زنده می‌مانید، برای آخرت خود نیز طوری کار کنید که گویی امروز می‌میرید!

مشاوره تشخیص نوع و ترجمه فعل (ماضی، مضارع، آینده، امر، نهی و ...) و صیغش (غایب، مخاطب و متکلم)، ضمیر به‌ویژه ضمیر متصل توی انتخاب گزینه درست کمکت می‌کند.

زیرمبحث: درس ۱

ترجمه فعل‌های عبارت هم‌چنین ضمیر رو بررسی کن!

درسی Box

«سَمَ» و «سَوَفَ» + مضارع = مستقبل یا آینده (خواهم، خواهی، خواهد، ... + بن ماضی)
 سَيَذْهَبُ: خواهد رفت.
 سَوَفَ نَكْتُبُ: خواهیم نوشت.
 سَيَجْلِسُونَ: خواهند نشست.

پاسخ خیلی تشریحی

کلمات مهم: «تَعْمَلُونَ» (مضارع، جمع مخاطب): کار می‌کنید (رد گزینه‌های (۳) و (۴))
 «سَتَعْمَلُونَ» (مستقبل): زنده خواهید ماند، زندگی خواهید کرد (رد گزینه‌های (۱) و (۴)) / «إِعْمَلُوا» (امر، جمع مخاطب): کار کنید (رد گزینه (۳))
 «كَمْ» در «آخِرَتِكُمْ»: آخرت خود، آخرتتان (رد گزینه (۱))
 «تَمُوتُونَ» (مضارع، جمع مخاطب): می‌میرید (رد گزینه (۳))
 خطاهای سایر گزینه‌ها:
 گزینه (۱): «زندگی می‌کنید» برای «سَتَعْمَلُونَ» - آخرت برای «آخِرَتِكُمْ» خطاست.
 گزینه (۳): «کار کنید» برای «تَعْمَلُونَ» - «کار کردید» برای فعل امر «إِعْمَلُوا» - «خواهید مرد» برای «تَمُوتُونَ» - آمدن «همان طور که» در بخش دوم عبارت خطاست.
 گزینه (۴): «کار کردید» برای فعل «تَعْمَلُونَ» - «زنده می‌مانید» برای «سَتَعْمَلُونَ» خطاست.

«هَذَا اقْتِرَاحٌ حَسَنٌ وَلَكِنْ تَعَاوُنَ كُلِّ الطَّلَابِ سَوْفَ يَجْعَلُنَا نَاجِحِينَ فِي الْعَمَلِ بِهَذَا الْحَدِيثِ!»:

- (۱) این پیشنهاد خوب است اما همکاری همه دانش‌آموزان در عمل به این حدیث ما را موفق قرار خواهد داد!
- (۲) این پیشنهاد نیکویی است ولی کل دانش‌آموزان همکاری کنند تا در عمل به این حدیث موفق شویم!
- (۳) این پیشنهاد خوبی است ولی همکاری تمام دانش‌آموزان در عمل به این حدیث ما را موفق خواهد کرد!
- (۴) این پیشنهاد نیکوست و با همکاری هر یک از دانش‌آموزان در عمل به این حدیث موفق خواهیم شد!

مشاوره طراح روی ترکیب وصفی مانور می‌دهد. کلمه «کل» با توجه به اسم بعدش تعیین‌کننده است. فعل توی عبارت باشه، باید نوع و صیغه‌اش بررسی شه.

زیرمبحث: درس ۲

ترکیب وصفی رو ببین. ترجمه فعل‌های جمله رو بررسی کن. به اسم بعد از «کُلُّ» هم توجه کن.

Hint

درسی Box

(۱) «کُلُّ» بر سر اسم بدون «أل» = هر

کُلُّ طالبٍ: هر دانش‌آموزی

بر سر اسم «أل» دار = همه، تمام، کل

كُلُّ الطَّلَابِ: همه دانش‌آموزان

حرف «مِن» = هر یک «از»

كُلٌّ مِنَ الطَّلَابِ: هر یک از دانش‌آموزان

(۲) «سَوْفَ» + مضارع = مستقبل یا آینده (خواهم، خواهی، خواهد، ... + بن ماضی)

(۳) ترکیب وصفی بدون «أل»: قرأت کتاباً مفیداً. کتاب مفیدی / کتابی مفید را خواندم.

ترکیب وصفی با «أل»: قرأت الكتاب المفيد. کتاب مفید را خواندم.

پاسخ خیلی تشریحی ✓
کلمات مهم: «اقْتِرَاحٌ حَسَنٌ»: پیشنهاد خوبی، پیشنهاد نیکویی (رد گزینه‌های (۱) و (۴)) / «تَعَاوُنَ كُلِّ الطَّلَابِ»: همکاری تمام دانش‌آموزان، همکاری همه دانش‌آموزان (رد گزینه‌های (۲) و (۴)) / «سَوْفَ يَجْعَلُنَا نَاجِحِينَ»: ما را موفق خواهد کرد، ما را موفق قرار خواهد داد (رد گزینه‌های (۲) و (۴))
 خطاهای سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): «این پیشنهاد، خوب است» برای «هَذَا اقْتِرَاحٌ حَسَنٌ» خطاست.

گزینه (۲): «کل دانش‌آموزان همکاری کنند» برای «تَعَاوُنَ كُلِّ الطَّلَابِ» - «تا ... موفق شویم» برای «سَوْفَ يَجْعَلُنَا نَاجِحِينَ» خطاست.

گزینه (۴): «این پیشنهاد نیکوست» برای «هَذَا اقْتِرَاحٌ حَسَنٌ» - «با همکاری هر یک از دانش‌آموزان» برای «تَعَاوُنَ كُلِّ الطَّلَابِ» -

«موفق خواهیم شد» برای «سَوْفَ يَجْعَلُنَا نَاجِحِينَ» خطاست.

تذکر: مصدر را جز در موارد خاص، نمی‌شود به صورت فعل ترجمه کرد.

۴۰ عین الخطأ:

- (۱) حَاوَلَتِ الطَّالِبَةُ فَتَحَ بَابَ الْحُجْرَةِ الْفَارِغَةِ، فَوَجَدَتْهُ مُغْلَقًا: دانش‌آموز تلاش کرد در اتاق خالی را باز کند؛ پس آن را بسته یافت!
- (۲) هُوَ لَاءِ الزُّوَارِ دَهَبُوا إِلَى زِيَارَةِ مَرَقَدِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ (ع): این‌ها زائر هستند و به زیارت آرامگاه امیر مؤمنان علی (ع) رفتند!
- (۳) إِرْحَمْ مَنْ فِي الْأَرْضِ يَرْحَمَكَ مَنْ فِي السَّمَاءِ: به کسی که در زمین است رحم کن تا کسی که در آسمان است به تو رحم کند!
- (۴) أَنْظِرْ إِلَى مَا يَقُولُ وَلَا أَنْظِرْ إِلَى مَنْ يَقُولُ: به چیزی که می‌گوید می‌نگرم و به کسی که می‌گوید نمی‌نگرم!

مشاوره تست‌های چهار به چهار زمان‌بره، ولی خوبیش اینه برای هر عبارت، به ترجمه اومده که یا درسته یا غلط؛ اگر تمرین و تکرار کنی می‌شه نقطه قوتت.

زیرمبحث: درس‌های ۱ و ۲

Hint به نوع و ترجمه فعل‌ها دقت کن! به اسم هم توجه کن!

درسی Box

- (۱) اگر بعد از اسم اشاره جمع، اسم «أل» دار بیاید، اسم اشاره، مفرد ترجمه می‌شود.
- (۲) مصدر بعد از فعل «حَاوَلَ» به شکل فعل ترجمه می‌شود.
- مثال: حَاوَلِ الطَّالِبُ قِرَاءَةَ الْكِتَابِ: دانش‌آموز تلاش کرد کتاب بخواند.
- (۳) اگر بعد از فعل طلب (امر/ نهی)، فعل مضارع بیاید، در ترجمه‌اش به عنوان جواب طلب، «تا» بر سر مضارع التزامی (ب + بن مضارع + شناسه) می‌آید.
- أَدْرُسُ تَنْجَحُ: درس بخوان تا موفق شوی. (موفق بشوی)
- فعل طلب جواب طلب
- (۴) فعل مضارع منفی، به صورت مضارع اخباری منفی (نمی + بن مضارع + شناسه) ترجمه می‌شود.
- يَذْهَبُ: می‌رود.
- لَا يَذْهَبُ: نمی‌رود.

پاسخ خیلی تشریحی شکل درست ترجمه: «هُوَ لَاءِ الزُّوَارِ» (اسم اشاره جمع + اسم «أل» دار): این زائران - حرف «و» هم اضافه آمده. ترجمه عبارت: «این زائران به زیارت آرامگاه امیر مؤمنان علی (ع) رفتند!»

۴۱ عین الصّحیح:

- (۱) مَنْ ذَا الَّذِي يُخْرِجُ مِنْهَا الثَّمَرَةَ النَّضْرَةَ: این چیست که از آن میوه تازه خارج می‌شود؟!
 (۲) ﴿رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ﴾: پروردگار ما را همراه قوم ستمگر قرار نمی‌دهد!
 (۳) كَانَتْ فَاطِمَةُ تَذْهَبُ لِإِغْلَاقِ حَنْفِيَّةِ الْمَاءِ الَّتِي مَفْتُوحَةٌ قَلِيلًا: فاطمه برای بستن شیر آبی که کمی باز بود می‌رفت!
 (۴) الْحِفَاظُ عَلَى الْمَرَافِقِ الْعَامَّةِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُوَاطِنٍ: بر هر شهروندی واجب است که از تأسیسات عمومی نگهداری کند!

زیرمبحث: درس‌های ۲ و ۳

Hint به نوع و ترجمه فعل‌ها دقت کن! کلمه پرسشی رو ببین.

درتس Box

- (۱) بعضی فعل‌ها به وزن دیگری بروند معنی‌شان تغییر می‌کند:
 وَجَدَ: یافت، پیدا کرد ← أَوْجَدَ: پدید آورد، ایجاد کرد، خلق کرد.
 نَزَلَ: نازل شد، فرود آمد، پایین آمد ← أَنْزَلَ: نازل کرد، فرو فرستاد، پایین آورد.
 خَرَجَ: خارج شد، بیرون آمد، در آمد ← أَخْرَجَ: خارج کرد، بیرون آورد، در آورد.
 (۲) مصدر در موقعیت‌های زیر به شکل فعل هم ترجمه می‌شود.
مثال:
 (۱) بعد از حرف «علی» در ابتدای عبارت:
علی کُلِّ مُوَاطِنٍ الْحِفَاظُ: هر شهروندی باید نگهداری کند.
 (۲) بعد از فعل «إِسْتَطَاعَ / قَدَّرَ»:
يَسْتَطِيعُ الْإِنْسَانُ الْحِفَاظَ عَلَى نَفْسِهِ: انسان می‌تواند از خودش محافظت کند.
 (۳) كَانَ + فعل مضارع = ماضی استمراری (می + بن ماضی + شناسه). مثال: كُنْتُمْ تَكْتُبُونَ: می‌نوشتید.
 (۴) «كُلٌّ» بر سر اسم بدون آل، «هر» ترجمه می‌شود. مثال: كُلُّ مَرءٍ: هر انسانی
 (۵) «لا»ی نهی بر سر مضارع مخاطب بیاید، آخر آن را ساکن ء، و نون آخر فعل (به جز نون جمع مؤنث) را حذف می‌کند و معنی‌اش را «امر منفی» می‌کند. مثال: تَذْهَبْ: می‌روی ← لا تَذْهَبْ: نرو
 تَذْهَبُونَ: نمی‌روید ← لا تَذْهَبُوا: نروید

پاسخ خیلی تشریحی ✓ شکل درست ترجمه در سایر گزینه‌ها:

- گزینه (۱): مَنْ: کیست، چه کسی - يُخْرِجُ الثَّمَرَةَ النَّضْرَةَ: میوه تازه را خارج می‌کند (درمی‌آورد).
 گزینه (۲): رَبَّنَا (منادا + ضمیر «نا»): پروردگارا، پرودگار ما - لا تَجْعَلْنَا (فعل نهی مخاطب + نا): ما را قرار نده.
 گزینه (۴): نگهداری از تأسیسات عمومی بر هر شهروندی واجب است!
 تذکر: مصدر اول جمله، به صورت فعل ترجمه نمی‌شود.

«بعد از پایان ساعت کار مدرسه، مدیر ما خودش برای خاموش کردن چراغها و کولر رفت!»:

- ۱) بعد انتهاء الدوام المدرسي ذهب مديرنا نفسه لإطفاء المصابيح و المكيفات!
- ۲) مديرنا ذهب نفسه أطفأت المصابيح و المكيف بعد نهاية الدوام المدرسي!
- ۳) بعد نهاية الدوام المدرسي ذهبت نفس المدير لإطفاء المصباح و المكيف!
- ۴) ذهب مديرنا نفسه لإطفاء المصابيح و المكيف بعد انتهاء الدوام المدرسي!

مشاوره توی تست فارسی به عربی هم تکنیک بررسی زمان و صیغه فعل‌ها، ضمیر متصل، مفرد و جمع بودن اسم‌ها، هم‌چنین تناسب اسم با فعل و شکل ترکیب‌های وصفی یا اضافی ما رو به گزینه درست می‌رسونه!

زیرمبحث: درس ۲

به تناسب اسم با فعل دقت کن! بود و نبود ضمیر، مفرد و جمع بودن اسم‌ها! هم‌چنین ترکیب وصفی و اضافی.

Hint

درسی Box

ضمیر متصل بر اساس مرجعش در جمله می‌آید.

مثال:

يَكْتُبُ الطَّالِبُ تَمَرِيْنَهُ. (ضمير متصل «ه» براساس مرجعش «الطَّالِبُ» مفرد مذکر غایب آمده.)

تَكْتُبُ الطَّالِبَاتُ تَمَارِيْنَهُنَّ. (ضمير متصل «هن» براساس مرجعش «الطَّالِبَاتُ» جمع مؤنث غایب آمده.)

کلمات مهم: «ذهبَت مديرنا / ذهب مديرنا»: مدیر ما رفت (رد گزینه‌های (۱) و (۳)) - «نفسُهُ»: خودش (رد گزینه (۳)) - «لإطفاء»: برای خاموش کردن (رد گزینه (۲)) - «المصابيح»: چراغ‌ها (رد گزینه (۳)) - «المكيف»: کولر (رد گزینه (۱)) خطاهای سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): «ذهب» با فاعل مؤنث «مديرة» تناسب ندارد - «المكيفات» برای اسم مفرد «كولر» خطاست.

گزینه (۲): ضمير متصل «ها» در «نفسها» با مرجع ضمير «مدير» تناسب ندارد - «أطفأت» برای حرف اضافه و مصدر «برای خاموش کردن» خطاست.

گزینه (۳): «نفس المدير» برای «مدیر ما خودش» خطاست.

پاسخ خیلی تشریحی

اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ: (٤٣-٤٥)
 المرافق العامة هي الأماكن التي تمتلكها الدولة، و ينتفع بها الناس جميعاً. المراكز التعليمية العامة و المكتبات و الحدائق العامة و مراكز الطاقة و الشوارع و حتى الأشجار على الرصيف كلها مرافق عامة.
 للحفاظ على المرافق العامة يجب مراعاة الأمور الآتية: المحافظة على النظافة، حماية المباني و الأثاث، الصيانة الدورية للمرافق العامة بحيث تبقى مناسبة دائماً للإستخدام و أخيراً، الشعور بمسئولية جميع الناس في الحفاظ عليها.
 و من فوائد المرافق العامة للناس، التعليم و النقل الرخيص، جذب السياح، الإهتمام بسلامة و أمن المشاة. تشجيع استخدام وسائل النقل العام، الرعاية الصحية العامة، تقليل الغازات الضارة و حماية البيئة (محيط زیست)!

عين الخطأ في المرافق العامة على حسب النص:

٤٣

- (١) تشجع الناس على استخدام الحافلات و القطارات!
- (٢) تجذب السياح بسبب رخصتها!
- (٣) النقل اقتصادي للناس!
- (٤) تزداد الغازات الضارة في البيئة!

مشاوره برای پاسخ به تست‌های درک مطلب، بهتر است یک بار درک مطلب را سریع بخوانی تا هم مفهوم کلی متن را درک کنی و هم زیر جزئیات خط بکشی. سوالات درک مطلب بیشتر جزءبینی است، یعنی از مطالب جزئی متن می‌آید و کمی هم کل‌بینی است، یعنی از مفهوم کلی متن می‌آید و حتی ممکن است عبارتی خارج از متن اما مرتبط با مفهوم متن نیز آورده شود.

زیرمبحث: درس ٢

صورت تست را با دقت بخوان و بعد تمام گزینه‌ها را بررسی کن و در صورت نیاز به متن مراجعه کن تا مناسب‌ترین گزینه را انتخاب کنی!

Hint

ترجمه متن:

تأسیسات عمومی مکان‌هایی هستند که دولت مالکشان است و همه مردم از آن‌ها سود می‌برند. مراکز آموزشی، کتابخانه‌ها، پارک‌های عمومی، مراکز انرژی، خیابان‌ها و حتی درختان کنار پیاده‌رو همگی از تأسیسات عمومی هستند.
 برای نگهداری از امکانات عمومی، موارد زیر باید در نظر گرفته شود:
 حفظ نظافت، حفاظت از ساختمان‌ها و وسایل، نگهداری منظم از امکانات عمومی به طوری که آن‌ها همیشه مناسب برای استفاده باقی بمانند و در نهایت احساس مسئولیت همه مردم در حفظ و نگهداری آن‌ها.
 از مزایای امکانات عمومی برای مردم، آموزش و حمل‌ونقل ارزان، جذب گردشگر، توجه به ایمنی و امنیت عابران پیاده. تشویق به استفاده از وسایل حمل‌ونقل عمومی. مراقبت از سلامتی عمومی، کم‌شدن گازهای مضر و حفظ محیط زیست است.
 خطا را درباره تأسیسات عمومی مشخص کن.

ترجمه گزینه‌ها:

- گزینه (١): مردم را به استفاده از اتوبوس‌ها و قطارها تشویق می‌کند! (درست)
- گزینه (٢): به خاطر ارزانی آن گردشگر جذب می‌کند! (درست)
- گزینه (٣): حمل‌ونقل برای مردم به صرفه است! (درست)
- گزینه (٤): گازهای مضر در محیط زیست افزایش می‌یابد! (خطا)

پاسخ خیلی تشریحی

عین الصّحیح علی حسب النّص: **۴۴**

- (۱) الصّیانة الدّوریة للأثاث هی إحدى واجبات النّاس!
- (۲) تفتیش المرافق العامة و اصلاحها من واجبات الحكومة!
- (۳) إن الاهتمام بأمن المشاة هو مسئولیة النّاس أنفُسهم!
- (۴) لا یستطیع کُلّ الأشخاص استخدام المرافق العامة!

پاسخ خیلی تشریحی ✓ ترجمه گزینه‌ها:

- گزینه (۱): نگهداری منظم وسایل یکی از وظایف مردم است! (نادرست)
- گزینه (۲): بازرسی وسایل عمومی و تعمیرشان از وظایف دولت است! (درست)
- گزینه (۳): توجه به امنیت عابر پیاده بر عهده خود مردم است! (نادرست)
- گزینه (۴): همه مردم نمی‌توانند از امکانات عمومی استفاده کنند! (نادرست)

عین الخطأ للكلمات المعيّنة في النَّص:

۴۵

- (۱) الحَدَائِقُ: اسم - جمع مكسّر - مذکر - موصوف و صفته «العامة»
- (۲) تَبَقَى: فعلٌ مضارع - صيغته مفرد مؤنث غایب
- (۳) يَنْتَفِعُ: فعلٌ مضارع على وزن «يَفْتَعِلُ» - للمفرد المذکر الغایب
- (۴) الإِهْتِمَامُ: مصدر على وزن «اِفْتَعَالُ» - مفرد - مذکر

مشاوره برای پاسخ به این تیپ سؤال که گزینه خطا را برای چهار کلمه خط کشیده شده در متن می‌خواهد، باید خصوصیات فردی اسم و فعل را که تا الان یاد گرفتید به دقت بررسی کنی، اگر به جواب نرسیدی در صورت آوردن نقش مضاف‌الیه و صفت برای اسم به متن مراجعه کن و ببین در ترکیب وصفی آمده یا اضافی.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

شکل درست خطا: « مذکر ← مؤنث » [الحَدَائِقُ: جمع مکسّر، و مفرد آن «الحَدِيقَةُ» است.]
تذکر: جمع مکسّر را به مفرد ببر تا مذکر یا مؤنث بودن آن مشخص شود.

عَيِّنِ الْمُنَاسِبَ لِلجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ: (٥٠-٤٦)

عَيِّنِ الْمُنَاسِبَ لِلْمَفْهُومِ: ٤٦

- (١) مَنْ زَرَعَ الْعُدْوَانَ حَصَدَ الْخُسْرَانَ!
دشمن داناکه غم جان بود
بهرتر از آن دوست که نادان بود!
- (٢) الْكَلَامُ كَالدَّوَاءِ؛ قَلِيلُهُ يَنْفَعُ وَ كَثِيرُهُ قَاتِلٌ!
کم گوی و گزیده گوی چون دُر
تا ز اندک تو جهان شود پر
- (٣) قَوْلٌ «لَا أَعْلَمُ» نَصْفُ الْعِلْمِ!
نمی‌دانم چه می‌خواهم بگویم
غمی در استخوانم می‌گدازد!
- (٤) إِذَا مَلَكَ الْأَرَاذِلُ هَلَكَ الْأَفْضَلُ!
آدمی‌خوارند اغلب مردمان
از سلام علیکشان کم جو امان!

مشاوره سوالات مفهوم از آیات، احادیث و ضرب‌المثل‌های کتاب درسی به صورت یک به چهار یا چهار به چهار طرح می‌شود، اما گزینه‌ها علاوه بر کتاب درسی می‌تواند از اشعار یا احادیث مرتبط که خارج از کتاب است نیز بیاید؛ بنابراین اگر شما به شعر، و ضرب‌المثل و کتاب‌های ادبی علاقه داری در انتخاب گزینه مورد نظر طراح تواناتری.

زیرمبحث: درس ١

معنای هر حدیث را با مفهوم شعر همراه آن بررسی کن!

پاسخ خیلی تشریحی ✓

با توجه به ترجمه حدیث: «سخن مانند داروست. اندکش سود می‌رساند و بسیارش گشنده است!» شعر مقابل که به سخن کم اما مفید اشاره دارد « مفهوم مناسب آن است.

ترجمه احادیث در سایر گزینه‌ها:

گزینه (١): هر کس دشمنی کاشت (بکارد)، (زیان درو کرد (درو می‌کند)!

گزینه (٣): گفتن «نمی‌دانم» نیمی از دانش است!

گزینه (٤): هرگاه فرومایگان فرمانروا شوند، شایستگان هلاک می‌شوند!

عین ما لیس فیهِ المترادف أو المتضاد:

۴۷

- (۱) أَنْظِرْ إِلَى مَا قَالَ وَلَا تَنْظُرْ إِلَى مَنْ قَالَ!
 (۲) ظَنَّ الطَّالِبَ أَنَّ بَابَ الصَّفِّ مَفْتُوحٌ فَوَجَدَهُ مُغْلَقًا!
 (۳) الشَّمْسُ مِثْلُ الشَّرَّرَةِ وَجَدَوْتُهَا فِي الْجَوِّ مُسْتَعْرَةً!
 (۴) أَشْعَلُ أَخِي النَّارَ فِي الْغَابَةِ وَأُطْفِئُهَا!

مشاوره از متضاد و مترادف سؤال مستقیم تو کنکور اومده؛ می‌تونه به صورت ترکیبی با موضوعات دیگه هم بیاد. بهتره موقع خوندن متن درس یا پاسخ به تمرینا، کلمات متضاد، مترادف و ترجمه‌شون رو یاد بگیری.

زیرمبحث: درس‌های ۱ و ۲

Hint حواست باشه متضاد و مترادف باید از دو کلمه مختلف باشه!

متضاد و مترادف در سایر گزینه‌ها:

- گزینه (۲): مَفْتُوحٌ ≠ مُغْلَقًا (باز ≠ بسته)
 گزینه (۳): الشَّرَّرَةُ = جَدْوَةٌ (اخگر، پاره آتش)
 گزینه (۴): أَشْعَلُ ≠ أُطْفِئُ (روشن کرد ≠ خاموش کردم)

پاسخ خیلی تشریحی

عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنِ الضَّمِيرِ (حسب مرجعه):

۴۸

- ۱) تِلْكَ الَّتِي تَنْصَحُ مَنْ يَرْمِي التُّفَايَاتِ فِي غَيْرِ مَكَانِهِنَّ بِكَلَامٍ طَيِّبٍ!
- ۲) الطَّالِبَةُ الَّتِي تَدْخُلُ مَكْتَبَةَ الْمَدْرَسَةِ فَتُحَافِظُ عَلَيَّ الْهُدُوءِ فِيهَا وَ عَلَيَّ نِظَافَةِ الْكُتُبِ وَ تَرْتِيبِهِمْ!
- ۳) شَكَرْتُ مُدِيرَةَ الْمَدْرَسَةِ فِي كَلَامِهَا سُمِّيَّةَ وَ فَاطِمَةَ لِاهْتِمَامِهِمَا بِالْمُرَافِقِ الْعَامَّةِ!
- ۴) أَنْظُرْ إِلَى اللَّيْلِ فَمَنْ أَوْجَدَ فِيهِ الْقَمَرَ وَ زَائِهَا بِأَنْجُمٍ ضِيَاؤُهَا جَمِيلٌ!

مشاوره از تناسب جمله (اسم، فعل، ضمیر و ...) تو تیب‌های مختلفی سؤال میاد و به وقتایی صورت سؤال در مورد تناسب ضمیر با مرجعه که بعد از پیدا کردن ضمیر، مرجعش (اسمی که ضمیر به اون برمی‌گرده) تعیین‌کننده‌ست.

زیرمبحث: درس‌های ۱ و ۲

ضمیر رو با مرجعش چک کن بین صیغه‌شون با هم جوره!

Hint

چالش اصلی ضمیر و مرجعش در صیغه‌های غایب هست.

درتس Box

مثلاً:

۱) اگر اسم مثنی داشته باشیم یا دو اسم با حرف عطف «و» با هم باشند، ضمیر مناسبشان مثنی غایب است.

مثال: كَتَبَ الطَّالِبَانِ / عَلِيٍّ وَ حُسَيْنٍ (مثنی مذکر) تَمَارِيثَهُمَا فِي الْمَدْرَسَةِ: دُو دَانِشْ آمُوَز / عَلِيٍّ وَ حُسَيْنٍ تَمَرِيْنْ هَايِشَانِ رَا دَر مَدْرَسَه نُوَشْتَنَد.

۲) اگر جمع مذکر عاقل (انسان) داشته باشیم یا سه اسم مذکر عاقل با حرف عطف «و» با هم باشند و ضمیر مناسبشان جمع مذکر غایب است. مثال: اِگر كَتَبَ الطُّلَابُ / عَلِيٍّ وَ حُسَيْنٍ وَ حَسَنٍ (جمع مذکر) تَمَارِيثَهُمْ فِي الْمَدْرَسَةِ: دَانِشْ آمُوَزَانِ / عَلِيٍّ وَ حُسَيْنٍ وَ حَسَنٍ تَمَرِيْنْ هَايِشَانِ رَا دَر مَدْرَسَه نُوَشْتَنَد.

۳) اگر جمع مؤنث عاقل داشته باشیم یا سه اسم مؤنث عاقل با حرف عطف «و» با هم باشند، ضمیر مناسبشان جمع مؤنث غایب است.

مثال: تَكْتُبُ الطَّالِبَاتُ / فَاطِمَةَ وَ سَارَا وَ مَرِيْمَ (جمع مؤنث) تَمَارِيثَهُنَّ: دَانِشْ آمُوَزَانِ / فَاطِمَةَ وَ سَارَا وَ مَرِيْمَ تَمَرِيْنْ هَايِشَانِ رَا مِي نُوِيْسَنَد.

۴) اگر جمع غیر عاقل (غیر انسان) داشته باشیم، ضمیر مناسبش مفرد مؤنث غایب است.

مثال: تَحْمِي الْأَفْرَاسِ مَهَارَهَا. اسبها از كزها ياشان محافظت می‌کنند.

۵) اول عبارت «منادا» بیاید، جمله بعد از آن حتماً مخاطب است و فقط صیغه‌اش از منادا پیروی می‌کند.

مثال: يَا أَيُّهَا الطَّالِبَاتُ: مَتِي تَكْتُبِي تَمَارِيثَكُنَّ: اِي دَانِشْ آمُوَزَانِ، چَه وَقْتِ تَمَرِيْنْ هَايِتَانِ رَا مِي نُوِيْسِيْد؟

ضمیر «ها» به «مدیرة: مفرد مؤنث» برمی‌گردد و ضمیر «هما» به «سُمِّيَّةَ وَ فَاطِمَةَ: مثنی» برمی‌گردد.

شکل درست ضمیر در سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: ضمیر «هن» به «التفایات: جمع غیر عاقل» برمی‌گردد و باید مفرد مؤنث غایب «ها» باشد.

گزینه ۲: ضمیر «ها» به «مکتبة: مفرد مؤنث» برمی‌گردد و درست است، ولی ضمیر «هم» به «الکُتُب: جمع غیر عاقل» برمی‌گردد و باید مفرد مؤنث «ها» باشد.

گزینه ۴: ضمیر «ها» به «القمر: مفرد مذکر» برمی‌گردد و باید مفرد مذکر غایب «ه» باشد، ولی ضمیر «ها» ی دَوَم به «أَنْجُم: جمع غیر عاقل» برمی‌گردد و درست است.

پاسخ خیلی تشریحی

عین اسم الإشارة يُترجم بصيغة الجمع: ۴۹

- (۲) هؤلاء البنات يعملن في المختبر!
(۴) هذه أمثلة للمرافق العامة تمتلكها الدولة!

- (۱) هذه الزرافات تشرب ماء التهر!
(۳) ظن أن أولئك الطلاب في حصة تقوية!

مشاوره اسم اشاره توی تست قواعد هم میاد که می تونه نگاه ترجمه‌ای داشته باشه! حتماً اسم بعدش رو ببین چون اونه که تعیین کننده است.

زیرمبحث: درس‌های ۲ او

اسم اشاره و اسم بعدش رو با هم ببین!

Hint

درس‌Box

(۱) اگر بعد از اسم اشاره، اسم «أل» دار بیاید، اسم اشاره، مفرد ترجمه می‌شود، ولی اگر اسم بدون «أل» بیاید، اسم اشاره طبق صیغه خودش ترجمه می‌شود.

مثال: أولئك الطالبات ناجحات. آن دانش‌آموزان، موفق هستند.

أولئك طالبات ناجحات. آنان، دانش‌آموزانی موفق هستند.

(۲) اگه بعد از اسم اشاره مفرد مؤنث، اسم جمع غیر عاقل بدون «أل» بیاید، اسم اشاره مفرد، جمع ترجمه می‌شود.

مثال: تلك مباني شاهقة. آن‌ها، ساختمان‌های بلندی هستند.

اسم اشاره‌ای را مشخص کن که با صیغه جمع ترجمه می‌شود: اسم اشاره «هذه» با توجه به اسم بعدش در عبارت «هذه أمثلة» (اسم اشاره مفرد مؤنث + اسم جمع غیر عاقل بدون «أل» ...) للمرافق العامة تمتلكها الدولة! به صورت جمع ترجمه می‌شود: «این‌ها، مثال‌هایی برای تأسیسات عمومی هستند که دولت مالکشان است!»
اسم اشاره در سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): هذه الزرافات (اسم اشاره مفرد مؤنث + اسم جمع غیر عاقل «أل» دار): این زرافه‌ها

گزینه (۲): هؤلاء البنات (اسم اشاره جمع + اسم «أل» دار): این دختران

گزینه (۳): أولئك الطلاب (اسم اشاره جمع + اسم «أل» دار): آن دانش‌آموزان

پاسخ خیلی تشریحی

زبان عربی

عین «لا» ناهیه:

۵۰

- (۱) بَعْضُ الْمُدْرَسِينَ لَا يَنْتَظِرُونَ أَنْ تَفْرَغَ الْمَدْرَسَةُ مِنَ الطَّالِبَاتِ!
 (۲) أَجَابَنِي الزَّائِرُ: لَا، أَحِبُّ أَنْ أُسَافِرَ!
 (۳) يَا طَالِبُ، لَا تُتْرَجِمِ النُّصُوصَ الْعَرَبِيَّةَ دُونَ الْإِسْتِعَانَةِ بِالْقَامُوسِ!
 (۴) ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ﴾

مشاوره وقتی «لا»ی نهی خواسته می‌شود، سادش اینه که دنبال فعلی بگردیم که «لا» آخرش رو ساکن کرده یا نونش رو حذف کرده، ولی اگه توی جمله بعد منادا بیاد اون جمله کلمه پرسشی نداشته باشه، فعلی که با «لا» اومده علامت هم نداشته باشه، باز نهی هستش.

زیرمبحث: درس‌های ۱ و ۲

دوتا فعل بعد منادا اومده، کلید حلش کلمه پرسشیه!

Hint

درسی Box

- (۱) «لا» بر سر فعل مضارع بدون تغییر آخر آن = لای نفی
 (۲) «لا» بر سر فعل مضارع با ساکن شدن یا حذف نون آخر آن = لای نهی
 (۳) «لا» در پاسخ «هل / أ: آیا» یا به تنهایی بیاید = لای جواب

بعد از منادا «یا طالب»، کلمه پرسشی نیامده؛ بنابراین «لا» بر سر فعل مضارع مخاطب «لا تُترجم»، لای نهی است: «ای دانش‌آموز، متون عربی را بدون کمک فرهنگ لغت ترجمه نکن!»
 «لا» در سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): «لا» در «لا يَنْتَظِرُونَ» (لا + مضارع؛ بدون حذف نون از آخر آن) = نفی؛ «برخی معلمان منتظر نمی‌مانند که مدرسه از دانش‌آموزان خالی شود!»

گزینه (۲): «لا» به تنهایی در اول عبارت = لای جواب؛ «زائر به من پاسخ داد: نه؛ دوست دارم که مسافرت کنم!»

گزینه (۴): «لا» در «لا تَفْعَلُونَ» (لا + مضارع؛ بدون حذف نون از آخر آن) = نفی؛ «ای کسانی که ایمان آورده‌اید، چرا چیزی را می‌گویید که انجام نمی‌دهید!»

پاسخ خیلی تشریحی ✓

عبارت «جنگ حرّان در زمان اشکانیان بین ایران و روم رخ داد»، کدام ویژگی رویدادهای تاریخی را دارد؟

الف) اگر چه دور از دسترس است اما به طور مستقیم قابل درک است.

ب) از حوادث قبل و پس از خود، مستقل نیست.

ج) این رویداد قابل تجربه و بعضاً قابل تکرار است.

د) با حوادث دیگر رابطه علت و معلولی دارد.

۲) «ب» - «د»

۱) «الف» - «ج»

۴) «ب» - «ج»

۳) «الف» - «د»

مشاوره توی این شکل از تست‌ها هدف گمراه کردن شماست یا در واقع داره یک رویداد تاریخی رو بیان می‌کنه، پس فقط به چشم یک رویداد تاریخی به اون نگاه کنید و ببینین کدوم ویژگی رویدادهای تاریخی رو داره.

زیرمبحث: درس ۱

درس‌نویس Box

الف) دور از دسترس‌اند و قابل مشاهده نیستند و نمی‌توان آن‌ها را به طور مستقیم درک کرد، بلکه باید آن‌ها را با استفاده از شواهد و مدارک شناخت.
ب) تکرارناپذیرند و قابل تجربه نیستند.
ج) مجزا و مستقل نیستند و با یکدیگر رابطه علت و معلولی دارند.

ویژگی‌های رویدادهای تاریخی

پاسخ خیلی تشریحی ✓ بررسی موارد نادرست:

الف) رویدادهای تاریخی به طور مستقیم بدون شواهد و مدارک قابل درک نیستند.

ج) رویدادهای تاریخی قابل تجربه نیستند و تکرارناپذیرند.

کدام گزینه به ترتیب مربوط به مرحله دوم، پنجم و اول از مراحل پژوهش در تاریخ است؟

- ۱) داشتن اثر و فایده - مشخص کردن هدف پژوهش - شباهت داشتن به کار کارآگاهان پلیس
- ۲) مانع شدن از به بیراهه رفتن پژوهشگر از راه درست - شباهت بسیار داشتن به کار کارآگاهان پلیس - داشتن منابع و اطلاعات کافی در مورد تحقیق
- ۳) ارزیابی میزان اعتبار، دقت و صحت منابع - استخراج، تنظیم و دسته‌بندی اطلاعات - مشخص کردن هدف پژوهش
- ۴) استخراج، تنظیم و دسته‌بندی اطلاعات - شباهت بسیار داشتن به کار کارآگاهان پلیس - تازه و تکراری نبودن موضوع تحقیق

مشاوره توی این جور سؤالات شما باید ویژگی هر کدام از مراحل پژوهش در تاریخ رو در ذهن خودت داشته باشی تا بتونی سریع به جواب برسی. البته استفاده از روش حذف گزینه توی این جور تست‌ها خیلی کاربرد داره.

زیرمبحث: درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی ✓

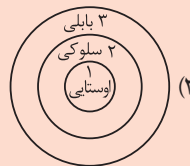
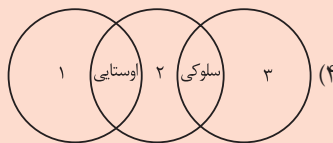
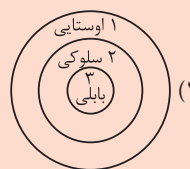
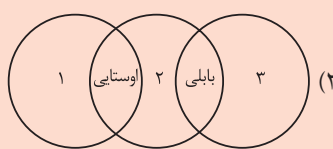
- مانع شدن از به بیراهه رفتن پژوهشگر از راه درست پژوهش ← مرحله دوم (تدوین پرسش‌های تحقیق)
- شباهت بسیار داشتن به کار کارآگاهان پلیس ← مرحله پنجم (تحلیل و تفسیر اطلاعات)
- داشتن منابع و اطلاعات کافی در مورد تحقیق ← مرحله اول (انتخاب موضوع)

بررسی گزینه‌های نادرست:

- گزینه ۱): مرحله اول - مرحله دوم - مرحله پنجم
- گزینه ۳): مرحله سوم - مرحله چهارم - مرحله دوم
- گزینه ۴): مرحله چهارم - مرحله پنجم - مرحله اول

کدام شکل در مورد گاه‌شماری در ایران باستان در عهد ساسانیان (۱)، اشکانیان (۲) و هخامنشیان (۳) درست است؟

۵۳

مشاوره یکی از مدل‌های جدید طراحی تست که در اردیبهشت ۱۴۰۳ طراحی شده، همین مدلیه که الان برای شما طرح شده، شما فقط باید بتونین رابطه بین موارد داده‌شده رو پیدا کنین.

زیرمبحث: درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓ در عهد هخامنشیان (۳) گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی و در عهد اشکانیان (۲) گاه‌شماری‌های بابلی، سلوکی و اوستایی و در عهد ساسانیان (۱) گاه‌شماری اوستایی رایج بوده است؛ بنابراین گاه‌شماری بابلی بین هخامنشیان (۳) و اشکانیان (۲) مشترک بوده و گاه‌شماری اوستایی بین اشکانیان (۲) و ساسانیان (۱) مشترک بود.

گاه‌شماری، نظامی است که انسان برای اندازه‌گیری دقیق زمان (سال، ماه و روز) ابداع کرده است.

۵۴

کدام موارد در مورد تقویم رایج در بین‌النهرین درست است؟
 الف) سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد.
 ب) هر چهار سال یک روز به سال می‌افزودند.
 ج) هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.
 د) ماه‌های آن براساس فرهنگ و آیین ایرانی نام‌گذاری شده بود.

مشاوره این تست براساس سؤالات امتحان نهایی طراحی شده اما براساس آزمون‌های تستی تغییراتی در آن اعمال شده.

- ۱) «ب» - «ج»
 ۲) «الف» - «د»
 ۳) «ب» - «د»
 ۴) «الف» - «ج»

زیرمبحث: درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓

در بین‌النهرین و به‌خصوص در میان بابلی‌ها، گاه‌شماری «خورشیدی - قمری» رایج بود. در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد (الف). از آن‌جایی که سال قمری ۳۵۴ شبانه‌روز و سال خورشیدی ۳۶۵ و یک‌چهارم شبانه‌روز است، برای رفع این اختلاف هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند. (ج)
 بررسی موارد نادرست:
 ب) این مورد درباره تقویم مصریان درست است.
 د) این مورد درباره تقویم خورشیدی - قمری بابلی در دوره هخامنشیان درست است.

در کدام مورد «وجه اشتراک» بین چگونگی تعیین سن آثار باستانی و گاه‌شماری درست بیان شده است؟

۵۵

(۱) در هر دو مورد نشانه‌هایی از به‌کارگیری علم تاریخ را می‌توان مشاهده کرد.

(۲) هر دو برای اندازه‌گیری دقیق زمان (ماه و سال) ابداع شده است.

(۳) در هر دو مورد از علم فیزیک استفاده شده است.

(۴) در هر دو از روش‌های علمی پیشرفته بهره گرفته شده است.

مشاوره یکی از طراحی‌های تست در سال‌های اخیر، طرح سؤالات ترکیبی از چند درس یا دو کتاب یا سه کتابه که با کمی دقت و شناخت موارد خواسته‌شده به راحتی می‌توان از پس جواب اونا بر بیایم.

زیرمبحث: درس‌های ۲ و ۳

پاسخ خیلی تشریحی ✓ برای ابداع گاه‌شماری از علوم مانند ریاضیات، نجوم و فیزیک استفاده شده است و در ابداع روش‌های علمی پیشرفته مانند روش رادیوکربن و روش پتاسیم - آرگون از دانش‌هایی چون شیمی، فیزیک، گیاه‌شناسی، زمین‌شناسی و غیره کمک گرفته شده است؛ بنابراین دانش فیزیک در هر دو مشترک است.

با توجه به گزاره زیر درباره گاه‌شماری در عصر باستان، کدام گزینه درست است؟

الف) پنج روز اضافی به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌شد.

ب) مبدأ گاه‌شماری به تخت نشستن هر پادشاه بود.

ج) سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد.

۱) «الف» و «ب» وجه مشترک گاه‌شماری مصری و اوستایی ساسانی و «ج» ویژگی گاه‌شماری اوستایی ساسانی است.

۲) «الف» و «ج» وجه مشترک گاه‌شماری مصری و اوستایی ساسانی و «ب» ویژگی گاه‌شماری اوستایی ساسانی است.

۳) «الف» و «ب» وجه مشترک گاه‌شماری مصری و اوستایی ساسانی و «ج» ویژگی گاه‌شماری مصری است.

۴) «الف» و «ج» وجه مشترک گاه‌شماری مصری و اوستایی ساسانی و «ب» ویژگی گاه‌شماری مصری است.

مشاوره این سبک تست رو امسال در تیرماه ۱۴۰۳ در کنکور داخل کشور داشتیم. آگه ویژگی‌های گاه‌شماری هر کدوم رو به یاد داشته باشین جواب‌دادن به اون خیلی راحت‌تره.

زیرمبحث: درس ۲

در تقویم مصر باستان و تقویم ساسانی (اوستایی)، سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و پنج روز اضافی را به آخر ماه دوازدهم اضافه می‌کردند (موارد الف و ج) و در گاه‌شماری اوستایی ساسانی، مبدأ گاه‌شماری به تخت نشستن هر پادشاه بود. (مورد ب)

پاسخ خیلی تشریحی ✓

هر یک از عبارت‌های داده‌شده، در کدام گزینه به درستی و به ترتیب مرحله آن آورده شده است؟
الف) نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است.

ب) آثار و بناهای کشف‌شده به لحاظ قدمت، مواد و مصالح به‌کاررفته مورد بررسی و مطالعه قرار می‌گیرند.

۱) اگر به شیئی برخورد کنند، نخست در همان وضعیت از آن عکس‌برداری می‌کنند. - از طریق مقایسه آثار و بناهای باستانی در

زمان‌های مختلف می‌کوشند تا سیر پیشرفت‌های فنی، هنری و فرهنگی مردمان گذشته را درک کنند.

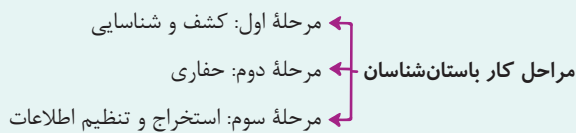
۲) علاوه بر رجوع به کتاب‌های تاریخی و سفرنامه‌ها، از ابزارها و فناوری‌های جدید و پیشرفته استفاده می‌کنند. - هنگام برخورد با یک بنای تاریخی، نخست نقشه آن بنا را مشخص می‌کنند.

۳) از طریق مقایسه آثار و بناهای باستانی در زمان‌های مختلف می‌کوشند تا سیر پیشرفت‌های فنی، هنری و فرهنگی مردمان گذشته را درک کنند. - علاوه بر رجوع به کتاب‌های تاریخی و سفرنامه‌ها، از ابزارها و فناوری‌های جدید و پیشرفته استفاده می‌کنند.

۴) هنگام برخورد با یک بنای تاریخی، نخست نقشه آن بنا را مشخص می‌کنند. - اگر به شیئی برخورد کنند، نخست در همان وضعیت از آن عکس‌برداری می‌کنند.

زیرمبحث: درس ۳

درس‌Box

پاسخ خیلی تشریحی ✓

● باستان‌شناسان در مرحله حفاری، اگر به شیئی برخورد کنند، نخست در همان وضعیت از آن عکس‌برداری می‌کنند. حفاری مرحله دوم کار باستان‌شناس است که نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است (الف).

● باستان‌شناسان در مرحله سوم یعنی استخراج و تنظیم اطلاعات از طریق مقایسه آثار و بناهای باستانی در زمان‌های مختلف می‌کوشند تا سیر پیشرفت‌های فنی، هنری و فرهنگی مردمان گذشته را درک کنند. در این مرحله، باستان‌شناسان آثار یا بناهای باستانی کشف‌شده را به لحاظ قدمت، مواد و مصالح به‌کاررفته در آنها و نیز کاربردهایی که داشته‌اند، مورد بررسی و مطالعه قرار می‌دهند (ب).

- در کدام گزینه علت کمک باستان‌شناسی به مطالعه دوره تاریخی به درستی آورده شده است؟
- الف) اطلاعات باستان‌شناسی نسبت به منابع مکتوب دقیق‌تر است.
- ب) دوران تاریخی به دلیل طولانی‌بودن آن، نیازمند یاری گرفتن از علوم دیگر است.
- ج) عمده اطلاعات مکتوب در دوره تاریخی مربوط به رویدادهای سیاسی و نظامی است.
- د) منابع مکتوب برای شناخت دوره تاریخی کافی نیست.

۲) «الف» - «ج»

۱) «الف» - «ب»

۴) «ب» - «د»

۳) «ج» - «د»

زیرمبحث: درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی ✓

باستان‌شناسی کمک شایانی به مطالعه دوره تاریخی کرده است. منابع نوشتاری (مکتوب) برای شناخت کامل این دوره، مخصوصاً اوایل آن، کافی نیستند (د). از سوی دیگر عمده اطلاعات منابع نوشتاری، مربوط به رویدادهای سیاسی و نظامی و شرح اقدامات فرمانروایان است (ج).

کاوش‌های باستان‌شناسی و یافته‌های علمی باستان‌شناسان به مورخان کمک زیادی می‌کند که ابعاد مختلف زندگی اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی مردمان و جوامع دوره تاریخی را بهتر بشناسند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

- الف) باستان‌شناسی و علم تاریخ، ارتباط تنگاتنگی با یکدیگر دارند (هیچ‌کدام بر دیگری برتری خاصی ندارد).
- ب) مطالعه و شناخت دوران بسیار طولانی پیش از تاریخ، عمدتاً متکی به کاوش‌های باستان‌شناسان است.

کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«باستان‌شناسان از طریق مقایسه آثار و بناهای باستانی سرزمین‌ها و تمدن‌های گوناگون،»

- (۱) ابعاد مختلف زندگی اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی مردمان و جوامع را مطالعه می‌کنند
- (۲) می‌کوشند تا سیر پیشرفت‌های فنی، هنری و فرهنگی مردمان گذشته را درک کنند
- (۳) تلاش می‌کنند تا با استفاده از روش‌های علمی پیشرفته، قدمت این تمدن‌ها را به دست آورند
- (۴) روابط جوامع گذشته و تأثیرات فرهنگی و اقتصادی آن‌ها بر یکدیگر را توضیح می‌دهند

زیرمبحث: درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی ✓ باستان‌شناسان از طریق مقایسه آثار و بناهای باستانی سرزمین‌ها و تمدن‌های گوناگون، روابط جوامع گذشته و تأثیرات فرهنگی و اقتصادی آن‌ها بر یکدیگر را توضیح می‌دهند.

گزینه (۲) شاید توجه شما را به خود جلب کند و فکر کنید که پاسخ سؤال است، اما این مورد مقایسه باستان‌شناسان در دوره‌های مختلف (زمان‌های متفاوت) را نشان می‌دهد، نه مکان‌های مختلف.

گول نخوری

در مرحله استخراج و تنظیم اطلاعات، باستان‌شناسان آثار یا بناهای باستانی کشف‌شده را به لحاظ قدمت، مواد و مصالح به کاررفته در آن‌ها و نیز کاربردهایی که داشته‌اند، مورد بررسی و مطالعه قرار می‌دهند.

نکته

۶۰ هر یک از موارد داده شده به ترتیب مربوط به کدام مرحله از مراحل کار باستان شناسان است؟

الف) روش های الکترومغناطیسی

ب) روش پتاسیم - آرگون

ج) سامانه اطلاعات جغرافیایی

۱) «الف» و «ج» ← گام اول، «ب» ← گام سوم

۲) «ب» و «ج» ← گام دوم، «الف» ← گام اول

۳) «الف» و «ج» ← گام سوم، «ب» ← گام دوم

۴) «ب» و «ج» ← گام سوم، «ب» ← گام اول

مشاوره این جور طراحی تست هم جدیداً رایج شده ولی باز هم تأکید بر اینه که اگه شما اطلاعات رو به تفکیک داشته باشی، خیلی راحت از پس جواب دادن به اونا برمیای.

زیرمبحث: درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی ✓ روش های الکترومغناطیسی (الف) و سامانه اطلاعات جغرافیایی (ج) مربوط به مرحله اول کار باستان شناسان است و روش

پتاسیم - آرگون (ب) مربوط به مرحله سوم یعنی استخراج و تنظیم اطلاعات است.

جغرافیا

جغرافیا

جغرافی‌دان برای جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات مورد نیاز خود، از کدام علم کمک می‌گیرد و این علم در کدام شاخه جغرافیا به

۶۱

کمک جغرافی‌دان می‌آید و مفاهیم اساسی دانش جغرافیا کدام‌اند؟

(۱) هندسه - کارتوگرافی - مکان و روابط متقابل انسان و محیط

(۲) آمار و فناوری اطلاعات - روش‌های کمی در جغرافیا - مکان و روابط متقابل انسان و محیط

(۳) هندسه - روش‌های کمی در جغرافیا - انسان و محیط

(۴) آمار و فناوری اطلاعات - کارتوگرافی - انسان و محیط

مشاوره تو این مدل تست هم که قبلاً اشاره شده و از چند قسمت تشکیل شده، می‌توانید با حذف گزینه سریع‌تر به جواب برسید.

زیرمبحث: درس ۱

جغرافی‌دان جهت جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات مورد نیاز خود از علم **آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات** کمک می‌گیرد.

این علم در شاخه **روش‌های کمی در جغرافیا** که از زیرشاخه‌های فنون جغرافیایی است مورد استفاده قرار می‌گیرد. مکان و روابط متقابل انسان و محیط از مفاهیم اساسی دانش جغرافیا هستند.

رابطه بین جغرافیا با سایر علوم دوسویه بوده و در یک جریان دوطرفه، از داده‌ها و یافته‌های یکدیگر استفاده می‌نمایند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

نکته

پایه دهم انسانی
هجدهم آبان‌ماه ۱۴۰۳
مرحله دوم

۶۱

کدام گزینه با توجه به عبارت داده شده درست است؟

«جغرافی‌دان با هدف توسعه یک شهر به مطالعه همه‌جانبه می‌پردازد.»

- ۱) با تهیه نقشه شهر، امکان گسترش فیزیکی شهر را بررسی می‌کند. (نقشه‌کشی)
- ۲) با مطالعه میزان جمعیت شهر، میزان رشد آن و امکان مهاجرپذیری آن را حدس می‌زند. (جغرافیای جمعیت)
- ۳) با مطالعه میزان منابع آب شهر، امکان توسعه شهر را پیش‌بینی می‌کند. (جغرافیای آب‌ها)
- ۴) با مطالعه تولید، توزیع و مصرف کالاها و خدمات و عرضه و تقاضا، امکان رشد اقتصادی شهر را مطالعه می‌کند. (جغرافیای اقتصادی)

زیرمبحث: درس ۱

درس‌Box

چگونگی شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی، که حاصل روابط متقابل انسان و محیط است، سبب می‌شود جغرافی‌دان با دید ترکیبی یا کل‌نگری موضوعات را مطالعه و بررسی کند.

جغرافی‌دان با مطالعه میزان آب شهر امکان توسعه شهر را پیش‌بینی می‌کند. (جغرافیای آب‌ها)

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱): این مطلب برای نقشه‌خوانی است، نه نقشه‌کشی.

گزینه ۲): با بررسی بافت جمعیت می‌توان به رشد جمعیت پی برد، نه میزان جمعیت.

گزینه ۴): این مطلب برای اقتصاد است، نه جغرافیای اقتصادی.

دید ترکیبی یعنی مطالعه همه‌جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان.

نکته

کدام گزینه به ترتیب به پاسخ دو سؤال کلیدی «چرا» و «چه چیز» در ارتباط با «خشک شدن درختان شهر تهران» اشاره می کند؟

۶۳

- ۱) افزایش آلودگی هوا در چند دهه اخیر - افزایش جمعیت و تعداد خودروها
- ۲) افزایش آلودگی هوا در چند دهه اخیر - ریزش برگ درختان در فصل بهار و اوایل تابستان
- ۳) افزایش جمعیت و تعداد خودروها - بالارفتن میزان دی اکسید کربن هوا
- ۴) افزایش جمعیت و تعداد خودروها - بی توجهی به هرس کردن هر ساله درختان

زیرمبحث: درس ۲

درس Box

- شش سؤال کلیدی جغرافیا عبارتند از:
- ۱) کجا: با رکن اساسی جغرافیا یعنی مکان وقوع پدیده‌ها سروکار دارد.
 - ۲) چه چیز: بر ماهیت هر پدیده یا مسئله دلالت دارد.
 - ۳) چرا: به علت وقوع پدیده می پردازد.
 - ۴) چه موقع: به روند زمانی موضوعات می پردازد.
 - ۵) چه کسی یا چه کسانی: روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می دهد.
 - ۶) چه طور: به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می پردازد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓ سؤال چرا به علت وقوع پدیده می پردازد که در خصوص خشک شدن درختان شهر تهران، افزایش آلودگی هوا در چند دهه اخیر علت آن است و سؤال چه چیز بر ماهیت پدیده یا مسئله دلالت دارد، که در این مورد، ریزش برگ درختان در فصل بهار و اوایل تابستان ماهیت مسئله است.

عبارت‌های زیر حاصل تحقیق پژوهشگری است که بر روی «افزایش تعداد بیکاران در کرمانشاه» مطالعه کرده است. با توجه به مراحل پژوهش جغرافیایی، کدام موارد را می‌توان به ترتیب در گام «دوم» و «چهارم» قرار داد؟

(الف) بین تعطیلی کارخانه‌های شهر و تعداد بیکاران رابطه‌ای مستقیم وجود دارد.

(ب) پژوهشگر به پخش پرسش‌نامه بین متقاضیان کار اقدام کرده است.

(ج) به نظر می‌رسد که مهاجرت از روستاها و شهرهای کوچک به کرمانشاه عامل بیکاری باشد.

(د) درصد تغییرات جمعیت و درصد بیکاران در دو دههٔ اخیر در کرمانشاه با استفاده از روش‌های آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

(۲) «ب» و «د»

(۱) «الف» و «ب»

(۴) «الف» و «ج»

(۳) «ج» و «د»

زیرمبحث: درس ۲

درس‌Box

گام اول: طرح سؤال و بیان مسئله
 گام دوم: تدوین فرضیه
 مراحل پژوهش در جغرافیا ← گام سوم: جمع‌آوری اطلاعات
 گام چهارم: پردازش اطلاعات
 گام پنجم: نتیجه‌گیری و ارائهٔ پیشنهادها

پاسخ خیلی تشریحی ✓ به نظر می‌رسد که مهاجرت از روستاها و شهرهای کوچک به کرمانشاه عامل بیکاری باشد. «ج» مربوط به گام دوم یعنی تدوین فرضیه است و درصد تغییرات جمعیت و درصد بیکاران در دو دههٔ اخیر در کرمانشاه با استفاده از روش‌های آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. «د» مربوط به گام چهارم یعنی پردازش اطلاعات است.

بررسی موارد نادرست:

بند «الف» - گام پنجم ← نتیجه‌گیری و ارائهٔ پیشنهادها

بند «ب» - گام سوم ← جمع‌آوری اطلاعات

کدام مورد ارتباط سؤالات کلیدی در جغرافیا را با متن زیر به ترتیب از «الف» تا «د» به درستی مطرح کرده است؟
«شاهعباس برای حفظ مرزهای شمالی ایران، تعدادی از قبایل کُرد را، که به رزم‌آوری و سلحشوری مشهور بودند، به نواحی شمال شرقی کشور فرستاد.»

(الف) «چرا»، علت وقوع این پدیده چیست؟

(ب) «چه کسانی» یا «چه کسی»، چه کسی یا کسانی در این فرایند اثر داشته‌اند؟

(ج) «کجا»، این پدیده در کدام مکان اتفاق افتاده است؟

(د) «چه چیز»، چه چیزی اتفاق افتاده است؟

(۱) حفظ مرزهای شمالی ایران - شاهعباس - شمال شرقی - جابه‌جایی قبایل کُرد

(۲) رزم‌آوری و سلحشوری - شاهعباس - شمال - حفظ مرزهای شمالی ایران

(۳) حفظ مرزهای شمالی ایران - قبایل کُرد - شمال شرقی - رزم‌آوری و سلحشوری

(۴) رزم‌آوری و سلحشوری - قبایل کُرد - شمال - جابه‌جایی قبایل کُرد

زیرمبحث: درس ۲

شاهعباس برای حفظ مرزهای شمالی ایران، تعدادی از قبایل کُرد را، که به رزم‌آوری و سلحشوری مشهور بودند، به نواحی

(د)

(الف)

(ب)

شمال شرقی کشور فرستاد.

(ج)

مشاوره این شکل از سؤال در کنکور تیرماه داخل کشور اومده بود. فقط کافیه شما سؤالات کلیدی جغرافیا رو بلد باشین و با پرسش هر کدام از سؤالات از خودتون ببینین کدام بخش جمله پاسخ سؤال شماست.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

۶۶ در کدام گزینه با توجه به عبارت زیر، «مسئله پژوهش» به درستی تدوین شده است؟
«ریزش‌های جوی شدید کوه‌ها را فرسایش می‌دهد و مواد آن در دسترس رودها قرار می‌گیرد.»

- ۱) چگونه ریزش‌های جوی شدید کوه‌ها را فرسایش می‌دهد؟
- ۲) مواد فرسایش یافته در اختیار رودها قرار می‌گیرد.
- ۳) دلیل فرسایش کوه‌ها و افزایش مواد معلق رودها چیست؟
- ۴) چه چیزی موجب ریزش‌های جوی شدید می‌شود؟

مشاوره این مدل سؤال که در کنکور ۱۴۰۰ داخل کشور هم اومده بود و متأسفانه خود سنجش هم گزینه اشتباه رو به عنوان پاسخ در نظر گرفته بود سؤالیه که با کمی دقت می‌تونین به جواب برسین. فقط کافیه هر کدوم از سوالات رو بخونین و ببینین آیا این سؤال می‌تونه پاسخش اون عبارت باشه. نکته مهم این‌که حتماً سوالات و بیان مسئله باید به صورت سؤالی مطرح بشه، نه عبارت خبری که این مسئله رو تو گزینه (۲) می‌تونین متوجه بشین.

زیرمبحث: درس ۲

در پاسخ به این سؤال که «دلیل فرسایش کوه‌ها و افزایش مواد معلق رودها چیست؟» می‌توان گفت که ریزش‌های جوی شدید است که کوه‌ها را فرسایش می‌دهد و مواد آن در دسترس رودها قرار می‌گیرد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کدام مورد در خصوص مراحل روش تحقیق در جغرافیا، عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

۶۷

«ممکن نیست قبل از مرحلهٔ پردازش اطلاعات تحقیق، پژوهشگر...»

- (۱) ابزار سنجش و اطلاعاتی خود را به مکان مورد نظر ببرد.
- (۲) ضمن ارائهٔ دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه‌های خود بپردازد.
- (۳) پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندانهٔ خود را ارائه دهد.
- (۴) مسئلهٔ خود را به صورت واضح و روشن بیان کند.

مشاوره اگه مراحل پنج‌گانهٔ پژوهش در جغرافیا رو بلد باشی، به راحتی می‌تونی به جواب سؤال برسی.

زیرمبحث: درس ۲

ممکن نیست قبل از مرحلهٔ پردازش اطلاعات تحقیق (گام چهارم)، پژوهشگر ضمن ارائهٔ دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه‌های خود بپردازد (گام پنجم).
بررسی گزینه‌های نادرست:
گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴) مربوط به قبل از گام چهارم یعنی پردازش اطلاعات هستند.

✓ پاسخ خیلی تشریحی

به ترتیب هر یک از موارد زیر مربوط به کدام سؤال کلیدی در جغرافیاست؟

۶۸

- پرداختن به سیر تکوین و تحول پدیده
- توجه به روابط متقابل انسان و محیط
- بررسی علت وقوع پدیده
- توجه به ماهیت هر پدیده یا مسئله

(۲) چه چیز - چه کسی - چه طور - چرا

(۱) چه طور - کجا - چرا - چه چیز

(۴) چه چیز - کجا - چه طور - چرا

(۳) چه طور - چه کسی - چرا - چه چیز

زیرمبحث: درس ۲

- پاسخ خیلی تشریحی ✓
- پرداختن به سیر تکوین و تحول پدیده ← سؤال چه طور
 - توجه به روابط متقابل انسان و محیط ← سؤال چه کسی یا چه کسانی
 - بررسی علت وقوع پدیده ← سؤال چرا
 - توجه به ماهیت هر پدیده یا مسئله ← سؤال چه چیز

سؤالات جغرافیا عبارتند از: کجا؟ چه چیز؟ چه موقع؟ چه کسانی؟ چه طور؟

پژوهشگری پس از بررسی نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات خود دربارهٔ علت سیلاب‌های اخیر در استان‌های غربی متوجه شده است که فرضیهٔ او مبنی بر نقش پدیدهٔ «قطع درختان جنگلی» در سال‌های اخیر در مورد سیلاب‌ها نادرست بوده است. به نظر شما چرا نباید از رد شدن فرضیهٔ خود دلسرد و ناامید شود؟

(۱) چون می‌تواند با ارائهٔ فرضیه‌های جدید و تجزیه و تحلیل آن‌ها بالاخره به جواب درست برسد.

(۲) زیرا او باید بداند افراد دیگری می‌توانند با ارائهٔ فرضیه‌های جدید به حل مسئله کمک کنند.

(۳) زیرا این پژوهش به کسانی که با این سؤال مواجه شده‌اند پاسخ می‌دهد و از طرح دوبارهٔ آن جلوگیری می‌کند.

(۴) چون می‌تواند فرضیهٔ مطرح شدهٔ خود را یک بار دیگر مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار دهد تا بتواند آن را به اثبات برساند.

۶۹

مشاوره توی آزمون تیزهوشان و مدارس برتر گاهی مسیرهای میانبر هم وجود داره که شما رو زودتر به جواب می‌رسونه. مثل بررسی گزینه‌ها.

زیرمبحث: درس ۲

در صورتی که فرضیه یا فرضیه‌های یک پژوهشگر رد شود، پژوهشگر نباید دلسرد شود و پژوهش خود را بیهوده پندارد، زیرا این پژوهش به کسانی که با این سؤال مواجه شده‌اند پاسخ می‌دهد و از طرح دوبارهٔ آن جلوگیری می‌کند.

در مرحلهٔ آخر، پژوهشگر با نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات، پاسخ مسئلهٔ پژوهش را می‌یابد. او ضمن ارائهٔ دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه‌های خود می‌پردازد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

نکته

در پژوهشی تحت عنوان «عوامل مؤثر در بروز سیلاب در استان مازندران» موارد زیر مطرح شده است. در این میان کدام گزینه به مطالب درستی اشاره دارد؟

- (الف) پژوهشگر با بررسی عکس‌های هوایی و ماهواره‌ای، میزان تخریب جنگل‌های استان مازندران را در چند دهه اخیر بررسی می‌کند.
(ب) پژوهشگر به مطالعه، سابقه، پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران نیاز دارد.

(۱) در صورتی که «الف» جمع‌آوری اطلاعات و «ب» طرح سؤال و بیان مسئله باشد، لازم است حد فاصل این دو گام پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندانه محقق به سؤال تحقیق ارائه شود.

(۲) در صورتی که «الف» جمع‌آوری اطلاعات و «ب» طرح سؤال و بیان مسئله باشد، لازم است حد فاصل این دو گام پژوهشگر تجزیه و تحلیل اطلاعات را آغاز کند.

(۳) در صورتی که «الف» پردازش اطلاعات و «ب» تدوین فرضیه باشد، پژوهشگر لازم است حد فاصل این دو گام به مکان مورد تحقیق برود و با افراد یا محیط ارتباط مستقیم برقرار کند.

(۴) در صورتی که «الف» پردازش اطلاعات و «ب» تدوین فرضیه باشد، لازم است پژوهشگر پژوهش دیگران را مورد بررسی قرار دهد.

زیرمبحث: درس ۲

در صورتی که «الف» جمع‌آوری اطلاعات (گام سوم) و «ب» طرح سؤال و بیان مسئله (گام اول) باشد، بنابراین فقط گام دوم بین این دو گام قرار دارد که همان تدوین فرضیه است و محقق در این مرحله پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندانه خود را در مورد مسئله مورد تحقیق ارائه می‌دهد.

مشاوره برای پاسخ‌دادن به این شیوه از سؤالات، بچه‌ها لازمه که ترتیب مراحل پژوهش رو بدونین و ویژگی‌ها و مسائل هر مرحله رو به خاطر داشته باشین و بعد به راحتی می‌تونین به این نوع سؤالات پاسخ بدین.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

منطق

۷۱ وجه شباهت منطق و پزشکی در کدام گزینه دقیق‌تر بیان شده است؟

(۱) قواعد منطق و پزشکی در سراسر زندگی انسان لازم هستند.

(۲) هر دو به دنبال جلوگیری از امری نامطلوب هستند.

(۳) تأکید هر دو بر آموزش و تشخیص است.

(۴) هر دو ابزاری در خدمت سایر دانش‌ها هستند.

زیرمبحث: درس ۱

همان‌گونه که علم پزشکی انواع بیماری‌ها و روش‌های پیشگیری و درمان آن‌ها را بیان می‌کند، در علم منطق نیز به همراه بیان قوانین حاکم بر ذهن، روش‌های جلوگیری از مغالطات را بیان می‌کنند؛ پس هر دوی این علوم به دنبال جلوگیری از امری نامطلوب هستند. مغالطه یا سفسطه هرگونه نتیجه‌گیری خطا در اندیشه است که ممکن است عمدی یا غیرعمدی باشد، مغالطات همچون بیماری‌هایی‌اند که باید از دچار شدن به آن‌ها برحذر بود، از این‌رو، دانستن مغالطه‌ها برای منطق‌دان لازم است تا بتواند با آن‌ها مبارزه کند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

نکته

۲۲ در تکمیل عبارت زیر کدام گزاره کاملاً درست است؟

«با به کارگیری علم منطق،»

- ۱) احتمال خطا در اندیشه فقط در تعریف دقیق اصطلاحات خاص وجود دارد
- ۲) مغالطه‌های غیرعمد به صفر می‌رسند و با مغالطه‌های عمدی نیز می‌توان مبارزه کرد
- ۳) قواعدی جدید در حیطة تفکر بنیاد گذاشته می‌شود که باعث اعتلای اندیشه بشری است
- ۴) می‌توان تا حد زیادی از تشخیص عوامل خطاهای ذهن اطمینان یافت

زیرمبحث: درس ۱

به کارگیری علم منطق خطای اندیشه را (چه عمدی و چه غیرعمدی) به صفر نمی‌رساند (رد گزینه ۲)، بلکه باعث می‌شود سریع‌تر و دقیق‌تر عوامل لغزش و خطای ذهن را تشخیص دهیم (تأیید گزینه ۴). ضمناً احتمال خطا در اندیشه همواره وجود دارد و در تعریف دقیق اصطلاحات خاص و استدلال‌های پیچیده این احتمال بیشتر است (رد گزینه ۱). قوانین منطق نیز به دست منطق‌دانان و در علم منطق بنیان نهاده نمی‌شوند، این قواعد در علم منطق کشف و دسته‌بندی می‌شوند (رد گزینه ۳).

پاسخ خیلی تشریحی ✓

دقت کنید خطای اندیشه می‌تواند عمدی یا غیرعمدی باشد، ضمناً در کتاب درسی هیچ‌گاه تأثیر به کارگیری منطق بر مغالطه‌های عمدی و غیرعمدی تفکیک نشده است؛ پس باید به عباراتی مانند گزینه ۲) مشکوک شوید.

گول نخوری ✗

قواعد منطقی فطری و خدادادی هستند؛ بنابراین:

نکته

الف) آنچه نباید در مورد قواعد منطقی به کار برد: وضع - قرارداد - طراحی - اختراع - ابداع - بنیان‌گذاشتن
ب) آنچه می‌توان در مورد قواعد منطقی گفت: کشف - تنظیم - تدوین

در کدام گزینه به ترتیب یک تصدیق و یک تصور آمده است؟

- (۱) بیا تا جهان را به بد نسپریم - آشوبم، آرامشم تویی
- (۲) بتی که گرد گل - ز سنبل سایبان دارد
- (۳) نفس بر سینۀ طاهر رسیده - دم رفتن عزیز ما کجایی
- (۴) به اول آن همه مهر و محبت - به آخر راه و رسم بی‌وفایی

زیرمبحث: درس ۱

اقسام دانش:

دروس Box

الف) تصور: دانشی که حکم و قضاوت ندارد و نمی‌توان در مورد درستی یا نادرستی آن هیچ اظهار نظری کرد، مثل تصویری که از یک امر واقعی (مثلاً خودرو) داریم یا تصویری که از یک امر خیالی داریم (مثل بشقاب پرنده).

ب) تصدیق: دانشی که حکم و قضاوت دارد. با همان مثال‌هایی که برای تصور آوردیم می‌توان تصدیق‌هایی ساخت که خبری کامل می‌دهند و می‌توان در مورد درستی یا نادرستی‌شان قضاوت کرد؛ مثلاً: «بشقاب پرنده و آدم‌فضایی‌ها موجوداتی تخیلی‌اند که هالیوود به آن‌ها پر و بال داده است.»

در عبارت اول گزینه (۳) باباطاهر می‌گوید «نفس طاهر به سینۀش رسیده [است]». یعنی وقت مرگ طاهر فراسیده است. خبری که این جمله می‌دهد کامل است و شامل حکم و قضاوت و قابلیت صدق و کذب است؛ پس تصدیق است. در عبارت دوم این گزینه شاعر سؤالی پرسیده است، می‌دانیم که جملات پرسشی جزء جملات انشایی‌اند که تصور محسوب می‌شوند، نه تصدیق. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): تصور (جمله انشایی) - تصدیق (جمله خبری)

گزینه (۲): تصور (جمله ناقص) - تصدیق (جمله خبری)

گزینه (۴): عبارات این گزینه هر دو تصدیق هستند. در آخر هر یک از این عبارات فعلی مانند «بود» حذف شده است، اما در معنای عبارات مستتر است؛ بنابراین خبری کامل می‌دهند و تصدیق هستند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

۷۴ در میان عبارتهای زیر چند تصدیق وجود دارد؟

الف) از کفم رها شد قرار دل

ب) صوفیان جمله حریفند و نظرباز ولی

ج) هر که در دایره گردش ایام افتاد

د) خواب نوشین بامداد رحیل

۴) چهار

۳) سه

۲) دو

۱) یک

زیرمبحث: درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی ✓

الف) جمله‌ای کامل و خبری است: تصدیق

ب) حرف «ولی» در انتهای عبارت معنی را ناقص می‌کند: تصور

ج) جمله ناقص است و فقط نهاد جمله آمده است و گزاره‌ای ندارد: تصور

د) یک ترکیب اضافی است و خبری نمی‌دهد و حکم و قضاوتی ندارد: تصور

برای تشخیص تصور یا تصدیق بودن یک عبارت بهترین و مطمئن‌ترین راه تشخیص معنای عبارت، خبری بودن یا نبودن آن و کامل بودن یا ناقص بودن معنای آن است، اما علی‌الحساب می‌توانید این روش را هم به کار بیندید:

تیزپازی

• در ابتدای عبارت «چرا» بیاورید؛ اگر معنی‌دار بود، تصدیق است.

• در انتهای عبارت «چیست» بیاورید؛ اگر معنی‌دار بود، تصور است.

در مورد علم منطق و بخش‌های مختلف آن، کدام عبارت نادرست است؟

۷۵

- ۱) در بخش تعریف می‌کوشیم تا جایی که می‌توانیم تعاریف درست پدیده‌ها را ارائه دهیم.
- ۲) در بخش استدلال می‌کوشیم با توسل به داده‌های منطقی از استدلال اشتباه پرهیز کنیم.
- ۳) برای پرداختن به بخش استدلال در علم منطق نیاز به پیش‌زمینه‌هایی از جمله مبحث قضیه داریم.
- ۴) به کمک استدلال از تصدیق‌های معلوم به شناخت تصدیق‌های مجهول می‌رسیم.

زیرمبحث: درس ۱

درس‌Box

علم منطق به دو بخش تقسیم می‌شود که عبارت‌اند از: «تعریف» و «استدلال». وظیفه منطق جلوگیری از خطای اندیشه است، نه تولید اندیشه عاری از خطا؛ بنابراین در هر دو بخش مذکور صرفاً به بیان روش صحیح فرایند فکری (تعریف یا استدلال) بسنده می‌شود. ارائه‌دادن تعریف پدیده‌ها یا آوردن استدلال‌های محکم در سایر علوم انجام می‌پذیرد. در علم منطق تنها شیوه صحیح اندیشیدن بیان می‌شود.

ارائه تعریف پدیده‌ها کار علم منطق نیست. تعریف هر پدیده در علمی که موضوعش آن پدیده است، داده می‌شود. اگر تعریف برخی پدیده‌ها نیز در منطق بیان شود، صرفاً برای مثال و نمونه است و وظیفه منطق ارائه تعریف نیست. در گزینه (۲) منظور از «داده‌های منطقی» همان شیوه صحیح استدلال کردن است؛ بنابراین این گزینه صحیح است و مشکلی ندارد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

درستی یا نادرستی عبارات زیر در کدام گزینه بیان شده است؟

الف) اهمیت مبحث الفاظ در منطق به خاطر احتمال تأثیر خطای لفظی بر خطای اندیشه است و قواعد صرف و نحو نیز در منطق از این رو اهمیت دارند.

ب) به کار بردن دو کلمه که هم شکل و هم آوا باشند، اما معنایشان متفاوت باشد، لزوماً منجر به مغالطه اشتراک لفظ نمی شود.

(۱) درست - نادرست

(۲) نادرست - درست

(۳) نادرست - نادرست

(۴) درست - درست

زیرمبحث: درس ۲

دروس Box

اشتراک لفظ یعنی به کار بردن دو کلمه در جمله که معنای متفاوتی دارند، اما هم شکل و هم آوا هستند، اما دقت کنید که هر اشتراک لفظی مغالطه نیست. مغالطه اشتراک لفظ زمانی در جمله پدید می آید که کلمات مشترک لفظی در جمله باشند و باعث خطای اندیشه شوند. گاهی در برخی آرایه های ادبی (مثل ایهام یا جناس تام) هر دو معنا می تواند مد نظر گوینده باشد و بنابراین مغالطه ای رخ نداده است؛ مثلاً در بیت زیر هر دو معنا مد نظر شاعر است:

بیای بیکش جام و سرگرم باش پهل گر بگیرند بیکارها

«سرگرم» هم می تواند به معنای «مست و گرم و پر نشاط» باشد و هم به معنای «مشغول».

عبارت «الف» نادرست است؛ علم منطق وابسته به زبانی خاص نیست و لذا در بحث الفاظ در منطق وارد قواعد صرفی و نحوی نمی شویم و به بررسی اصولی کلی می پردازیم که اطلاع از آن ها در حیطة زبان (الفاظ) به ما در جلوگیری از خطای اندیشه یاری می رساند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

نوع دلالت کلمه «گوسفندان» در عبارت زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

«چوپانی می گفت: از گوسفندانم هیچ نمانده است جز مشتی استخوان. گرگ به گله زد و گوشت گوسفندان را نوش جان کرد. چوپان دیگر خندید و گفت: برو خدایت را شکر کن که دست کم چند تکه استخوان برایت مانده است، من چه بگویم که گوسفندانم را دزد برد؟»

(۲) مطابقی - مطابقی - مطابقی

(۱) تضمینی - تضمینی - مطابقی

(۴) مطابقی - التزامی - تضمینی

(۳) مطابقی - التزامی - تضمینی

زیرمبحث: درس ۲

مورد اول: منظور چوپان از «گوسفندان» همه گوسفندان است، هر چند در ادامه جمله می گوید مشتی استخوان از آن‌ها مانده، اما در ابتدای جمله کلمه «گوسفندان» بر کل معنای خود دلالت دارد و دلالتش مطابقی است.
مورد دوم: گرگ گوشت گوسفندان را خورده است. در این جا چون ترکیب اضافی آمده است، دلالت «گوسفندان» که مضاف‌الیه است مطابقی می‌باشد و بر کل معنای خود دلالت دارد.
مورد سوم: کلمه «گوسفندان» در سخن چوپان دوم نیز بر کل معنای خود دلالت دارد و دلالتش مطابقی است.

تفاوت دلالت تضمینی با دلالت مطابقی در این است که از کلمه مورد نظر در دلالت تضمینی بخشی از معنای آن را مراد می‌کنیم؛ مثلاً اگر در مورد دوم همین سؤال چوپان می‌گفت: «گرگ گوسفندان را نوش جان کرد.»، منظورش از «گوسفندان» گوشت آن‌ها بود و دلالت تضمینی می‌شد، یا اگر شواهدی در عبارت داشتیم که می‌فهمیدیم دزد همه گوسفندان چوپان دوم را نبرده بود و چندتا از آن‌ها را برده بود، «گوسفندان» در حرف چوپان دوم باز دلالت تضمینی داشت.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

نکته

مغالطه احتمالی در کدام گزینه به درستی ذکر نشده است؟

- (۱) آگوستین قدیس اندیشمند بزرگ فلسفه مسیحی است. (نگارشی)
- (۲) آن یکی شیر است کادم می خورد. (ابهام در مرجع ضمیر)
- (۳) آقای معلم گفت خودم تعیین خواهم کرد چه کسی مبصر کلاس شود. (ابهام در مرجع ضمیر)
- (۴) تو به هیچ وجه نمی توانی از این صخره عبور کنی. (اشتراک لفظ)

زیرمبحث: درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓

در این عبارت ضمیری با مرجع مبهم نداریم، بلکه مصراع دو معنا را متبادر می کند:

(۱) شیر (حیوان) آدم را می خورد.

(۲) آدم، شیر (لبنیات) را می خورد.

با گذاشتن یک ویرگول قبل از «می خورد» می توانیم معنای دوم را قطعی کنیم (مغالطه نگارشی). دقت کنید که ضمیری با مرجع مبهم در این گزینه نداریم.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه (۱): آگوستین قدیس اندیشمند بزرگ فلسفه مسیحی است - آگوستین قدیس اندیشمند بزرگ فلسفه مسیحی است.

گزینه (۳): معلوم نیست مرجع ضمیر «خودم» معلم است یا گوینده جمله.

گزینه (۴): فعل «نمی توانی» دو معنا دارد: الف) اجازه نداری ب) توانایی نداری

برخی عبارت ها می توانند احتمال بروز چند مغالطه را داشته باشند؛ مثلاً در عبارت گزینه (۳) اگر با استفاده از علائم نگارشی جمله را این طور بنویسیم، ابهام موجود در مرجع ضمیر «خودم» رفع می شود:

آقای معلم گفت: «خودم تعیین خواهم کرد چه کسی مبصر کلاس شود.»؛ بنابراین این عبارت هم مغالطه ابهام در مرجع ضمیر دارد و هم مغالطه نگارشی.

گول نخوری ✗

در مورد مغالطه‌های ناشی از الفاظ کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) در عبارت «امروز بیشتر، این کتاب را خوانده‌ام.» احتمال مغالطه وجود ندارد.
- ۲) در عبارت «امروز بیشتر وقتم را تلویزیون دیدم.» احتمال مغالطه توسل به معنای ظاهری وجود دارد.
- ۳) در عبارت «من و او دو سال اختلاف داریم.» ممکن است دلالت التزامی را به جای دلالت مطابقی به کار ببریم.
- ۴) اگر کل چیزی را به جای یک جزء آن به کار ببریم دلالت تضمنی و اگر جزئی از چیزی را به جای کل آن به کار ببریم، دلالت التزامی به کار برده‌ایم.

زیرمبحث: درس ۲

درس‌نویس Box

تفاوت مغالطه اشتراک لفظ و توسل به معنای ظاهری:

در مغالطه اشتراک لفظ هر دو معنای لفظ مورد نظر به دلالت مطابقی از آن برداشت می‌شود، اما در مغالطه توسل به معنای ظاهری دلالت مطابقی معنای لفظ به جای دلالت التزامی یا تضمنی آن برداشت می‌شود؛ پس اگر معانی محتمل واژه در عبارت مطابقی باشند، احتمال مغالطه توسل به معنای ظاهری منتفی است.

در این عبارت واژه «اختلاف» می‌تواند دو معنا داشته باشد: الف) مشاجره و اختلاف نظر - ب) اختلاف و تفاوت سنی؛ پس این واژه مشترک لفظی است و مغالطه اشتراک لفظ در این عبارت امکان وقوع دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱): اگر ویرگول گذاشته نمی‌شد می‌توانستیم «بیشتر» را با کسره بخوانیم «بیشتر این کتاب» و در آن صورت مغالطه نگارشی داشتیم.
- گزینه ۲): منظور از «تلویزیون» برنامه‌های تلویزیون است و احتمال دارد شخص دچار توسل به معنای ظاهری شود.
- گزینه ۴): مثال کل به جای جزء: «دستم را بریدم.» (منظور یک بخش از دست است، نه همه آن.) = دلالت تضمنی
- مثال جزء به جای کل: «به یاد روی شیرین بیت می‌گفت.» (منظور شعر است.) = دلالت التزامی

پاسخ خیلی تشریحی ✓

دلال‌ت لفظ مشخص شده در کدام گزینه بر مدلولش با دلالت کلمه مشخص شده در بیت زیر یکسان است؟
«پیش دیوار آنچه گویی گوش دار تا نباشد در پس دیوار گوش»

(۱) خسته‌ای، بیا برویم خانه ما یک لقمه نان بخور.

(۲) بیا! این ماشین را دیگر نمی‌خواهم، ارزانی خودت!

(۳) خانه را تخلیه کردم، می‌توانید کار رنگ‌آمیزی را شروع کنید.

(۴) این قدر به بدن‌ت فشار نیاور، آخر دیسک کمر می‌گیری.

زیرمبحث: درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓

منظور از «گوش» در مصراع دوم بیت «انسان» است. شاعر می‌گوید شاید در پس دیوار انسانی باشد و سخنان‌ت را بشنود؛ بنابراین این واژه دلالت التزامی دارد، چون «گوش» به معنایی جز معنای اصلی خود که با آن ملازمه دارد دلالت می‌کند. در گزینه (۱) نیز منظور از «یک لقمه نان» یک وعده غذاست و این عبارت به معنایی جز معنای اصلی خود دلالت دارد؛ پس دلالتش التزامی است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): منظور از «این ماشین» کل ماشین مورد نظر است (دلالت مطابقی).

گزینه (۳): کل خانه تخلیه (خالی) شده است؛ بنابراین دلالت مطابقی دارد.

گزینه (۴): منظور از «بدن» بخشی از بدن است (کمر و ستون فقرات)؛ پس دلالت تضمینی دارد.

وقتی می‌گوییم جایی را تخلیه کرده‌ایم، یا این‌که به مکانی وارد شده‌ایم، از آن خارج شده‌ایم و... معمولاً دلالت آن مکان مطابقی است، زیرا در افعالی مانند تخلیه‌کردن، ورود و خروج کل مکان مورد نظر است. عبارت گزینه (۳) مثالی برای این نکته است.

خانم کمالی یک شرکت تجهیزات پزشکی راه‌اندازی کرده است. او تمام تلاش خود را می‌کند تا بتواند به درآمد بیشتری برسد. خانم کمالی

از چه طریقی می‌تواند درآمد خود را افزایش دهد؟

- ۱) استخدام نیروی کار لازم
- ۲) صرفه‌جویی در مواد اولیه و انرژی
- ۳) کاهش هزینه‌های شرکت
- ۴) برای محصولات خود، بازار خوبی فراهم کند.

زیرمبحث: درس ۱

ممکن است بتوانیم با صرفه‌جویی و افزایش بهره‌وری، مثل پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم، یا صرفه‌جویی در مواد اولیه و انرژی یا جلوگیری از ریخت‌وپاش‌ها، هزینه‌های تولید را بدون این‌که از میزان تولید کم کنیم، کاهش دهیم.

اما از طرفی ما می‌توانیم برای این‌که درآمدمان را افزایش دهیم، برای محصولات خود، بازار خوبی را فراهم کنیم و کارهایمان را با قیمت مناسب بفروشیم.

قسمت‌هایی که در آن صرفه‌جویی و افزایش بهره‌وری آمده است مربوط به کاهش هزینه‌های تولید است، مانند پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم یا صرفه‌جویی در مواد اولیه و انرژی و جلوگیری از ریخت‌وپاش.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

بررسی گزینه (۱): ما برای این‌که تولیدمان را افزایش دهیم، قطعاً باید استخدام نیروی کار لازم را در برنامه کاری خود قرار دهیم.

توجه داشته باشید که از استخدام نیروی کار غیرلازم باید پرهیزیم، ولی نیازمند استخدام نیروی کار لازم برای پیشروی کارها هستیم.

۸۲ برای راه‌اندازی یک کسب‌وکار شخصی چه مواردی را باید مطالعه کنیم؟

- (۱) اسناد مربوط به هزینه‌ها و درآمد را مطالعه کنیم.
- (۲) قوانین و مقررات مربوط به کسب‌وکار شخصی را مطالعه کنیم.
- (۳) محتوای مربوط به گواهی‌نامه یا پروانه فعالیت رسمی را مطالعه کنیم.
- (۴) اساسنامه مربوط به شرکت را مطالعه کنیم.

مشاوره به دلیل اهمیت

فعالیت‌های این درس و نکات زیادی که در غالب «فعالیت» یا «بیشتر بدانیم» مطرح شده، توصیه می‌شود آن‌ها را به خوبی مطالعه کنید.

به فعل‌های هر جمله دقت زیادی داشته باشید. مانند: ثبت کنید - مطالعه کنید - اقدام کنید - حفظ کنید.

زیرمبیش: درس ۲

برای راه‌اندازی یک کسب‌وکار شخصی باید:

- (۱) نام کسب‌وکارتان را ثبت کنید.
- (۲) قوانین و مقررات مربوط به آن زمینه را مطالعه کنید.
- (۳) برای گرفتن گواهی‌نامه یا پروانه فعالیت رسمی در آن زمینه اقدام کنید.
- (۴) اسناد مربوط به هزینه‌ها و درآمدها را حفظ کنید. این اسناد مبنای تعیین مالیات بر کسب‌وکار شماست.
- (۵) اگر کسی را برای کارتان به کار گرفتید، شما کارفرمای او هستید و باید حقوق او را طبق قانون کار پرداخت کنید و او را بیمه کنید.

بررسی گزینه‌ها: ✓ پاسخ خیلی تشریحی

- گزینه (۱): اسناد مربوط به هزینه‌ها و درآمدها را حفظ می‌کنیم.
- گزینه (۳): باید برای گرفتن گواهی‌نامه یا پروانه فعالیت رسمی اقدام کنید.
- گزینه (۴): اساسنامه مربوط به شرکت است و از مراحل راه‌اندازی کسب‌وکار شخصی نیست.

درسی Box

اطلاعات زیر، از صورت مالی یک کارگاه تولیدی استخراج شده است. با توجه به این اطلاعات سود اقتصادی سالانه (با احتساب هزینه

فرصت) این کارگاه تولیدی چند میلیون تومان است؟

- حقوق ماهانه هر یک از ۱۰ کارگر استخدای: ۲ میلیون تومان
 - هزینه سالانه خرید ماشین آلات: ۶۳ میلیون تومان
 - هزینه ماهانه خرید مواد اولیه: یک سوم هزینه سالانه خرید ماشین آلات
 - ماهیانه ۴۵۰ عدد محصول تولید و با قیمت هر واحد ۸۲۵ هزار تومان فروخته می شود.
 - درآمد کارفرما اگر انتخاب کرده بود در یک شرکت دولتی شروع به کار کند: ۳۵۰ میلیون تومان
۳۲۵۰ (۱)	۲۵۲۰ (۲)
۳۹۰۰ (۳)	۳۵۵۰ (۴)

مشاوره در کنکور تیرماه ۱۴۰۲
سؤال از مبحث سود و زیان به صورت ترکیبی با هزینه فرصت مطرح شد. اگر صورت سؤال سود حسابداری را خواسته باشد، باید هزینه فرصت را نادیده بگیرد ولی اگر سود واقعی یا سود ویژه خواسته شده باشد، باید هزینه فرصت را به سایر هزینهها اضافه کنید و سپس سود را حساب کنید.

زیرمبحث: درس ۱ و ۳

چون توی صورت سؤال سود اقتصادی خواسته شده، مورد آخر (میزان هزینه فرصت) هم یکی دیگه از هزینهها است و باید به مجموع هزینهها اضافه بشه.

درس Box

کل محصولات فروخته شده \times قیمت هر واحد از محصول = درآمد

◦ هزینه - درآمد = سود

◦ هزینه - درآمد = زیان

اجاره یا خریداری ماشین آلات و سایر سرمایه‌های فیزیکی + اجاره یا خریداری محلی به عنوان مغازه = هزینه‌های مستقیم

هزینه پرداخت قبوض و مالیات + هزینه حمل و نقل + هزینه استهلاک + هزینه خرید مواد اولیه + حقوق یا دستمزد

کارمندان (کارگران) + هزینه فرصت یا هزینه پنهان = هزینه‌های غیرمستقیم

هزینه‌های مستقیم - درآمد = سود حسابداری

(هزینه‌های غیرمستقیم + هزینه‌های مستقیم) - درآمد = سود اقتصادی (سود ویژه یا سود واقعی)

میلیون تومان $240 = 10 \times 2 \times 12 =$ حقوق سالانه مجموع کارگران

میلیون تومان $63 =$ هزینه خرید سالانه ماشین آلات

میلیون تومان $252 = \frac{1}{3} \times 63 \times 12 =$ (هزینه سالانه خرید ماشین آلات $\times \frac{1}{3}$) = هزینه خرید سالانه مواد اولیه

میلیون تومان $4,455 = 4,455,000,000 \times 12 = 450 \times 825,000 \times 12 =$ درآمد سالانه حاصل از فروش محصولات

میلیون تومان $350 =$ هزینه فرصت سالانه

میلیون تومان $905 = 240 + 63 + 252 + 350 =$ مجموع هزینه‌های کارگاه تولیدی با احتساب هزینه فرصت

چون میزان درآمد از هزینه‌ها بیشتر است، تولیدکننده از فعالیت خود سود برده است.

$3550 = 4,455 - 905 =$ سود واقعی

سود حسابداری = سود عادی = سود ظاهری

سود اقتصادی = سود ویژه = سود واقعی

چند مورد از عبارات زیر در رابطه با واقعیت، درست است؟

- (الف) فعالیت بنگاه‌های معاملات ملکی از نوع کسب‌وکار تعاونی است.
 (ب) نحوه اداره تعاونی‌ها به تناسب مالکیت سهام است؛ یعنی هر کدام از اعضا با توجه به این که چه قدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده‌اند، حق رأی خواهند داشت.
 (ج) در ساختار سازمانی شرکت سهامی، بعد از «رئیس هیئت‌مدیره»، نهاد مدیرعامل قرار دارد.
 (د) هزینه فرصت یک انتخاب، مجموع ارزش بهترین گزینه‌های بعدی است که شما هنگام انتخاب آن‌ها را از دست داده‌اید.
 (ه) تنها هزینه‌ای که نباید بر تصمیم‌گیری تأثیر مؤثر باشد، هزینه‌هایی است که در زمان تصمیم‌گیری شما به وجود می‌آیند.
 (و) همیشه مقایسه هزینه‌ها و منافع براساس اطلاعاتی که از آن‌ها داریم، انجام می‌شود.

۴ (۴)

۳ (۳)

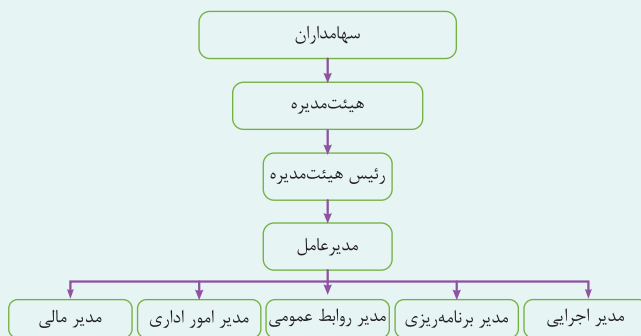
۲ (۲)

۱ (۱)

زیرمبصط: درس ۲ و ۳

Hint قانون دوم: هزینه فرصت هر انتخاب را محاسبه کنید، قانون چهارم: هزینه‌های هدررفته را فراموش کنید، قانون پنجم: بین هزینه‌ها و منافع خود مقایسه کنید.

درس‌Box کسب‌وکارهای شخصی در همه نوع فعالیتی از کشاورزی تا صنعت به‌ویژه خدمات حضور دارند. نمونه‌هایی از کسب‌وکارهای شخصی: مشاغل خویش‌فرمایی (مانند تعمیرکاران خودرو و لوازم خانگی)، بنگاه‌های معاملات ملکی، خرده‌فروشان، کشاورزان، صنعتگران خرد و هنرمندان، در زمینه‌های تخصصی مانند پزشکی، دندان‌پزشکی، وکالت و حسابداری اغلب کسب‌وکارها شخصی‌اند. ساختار سازمانی شرکت سهامی:

به بررسی عبارات صورت سؤال می‌پردازیم: ✓ پاسخ خیلی تشریحی

- (الف) نادرست؛ فعالیت بنگاه‌های معاملات ملکی از نوع کسب‌وکار شخصی است.
 (ب) نادرست؛ نحوه اداره تعاونی‌ها براساس هر نفر، یک رأی است (یعنی هر کدام از اعضا صرف نظر از این که چه قدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد، یک رأی خواهد داشت).
 (ج) درست
 (د) نادرست؛ هزینه فرصت یک انتخاب، ارزش بهترین گزینه بعدی است که شما هنگام انتخاب از دست داده‌اید، نه مجموع ارزش گزینه‌های بعدی.
 (ه) نادرست؛ تنها هزینه‌ای که بر تصمیم‌گیری تأثیر مؤثر است، هزینه‌هایی است که در زمان تصمیم‌گیری شما به وجود می‌آیند (یعنی همان هزینه فرصت).
 (و) درست

احسان تصمیم دارد برای تقویت درس عربی در یک آموزشگاه ثبت نام کند. مشاور آموزشگاه به او می گوید هزینه ثبت نام در آموزشگاه های دیگر ۶۷۲ هزار تومان است و ثبت نام در آموزشگاه ما ۹۶۰ هزار تومان است. ولی اگر تا آخر همین هفته ثبت نام کنید ۳۰ درصد تخفیف خواهید داشت. احسان ثبت نام می کند. ولی علی رغم این که کلاس عربی مذکور هیچ تأثیری در یادگیری و پیشرفت او ندارد. تا جلسات آخر در کلاس حضور می یابد. احسان دچار کدام خطاهای رایج در تصمیم گیری شده است؟

- (۱) چسبیدن به وضعیت فعلی و خودرأی بودن
- (۲) اثرگذاری حقه های فروش بر تصمیم گیری و خودرأی بودن
- (۳) اثرگذاری حقه های فروش بر تصمیم گیری و توجه به هزینه های هدررفته
- (۴) اثرگذاری حقه های فروش بر تصمیم گیری و چسبیدن به وضعیت فعلی

زیرمبدا: درس ۳

احسان دچار اشتباهات رایج در تصمیم گیری شده است.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

(۱) اثرگذاری حقه های فروش بر تصمیم گیری (زیرا هزینه ثبت نام ۹۶۰ هزار تومان با ۳۰ درصد تخفیف می شود همان ۶۷۲ هزار تومان)

$$۹۶۰,۰۰۰ - (۹۶۰,۰۰۰ \times \frac{۳۰}{۱۰۰}) = ۶۷۲,۰۰۰$$

(۲) از طرفی چون کلاس بی کیفیتی را که پول داده تا آخر ادامه داده است، به «توجه به هزینه های هدررفته» ارتباط دارد.

بررسی گزینه (۱) و (۲): در «خودرأی بودن» افراد خوش بینی زیادی درباره درآمد آینده دارند و پس انداز کمتری برای نیازهای آتی خود باقی می گذارند و یا در زمینه هایی که آمادگی لازم برای سرمایه گذاری ندارند، خطر و ریسک می کنند.

درگیر تخفیفات غیرمنطقی شدن مربوط به اثرگذاری حقه های فروش بر تصمیم گیری است. هم چنین در اقتصاد باید هزینه های هدررفته را فراموش کنیم و به آنها توجه نداشته باشیم.

۴ نفر کل سهام یک شرکت فرضی را خریداری کرده‌اند. اگر مبلغ هر سهم ۲۵۰ تومان باشد و سهام شرکت مطابق جدول زیر بین این ۴ نفر تقسیم شده باشد و اگر نفر چهارم (D) مبلغ ۵۵۰۰ تومان برای خرید سهام هزینه کرده باشد، آن گاه:

میزان مالکیت افراد از دارایی شرکت	سهامداران شرکت
۲۰ درصد	A
۳۵ درصد	B
۲۵ درصد	C
	D

الف) کل سرمایه شرکت چند تومان است؟

ب) فرد دوم (B) چند تومان برای خرید سهام هزینه کرده است؟

ج) اگر سود شرکت در پایان سال ۸۰۰ تومان باشد، سهم فرد دوم (B) و فرد سوم (C) از سود چند تومان است؟

د) تعداد سهم‌های ارائه شده توسط شرکت کدام است؟

۱) الف) ۲۵۲۰۰ / ب) ۸۵۰۰ / ج) ۲۸۰ / د) ۲۰۰ / ۱۱۰

۲) الف) ۲۵۲۰۰ / ب) ۹۶۲۵ / ج) ۲۲۰ / د) ۲۳۰ / ۱۲۰

۳) الف) ۲۷۵۰۰ / ب) ۸۵۰۰ / ج) ۲۲۰ / د) ۲۳۰ / ۱۲۰

۴) الف) ۲۷۵۰۰ / ب) ۹۶۲۵ / ج) ۲۸۰ / د) ۲۰۰ / ۱۱۰

مشاوره در کتاب درسی صفحه ۱۶ متن زیر را داریم:

اگر دارایی شرکتی به ۱۰۰,۰۰۰ سهم تقسیم شده باشد، سرمایه‌گذاری که ۱,۰۰۰ سهم آن را خریداری می‌کند، مالک ۱۰ درصد شرکت است.

همین متن مجوز طرح این سؤال را به ما داده است. تمامی فرمول‌های مهم و مورد نیاز این مبحث را در پاسخ آورده‌ایم؛ پس حتماً با دقت این مسئله را حل کنید و فرمول‌های مهم را به خاطر بسپارید.

زیرمبحث: درس ۲

چون ۴ نفر کل سهام شرکت را خریدند، در نتیجه مجموع درصد «میزان مالکیت افراد از دارایی شرکت» برابر با ۱۰۰ خواهد بود؛ در نتیجه درصد مالکیت فرد D برابر خواهد بود با:

$$\text{درصد} = ۱۰۰ - (۲۰ + ۳۵ + ۲۵) = ۱۰۰ - ۸۰ = ۲۰$$

$$\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد} = \frac{\text{میزان مالکیت فرد از دارایی شرکت}}{\text{تعداد کل سهام شرکت}}$$

$$\text{ارزش کل سهام شرکت} = \frac{\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد D}}{\text{درصد مالکیت فرد D از دارایی شرکت}} \times ۱۰۰$$

$$\text{الف) محاسبه کل سرمایه شرکت} \Leftarrow \text{تومان } ۲۷,۵۰۰ = \frac{۵۵۰۰ \times ۱۰۰}{۲۰} = \text{ارزش کل سهام شرکت} \Rightarrow \text{ارزش کل سهام شرکت} \times ۲۰ = ۵۵۰۰$$

ب) ارزش هر سهم \times تعداد سهام خریداری شده توسط فرد B = هزینه فرد B بابت خرید سهام

ارزش کل سهام شرکت \times درصد مالکیت فرد B از دارایی شرکت = هزینه فرد B بابت خرید سهام

$$\text{تومان } ۹,۶۲۵ = \frac{۳۵}{۱۰۰} \times ۲۷,۵۰۰ = \text{هزینه فرد B بابت خرید سهام}$$

ج) سود شرکت \times درصد مالکیت فرد از دارایی شرکت = سود تعلق گرفته به هر فرد

$$\text{تومان } ۲۸۰ = \frac{۳۵}{۱۰۰} \times ۸۰۰ = \text{سود تعلق گرفته به فرد B}$$

$$\text{تومان } ۲۰۰ = \frac{۲۵}{۱۰۰} \times ۸۰۰ = \text{سود تعلق گرفته به فرد C}$$

د) عدد ۱۱۰ = $\frac{۲۷,۵۰۰}{۲۵۰} = \frac{\text{ارزش کل سهام شرکت}}{\text{ارزش هر سهم}} = \text{تعداد سهام شرکت}$

پاسخ خیلی تشریحی ✓

به ترتیب درست یا نادرست بودن عبارتهای زیر در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) از معایب کسب و کار شخصی می توان به منافع مالیاتی اشاره کرد.
 (ب) از مزایای ایجاد شرکت می توان به مسئولیت نامحدود برای سهامداران اشاره کرد.
 (ج) یک مؤسسه غیرانتفاعی نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی سودآور شکل گرفته است.
 (د) مقایسه منافع و هزینه ها بخشی از تصمیم گیری منطقی است، اما بهترین رویکرد به نوع تصمیم شما بستگی دارد.
 (ه) در تصمیم گیری غیرمنطقی نظیران درباره هزینه و منفعت تغییر نکرده است.
- (۱) (الف) نادرست / (ب) درست / (ج) نادرست / (د) درست / (ه) درست
 (۲) (الف) درست / (ب) درست / (ج) درست / (د) درست / (ه) درست
 (۳) (الف) نادرست / (ب) نادرست / (ج) نادرست / (د) درست / (ه) درست
 (۴) (الف) نادرست / (ب) نادرست / (ج) درست / (د) درست / (ه) نادرست

مشاوره

مربوط به «فعالیت های فردی در کلاس» است که حتماً باید مورد توجه قرار گیرد که در این «فعالیت مزایا و معایب کسب و کار شخصی در قالب یک جدول مطرح شده است.

قسمت «ب» طبق «فعالیت فردی در کلاس» است که جدول مزایا و معایب ایجاد شرکت آمده است. انتظار می رود که دانش آموزان نسبت به فعالیت های فردی در کلاس توجه بیشتری داشته باشند.

زیرمبصط: درس ۲ و ۳

(الف) نادرست:

از مزایای کسب و کار شخصی منافع مالیاتی است نه معایب آن. چراکه در کسب و کار شخصی فقط یک بار مالیات بر درآمد می دهید.

پاسخ خیلی تشریحی

نکته

درسی Box

مزایای کسب و کار شخصی	معایب کسب و کار شخصی
راه اندازی آسان و هزینه های نسبتاً اندک	بار سنگین مسئولیت (همه چیز به شما برمی گردد حتی در ناخوشی و سفر)
آزادی عمل و سهولت در تصمیم گیری (تصمیم گیری در مورد بازاربازی، تغییر شرایط بازار و ...)	مشکل تأمین مالی (پس انداز شخصی و قرض از دوستان و خانواده)
مالکیت کامل سود	مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی ها و دعاوی
منافع مالیاتی (فقط یک بار مالیات بر درآمد می دهید).	

(ب) نادرست:

از مزایای ایجاد شرکت می توان به مسئولیت محدود برای سهامداران اشاره کرد، نه مسئولیت نامحدود؛ به دلیل آن که ضرر و بدهی سهامداران محدود به میزان سهام است که در کتاب درسی هم به عنوان مزایای ایجاد شرکت آمده است.

نکته

درسی Box

مزایای ایجاد شرکت	معایب ایجاد شرکت
مسئولیت محدود برای سهامداران (ضرر و بدهی سهامداران محدود به میزان سهام)	هزینه های راه اندازی بالاتر
امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهامداران یا افزایش سرمایه آن ها و نیز وام های بانکی)	تأخیر در تصمیم گیری
امکان رقابت بالاتر (به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان سرمایه گذاری بیشتر و قیمت پایین تر نسبت به رقبا)	پیچیدگی در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت های غیرفردی
تخصیص گرای بیشتر (امکان جذب افراد توانمند در زمینه های تخصصی و ویژه)	تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام
	قوانین پیچیده تر و گزارش دهی بیشتر

(ج) نادرست:

یک مؤسسه غیرانتفاعی نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی غیرسودآور شکل گرفته است. زمانی که مأموریت غیرسودآور است، یعنی هدف غیرتجاری است.

نکته

د) درست: مقایسهٔ منافع و هزینه‌ها بخشی از تصمیم‌گیری منطقی است اما بهترین رویکرد به نوع تصمیم شما بستگی دارد.

به طور کلی برای این که تصمیم‌گیری منطقی داشته باشیم، باید تمام منافع تمام و هزینه‌ها را با هم مقایسه کنیم.

ه) درست: در یک تصمیم‌گیری غیرمنطقی نظرتان دربارهٔ هزینه و منفعت تغییر نکرده است، فقط آن را به حساب نیاورده‌اید، چون گرفتار امیال و هوس‌های خود شده‌اید.

در کتاب درسی به پنج اشتباه رایج در تصمیم‌گیری که همان تصمیم‌های غیرمنطقی است اشاره شده است:

۱) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها

۲) توجه به هزینه‌های هدررفته

۳) بی‌صبری زیاد

۴) اعتماد به نفس بیش از حد و خودرأی بودن

۵) چسبیدن به وضعیت فعلی

اگر سرمایه یک شرکت سهامی ۲۵۰ میلیون ریال و مبلغ هر برگه سهم برابر با ۵۰ هزار ریال باشد، و سه فرد A، B و C کل سهام شرکت را خریداری کرده باشند و سهم فرد A در مالکیت شرکت ۲۵ درصد باشد و مبلغ هزینه شده توسط فرد B، ۱۲۵ میلیون ریال باشد، اگر در پایان سال مالی شرکت ۳۵۰ میلیون ریال سود کرده باشد، الف) آن گاه تعداد سهام خریداری شده توسط فرد B چه قدر است؟ ب) سهم فرد C از سود شرکت چند میلیون ریال است؟

۲ الف) (الف) / ۳۵۰۰ (ب) / ۷۸ / ۵

۱ الف) (الف) / ۲۵۰۰ (ب) / ۸۷ / ۵

۴ الف) (الف) / ۳۵۰۰ (ب) / ۸۷ / ۵

۳ الف) (الف) / ۲۵۰۰ (ب) / ۶۸ / ۵

زیرمبمش: درس ۲

الف) پاسخ خیلی تشریحی ✓ $\text{تعداد سهام خریداری شده توسط فرد B} = \frac{\text{مبلغ هزینه شده توسط فرد B}}{\text{مبلغ هر برگه سهم}} = \frac{۱۲۵,۰۰۰,۰۰۰}{۵۰,۰۰۰} = ۲,۵۰۰$

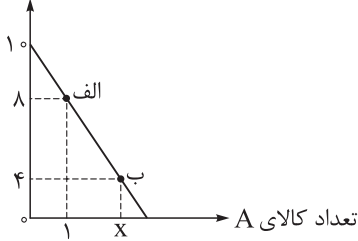
ب) $\text{درصد مالکیت فرد B در شرکت} = \frac{\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد B}}{\text{ارزش کل سهام شرکت}} \times ۱۰۰ = \frac{۱۲۵,۰۰۰,۰۰۰}{۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۵۰ \text{ درصد}$

درصد $۲۵ = ۱۰۰ - (۵۰ + ۲۵) = ۱۰۰ - (۷۵) = ۱۰۰ - ۷۵ = ۲۵$ (درصد مالکیت افراد A و B) = درصد مالکیت فرد C در شرکت

سود شرکت \times درصد مالکیت فرد از دارایی شرکت = سود تعلق گرفته به هر فرد

میلیون ریال $۸۷ / ۵ = \frac{۲۵}{۱۰۰} \times ۳۵۰ =$ سود تعلق گرفته به فرد C

تعداد کالای B

فردی با میزانی از بودجه‌ای مشخص برای خرید دو محصول A و B به بازار می‌رود و نمودار قید بودجه او نیز به صورت زیر ترسیم شده است. با توجه به این نمودار: (قیمت هر واحد کالای B ۱,۰۰۰ تومان است).
الف) بودجه فرد و قیمت هر واحد کالای A، به ترتیب برابر با است.

ب) هزینه فرصت انتقال از نقطه «الف» به نقطه «ب»، هزار ریال است.
ج) واحد کالای A، در نقطه «ب» خریداری می‌شود.

د) اگر فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای A اختصاص دهد، حداکثر واحد از این کالا را می‌تواند خریداری کند.

۱) الف) ۱۵ هزار تومان - ۲۵۰۰ تومان / ب) ۵۴ / ج) ۴ / د) ۶

۲) الف) ۱۰ هزار تومان - ۲۰۰۰ تومان / ب) ۴۰ / ج) ۴ / د) ۶

۳) الف) ۱۰ هزار تومان - ۲۰۰۰ تومان / ب) ۴۰ / ج) ۳ / د) ۵

۴) الف) ۱۵ هزار تومان - ۲۵۰۰ تومان / ب) ۵۴ / ج) ۳ / د) ۵

زیرمبtest: درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی ✓

الف) نقاط مشخص شده بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای A و B است که فرد می‌تواند بخرد. در نقطه برخورد نمودار خط بودجه با محور عمودی، فرد تمامی پول خود را به خرید کالای B اختصاص می‌دهد و می‌تواند حداکثر ۱۰ واحد از این کالا را خریداری کند و با توجه به این که قیمت هر واحد کالای B، ۱,۰۰۰ تومان است، خواهیم داشت:

$$\text{هزار تومان } 10 = \text{تومان } 10,000 = (10 \times 1,000) + (0 \times 2,000)$$

هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای A و B است که فرد می‌تواند با بودجه مشخص ۱۰,۰۰۰ تومان بخرد؛ در نتیجه با توجه به نقطه «الف» خواهیم داشت:

$$10,000 = (8 \times 1,000) + (1 \times X) \Rightarrow 10,000 = 8,000 + X \Rightarrow X = 2,000$$

در نتیجه قیمت هر واحد کالای A، ۲,۰۰۰ تومان است.

ب) هزینه فرصت حرکت از نقطه «الف» به نقطه «ب» میزان کالای B است که فرد از خرید آن صرف نظر کرده است تا بتواند میزان بیشتری از کالای A را بخرد.

در نقطه «الف» ۸ واحد کالای B و در نقطه «ب» ۴ واحد کالای B خریداری می‌شود، بنابراین هزینه فرصت حرکت از نقطه «الف» به نقطه «ب»، ۴ واحد کالای B است ($8 - 4 = 4$) که از خرید آن صرف نظر شده است، اما در صورت سؤال ارزش هزینه فرصت به ریال خواسته شده است و نه براساس واحد یا تعداد کالایی که از خرید آن صرف نظر کرده‌ایم؛ در نتیجه خواهیم داشت:

ارزش هر واحد از کالایی که از خرید X تعداد (واحد) کالایی که از خرید = ارزش هزینه فرصت

آن صرف نظر شده است. آن صرف نظر شده است.

$$\text{هزار ریال } 40 = \text{ریال } 40,000 = \text{تومان } 4,000 = (8 - 4) \times 1,000$$

برای تبدیل تومان به ریال، عدد مورد نظر را در عدد ۱۰ ضرب می‌کنیم (به بیان ساده‌تر یک صفر به عدد اضافه می‌کنیم) و برعکس برای تبدیل ریال به تومان، عدد مورد نظر را بر عدد ۱۰ تقسیم می‌کنیم (به بیان ساده‌تر یک صفر از عددمان کم می‌کنیم).

ج) هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای A و B است که فرد می‌تواند با بودجه مشخص ۱۰,۰۰۰ تومان بخرد، در نتیجه در نقطه «ب» خواهیم داشت:

$$10,000 = (4 \times 1,000) + (X \times 2,000)$$

$$\Rightarrow 10,000 = 4,000 + (X \times 2,000) \Rightarrow 6,000 = X \times 2,000$$

$$\Rightarrow X = \frac{6,000}{2,000} = 3 \text{ واحد}$$

د) با توجه به این که: (۱) میزان بودجه فرد برابر با ۱۰ هزار تومان است و (۲) قیمت هر واحد کالای A، ۲,۰۰۰ تومان است، خواهیم داشت:

$$\text{میزان بودجه فرد} = \frac{\text{قیمت هر واحد کالای A}}{\text{حداکثر کالای A خریداری شده}}$$

$$\Rightarrow \text{عدد } 5 = \frac{10,000}{2,000} = \text{حداکثر کالای A خریداری شده}$$

اگر فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای A اختصاص دهد، حداکثر می‌تواند ۵ واحد از این کالا را خریداری کند.

نکته

پاسخ صحیح پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

(الف) برای این که شما یک تصمیم خوب بگیرید، تشخیص کدام یک از موارد بر تصمیم شما تأثیر گذار است؟

(ب) امکان افزایش سرمایه تأمین مالی در یک شرکت، از کدام یک در موارد زیر محقق نمی‌شود؟

(ج) امیر در یک رشته دانشگاهی در یک شهر دیگر که از محل سکونت او دور است قبول شده؛ هزینه‌های جابه‌جایی و گرفتن خوابگاه و سایر هزینه‌های سالانه معادل ۲۰ میلیون تومان است و اگر در شهر خود دانشگاه برود، هزینه‌های سالانه او ۱۰ میلیون تومان است. احسان با توجه به مقایسه هزینه‌ها، تصمیم می‌گیرد در شهر محل سکونت خود مشغول به تحصیل شود. کدام گزینه در مورد تصمیم‌گیری احسان صحیح است؟

(۱) (الف) ارزیابی هزینه فرصت هر انتخاب / (ب) افزایش سهامداران / (ج) ارزیابی هزینه فرصت هر انتخاب

(۲) (الف) بررسی قید بودجه و بده / بستان بین منابع کمیاب و انتخاب‌ها / (ب) وام‌های بانکی / (ج) ارزیابی هزینه‌های هدررفته هر انتخاب

(۳) (الف) تشخیص تفاوت هزینه‌های مؤثر بر تصمیم‌گیری / (ب) قرض از دوستان / (ج) ارزیابی هزینه‌ها تنها بخشی از گرفتن یک تصمیم خوب است.

(۴) (الف) تشخیص تفاوت هزینه‌ها / (ب) امکان رقابت بالاتر به دلیل مقیاس تولید بالا که باعث تأمین مالی می‌شود. / (ج) فهمیدن

این که هزینه‌ها را چه‌طور ارزیابی کنیم تنها بخشی از گرفتن یک تصمیم خوب است؛ باید هزینه‌ها در مقابل منافع سنجیده شوند.

زیرمبحث: درس ۲ و ۳

(الف) برای این که یک تصمیم خوب بگیرید، تشخیص تفاوت هزینه‌هایی که بر تصمیم شما تأثیر گذارند بسیار مهم است.

هزینه‌های هدررفته مهم نیستند، چون رفته‌اند و قابل برگشت نیستند. فهمیدن این که هزینه‌ها را چه‌طور ارزیابی کنیم، تنها بخشی از گرفتن یک تصمیم خوب است؛ باید هزینه‌ها در مقابل منافع سنجیده شوند.

(ب) طبق جدول معایب و مزایای ایجاد شرکت که در صفحه ۱۸ کتاب آمده است، از مزایای ایجاد شرکت امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهامداران یا افزایش سرمایه آن‌ها و نیز وام‌های بانکی است)

پاسخ خیلی تشریحی ✓

نکته

درس‌نویس Box

مزایای ایجاد شرکت (سهامی)	معایب ایجاد شرکت (سهامی)
مسئولیت محدود برای سهامداران (ضرر و بدهی سهامداران محدود به میزان سهام)	هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر
امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهامداران یا افزایش سرمایه آن‌ها و نیز وام‌های بانکی)	تأخیر در تصمیم‌گیری
امکان رقابت بالاتر (به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر و قیمت پایین‌تر نسبت به رقبا)	پیچیدگی‌ها در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت‌های غیرفردی
تخصیص گرای بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه‌های تخصصی و ویژه)	تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام
	قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر

قرض از دوستان و خانواده و پس‌انداز شخصی جزء معایب کسب‌وکار شخصی آمده است و به کسب‌وکار شرکت ارتباطی ندارد.

(ج) برای این که یک تصمیم خوب بگیرید، تشخیص تفاوت هزینه‌هایی که بر تصمیم شما تأثیر می‌گذارد بسیار مهم است. فهمیدن این که هزینه‌ها را چه‌طور ارزیابی کنیم، تنها بخشی از گرفتن یک تصمیم خوب است. باید هزینه‌ها در مقابل منافع سنجیده شوند.

امیر فقط هزینه‌های مرتبط با تحصیل را ارزیابی کرده است. فهمیدن این که هزینه‌ها را چه‌طور ارزیابی کنیم، تنها بخشی از گرفتن یک تصمیم خوب است. باید هزینه‌ها در مقابل منافع سنجیده شود.